

Broj 1/2023. - Godina CXXXVII - Sarajevo

ISSN 1512-7001

VRHBOSNA

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:

Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

Nakladnik:

Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije

Odgovara:

Mons. Tomo Vukšić,
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:

Dražen Kustura

Grafička obrada:

Davor Krajinović - Medijski centar
Vrhbosanske nadbiskupije

Tisak:

Suton - Široki Brijeg

Sadržaj

UVODNIK

Kršćanska pobožnost uvijek se očituje u dobroti prema bližnjima 5

SVETA STOLICA

Poruka pape Franje za 57. Svjetski dan sredstava društvenih komunikacija 7

Poruka pape Franje za 97. svjetski dan misija 10

Uskrsna poruka pape Franje „Urbi et orbi“ 2023. 13

BK BiH

Priopćenje s 86. redovitog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine 15

Godišnja sjednica Vijeća HBK-a i BK-a BiH za hrvatsku inozemnu pastvu 17

Raspodjela sredstava prikupljenih u Nedjelju solidarnosti 2023. godine 18

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Misa za pokojnog papu Benedikta XVI. 19

Prijepis matica župe za 2022. Godišnji financijski izvještaj župe za 2022.

Statistički podaci župe za 2022. 19

Dopuštenje za binacije i trinacije u 2023. godini 20

Arhiđakonatski susreti u 2023. godini na području Vrhbosanske nadbiskupije 21

Pontifikali u Vrhbosanskoj prvostolnici u 2023. godini 22

Liturgijska slavlja, susreti i događanja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji u 2023. godini 23

Članovi Katoličke Crkve u odborima za međureligijsku suradnju

u Novom Travniku i Bugojnu 25

Arhiđakonatski susreti u 2023. godini 26

Dnevni red za Arhiđakonatske susrete u 2023. 27

Sjednica umrežavanja struktura u Vrhbosanskoj nadbiskupiji 28

Tema proljetne dekanatske korone:

Neizostavna uloga župnika u izabranim ženidbenim pitanjima 29

Prikupljanje novčane pomoći za stradale u potresu u Turskoj i Siriji 30

Poziv na Seminar trajne izgradnje svećenika

Vrhbosanske nadbiskupije do deset godina misništva 31

Seminar trajne izgradnje svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

do deset godina misništva (program i popis sudionika) 32

Okružnica o euharistijskom slavlju za mir u Ukrajini 34

Poziv na VI. redovitu sjednicu III. saziva Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije 35

Imenovanje savjetnika Administrativnog vijeća Sjemeništa *Redemptoris Mater* 36

Imenovanje Pastoralnog vijeća sjemeništa *Redemptoris Mater* 37

Poziv na X. Međudekanski susret u Bosni i Hercegovini 38

Imenovanje građevinske komisije VN-a 39

Poziv na sjednicu ekonomskog vijeća 40

Papinsko misijsko djelo svetog Petra apostola 41

XXIX. Sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije 42

XXIII. Susret ministranata Vrhbosanske nadbiskupije 43

52. Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije 44

Program 52. Dana mladih VN-a 45

Poziv na sjednicu Nadzornog odbora NCM-a „Ivan Pavao II“ 46

Dozvole 47

Imenovanja i premještaji	47
Kronika vrhbosanskog nadbiskupa mons. Tome Vukšića od 1. prosinca 2022. do 30. travnja 2023.	48
PRILOZI	
Arhidakonatski susreti u Vrhbosanskoj nadbiskupiji – analiza i perspektive	58
Upravljanje vremenitim dobrima Crkve	60
NAŠI POKOJNI	
+ Marko Petričević	67
+ Pero Ljubičić	68
+ Vlado Jagustin	69
DODATAK	
Statistički podaci župa po dekanatima za 2022. godinu - Vrhbosanska nadbiskupija	70

Kršćanska pobožnost uvijek se očituje u dobroti prema bližnjima

U povodu najveće kršćanske svetkovine Uskrsa vrhbosanski nadbiskup metropolita mons. Tomo Vukšić uputio je svoju poruku svećenicima, redovnicima, redovnicama i vjernicima pod naslovom „Kršćanska pobožnost uvijek se očituje u dobroti prema bližnjima“. Istu donosimo u cijelosti:

Vrijeme neposredno prije svetkovine Uskrsa, kroz koje se vjernici pripremaju za taj blagdan, poznato je pod imenom korizma. Ovaj naziv je izvedenica od latinske riječi *quadragesima*, što bi se moglo prevesti kao četrdesetnica. Nazvano je to razdoblje tako zato što se u katoličkom kalendaru ono sastoji točno od 40 pokorničkih dana koji podsjećaju na isto toliko dana Isusova posta u pustinji. Uvijek započinje u srijedu, koja je prozvana pepelnica, jer se katolici toga dana u znak početka pokore simbolički po glavi posipaju pepelom, i traje do neposredno prije Euharistijskoga slavlja na Veliki Četvrtak kada započinje Uskrsno trodnevlje, u kojemu su dva dana također pokornička: Veliki Petak, dan Isusove smrti, i Velika Subota, dan tišine koji podsjeća na Isusovo tijelo u grobu.

Tijekom korizme katolici se pripremaju za slavljenje Uskrsa slušanjem Riječi Božje te osobnom i zajedničkom molitvom radi svoje duhovne izgradnje, postom i drugim oblicima odricanja radi samoodgoja te dobrim djelima koja se često naziva i djelima milosrđa radi pomaganja potrebitima. Sve to vjernici čine radi osobnoga preobraženja, to jest radi obraćenja od lošega i rasta u dobromu.

Slušanjem i razmatranjem Riječi Božje vjernici kroz korizmu nastoje upoznati volju Božju da bi je mogli slijediti u svom životu. Pozvani su slušati i prepoznati što im Isus poručuje upravo onako kako su Isusovi učenici na brdu Taboru bili pozvani na posluš Bogu nebeskim glasom: „Slušajte ga!“ (Mt 17,5). U tom smislu korizma je vrijeme milosti u mjeri u kojoj se postavljamo u stav slušanja Boga koji nam govori. Taj govor odjekuje i događa se posebice u Riječi Božjoj koju nam Crkva nudi u liturgiji ili, ako ne možemo uvijek sudjelovati na Misi, također u osobnom čitanju i razmatranju odlomaka iz Svetoga Pisma. I osim po Pismima, Gospodin nam redovito govori u braći i sestrama, posebice u licima i životima onih koji trebaju pomoć.

Korizma nije svrha same sebi. Ona je upućena prema Uskrsu i u njemu nalazi svoje osmišljenje i svrhu. Ona čovjeka priprema i pomaže mu da može s povjerenjem i nadom zahvaljivati za primljena dobra, prolaziti kroz kušnje, živjeti svoju patnju i križ, izazove i blagoslove, strahove i nedoumice, suočiti se sa stvarnošću i tražiti rješenja za svakodnevne poteškoće i protivštine. Korizma je vrijeme kršćanskoga nastojanja da se ustane, priđe i bude što bliže Isusu Kristu i samim time ona je vrijeme izlaska u bolje, svetije i ljepše. Zato Isus, kao one svoje učenike nekada na Taboru, također danas sve ljude poziva: „Ustanite, ne bojte se!“ (Mt 17,8). (usp. Papa Franjo, *Poruka za korizmu 2023.*, 17. veljače 2023.)

Gospodin nam, dakle, redovito govori osobito u braći i sestrama, posebice u licima i životima onih koji trebaju pomoć. Po Isusovu nauku, nije dopušteno pitanje: tko je moj bližnji, jer svi su ljudi međusobno braća i sestre. Zato je jedino opravdano pitanje: kako ja mogu biti blizu drugima, na koji način ja mogu pomoći te tako sebe učiniti bližnjim? Važno je na to podsjećati. I sretna je okolnost što u ovim danima istovremeno poste i katolici, i pravoslavci i muslimani kojima želimo da budu složni i u vršenju dobrih djela.

U vrijeme porasta broja ljudi u potrebi, potrebno je i korisno ponoviti da je Bog stvorio zemaljska dobra da budu u službi svih ljudi i da ta dobra postoje kako bi svaki čovjek mogao živjeti na dostojan način. To je njihova opća svrha. I kad se dogodi da neki nemaju što je potrebno, poznat je nauk Crkve da je to često također zato jer su drugi prisvojili što pripada siromasima. Taj nauk je na vrlo lijep i svetački način još u davna vremena sažeo sveti Ivan Zlatousti u riječima: „Ne dati siromasima dio svojih dobara je krasti siromasima, jest lišavati ih samoga njihova života. I što posjedujemo nije naše, nego njihovo.“ A slično je pisao i sveti Grgur Veliki: „Kad bilo što dijelimo potrebitima, ne darujemo svoje stvari nego njima vraćamo ono što njima pripada.“

Dobra djela i milosrđe prema ljudima u potrebi, uz molitvu te post i pokoru, jedan su od tri neizostavna elementa kršćanske pobožnosti i ponašanja, posebice u vrijeme pripreve na svetkovinu Uskrsa. Dapače, ona su plod molitve i pokore. Ustvari, prema kršćanskom nauku, upravo po tim trima stvarima kršćanska vjera postaje vidljiva i postoji, pobožnost se održava i očituje, a krepost jača i traje. To troje su ustvari jedno i uzajamni su izvor duhovnoga života.

Onomu koji moli i od Boga nešto traži i očekuje Božji blagoslov i dar, sveti Petar Krizolog preporučuje: „Neka počuje gladnoga, ako hoće da i Bog čuje za čim on glada. Neka bude milosrdan ako se nada milosrđu. Tko iziskuje dobrotu, neka je i vrši; tko hoće da mu daju, neka i sam daje. Nepošten je onaj tražitelj koji za se traži što drugome niječe.“

Zdrava osobna pobožnost kršćanskoga vjernika uvijek se očituje također u dobroti prema bližnjima te tako uvijek ima i socijalnu oznaku. Da-

pače, kad se radi o korizmenim duhovnim vježbama, izričita je želja Crkve da tu pokorničku praksu valja njegovati prema mogućnostima našega doba i raznih krajeva, kao i prema prilikama vjernika te se očekuje da pokora korizmenoga vremena „ne bude samo unutrašnja i pojedinačna nego također vanjska i društvena“ (Konstitucija o liturgiji, br. 110). Zato prema ljudima u potrebi uvijek treba biti velikodušan i ne pustiti ih da dugo čekaju na našu blizinu i dar (usp. Sirah 29,8).

Svim svećenicima, redovnicima, redovnicama i ostalim Kristovim vjernicima u Vrhbosanskoj nadbiskupiji i Vojnom ordinarijatu želim sretan i blagoslovljen Uskrs.

Sarajevo,
pred svetkovinu Uskrsa 2023. godine

Tomo Vukšić,
nadbiskup metropolita vrhbosanski
i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata

Poruka pape Franje za 57. Svjetski dan sredstava društvenih komunikacija

U povodu 57. Svjetskog dana sredstava društvenih komunikacija koji se u mnogim zemljama obilježava 21. svibnja 2023., dok na području BK-a BiH na posljednju nedjelju u rujnu, papa Franjo poslao je prigodnu poruku koju je naslovio: Govoriti srcem – 'Istinujući u ljubavi' (Ef 4, 15). Istu donosimo u cijelosti:

Draga braćo i sestre!

Nakon što sam prethodnih godina razmišljao o glagolima *ići* i *vidjeti* i *slušati* kao uvjetima za dobru komunikaciju, u ovoj poruci za 57. svjetski dan sredstava društvenih komunikacija zadržat ću se na izrazu *govoriti srcem*. Srce je to koje nas je potaknulo ići, gledati i slušati, i srce je to koje nas potiče na otvorenu i prijateljsku komunikaciju. Nakon što smo vježbali slušanje, koje zahtijeva čekanje i strpljenje, kao i odricanje od toga da iznosimo svoje mišljenje koje je plod predrasuda našega gledišta, možemo ući u dinamiku dijaloga i dijeljenja koja je upravo dinamika *srdačne komunikacije*. Kada drugoga slušamo čista srca, moći ćemo i govoriti *sljedeći istinu u ljubavi* (usp. Ef 4,15). Ne trebamo se bojati razglašavati istinu, makar ona katkad bila i neugodna. Evo čega nam se valja bojati: činiti to bez ljubavi, bez srca. Jer »kršćaninov program – kao što je napisao Benedikt XVI. – jest "srce koje vidi"«. [1] Srce koje svojim otkucajima objavljuje istinu o našem biću i zato ga treba slušati. To znači da onaj koji sluša mora biti na istoj valnoj dužini tako da može osjetiti čak otkucaje srca druge osobe u svojem srcu. Tada se može dogoditi čudo susreta koje nam pomaže da gledamo jedni druge sa suosjećanjem, prihvaćajući s poštivanjem međusobne slabosti, umjesto da sudimo po glasinama i sijemo neslogu i podjele.

Isus nas upozorava da se svako stablo poznaje po plodovima (usp. Lk 6,44): »Dobar čovjek iz dobra blaga srca svojega iznosi dobro, a zao iz zla iznosi zlo. Ta iz obilja srca usta mu govore« (r. 45). Zato, da bismo mogli komunicirati *istinujući u ljubavi*, trebamo očistiti vlastito srce. Samo slušajući i govoreći čistim srcem možemo vidjeti dalje od vanjštine i nadvladati nerazgovijetnu buku koja, također na informacijskom polju, ne pomaže, u složenosti svijeta u kojemu živimo, razlučiti što je što. Poziv da *govorimo srcem* predstavlja radikalni izazov na

koji smo pozvani odgovoriti u ovom našem vremenu, tako sklonom ravnodušnosti i gnušanju, katkad i na temelju dezinformacije koja krivotvori i instrumentalizira istinu.

Komunicirati srdačno

Komunicirati srdačno znači da onaj tko nas čita ili sluša može razumjeti naše dioništvo u radostima i strahovima, nadama i patnjama žena i muškaraca našega vremena. Tko tako govori, voli drugoga jer mu je stalo do njega ili nje i štiti i ne narušava njegovu ili njezinu slobodu. Taj način možemo vidjeti kod tajanstvenoga putnika koji razgovara s učenicima na putu u Emaus nakon tragedije koja se dogodila na Golgoti. Uskrslu Isus govori im srcem, s poštivanjem ih prati na njihovu putu boli, ne nameće se nego se nudi, s ljubavlju im otvara oči srca da shvate dublji smisao onoga što se dogodilo. Oni će, naime, moći kasnije radosno uskliknuti da im je srce gorjelo dok im je putem govorio i tumačio Sveto pismo (usp. Lk 24,32).

U povijesnom razdoblju označenom polarizacijama i suprotstavljanjima – na koje nažalost nije imuna ni crkvena zajednica – predano zalaganje za komunikaciju *otvorena srca i raširenih ruku* tiče se ne samo onih koji rade na polju informacija, već je odgovornost svih. Svi smo pozvani tražiti i govoriti istinu i činiti to s ljubavlju. Pogotovo se nas kršćane neprestance opominje da svoj jezik susprežemo od zla (usp. Ps 34,14), jer, kao što uči Sveto pismo, njime možemo blagoslivljati Gospodina i proklinjati ljude stvorene na Božju sliku (usp. Jak 3,9). Iz naših usta ne bi smjela izlaziti nikakva zla riječ »nego samo dobra, da prema potrebi saziđu je i milost iskaže slušateljima« (Ef 4,29).

Katkad ljubazna riječ prodire i do najokorjelijega srca. O tome nalazimo trag također u literaturi. Mislim na onaj nezaboravan tekst iz 21. poglavlja *Zaručnika* u kojem Lucija zbori srcem Bezimenom dok konačno ovaj, razoružan i mučen

blagotvornom unutarnjom krizom, ne podlegne nježnoj snazi ljubavi. Doživljavamo to iskustvo u društvenom suživotu gdje ljubaznost nije samo stvar *bontona*, nego pravi i istinski protulijek okrutnosti, koja nažalost može zatrovati srce i razoriti odnose. Treba nam to na medijskom polju, kako komunikacija ne bi raspirivala mržnju koja ozlojeđuje srce, rađa srditost i vodi do sukoba, nego pomogla osobama da u miru razmisle i, kritičkim duhom i uvijek u duhu poštivanja, otkričaju zagonetnu stvarnost u kojoj žive.

***Komunikacija od srca srcu:
»Dovoljno je dobro voljeti
da bi se dobro govorilo«***

Jedan od svjetlih primjera toga govora *srcem* koji dan-danas očarava jest sveti Franjo Saleški, crkveni naučitelj, kojem sam nedavno posvetio apostolsko pismo *Totum amoris est*, na 400. obljetnicu njegove smrti. Uz tu važnu obljetnicu, drago mi je u toj prigodi spomenuti još jednu koja je isto u ovoj 2023. godini. Riječ je o stotoj obljetnici otkako ga je Pio XI., enciklikom *Rerum omnium perturbationem*, proglasio zaštitnikom katoličkih novinara. Brilljantan um, plodan pisac, čovjek velike teološke dubine, Franjo Saleški bio je ženevski biskup u početku 17. stoljeća, u teškim godinama označenima burnim raspravama s kalvinistima. Njegov blag stav, njegova čovjekoljubivost, spremnost strpljivo razgovarati sa svima, a na poseban način s onima koji su mu se suprotstavljali, učinili su ga izvanrednim svjedokom Božje milosrdne ljubavi. Za njega je vrijedila ona da »umilna riječ umnožava prijatelje, i jezik uljudan izaziva prijazne odgovore« (Sir 6,5). Uostalom, jedna od njegovih najpoznatijih izjava »srce govori srcu«, nadahnjivala je naraštaje vjernikâ, među kojima svetoga Johna Henrya Newmana koji ju je uzeo za svoje geslo *Cor ad cor loquitur*. »Dovoljno je dobro voljeti da bi se dobro govorilo«, bilo je jedno od uvjerenja svetoga Franje Saleškoga. Ono pokazuje da se, prema njegovu mišljenju, komunikaciju ne smije svesti na umijeće, na – rekli bismo danas – marketinšku strategiju, nego je ona ogledalo duše, vidljiva površina oku nevidljive jezgre ljubavi. Prema svetom Franji Saleškom upravo se »u srcu i po srcu odvija onaj suptilan i intenzivan proces sjedinjenja zahvaljujući kojem čo-

vjek prepoznaje Boga« [2]. »Ljubeći dobro« sveti je Franjo uspio komunicirati s gluhtonijem Martinom i postati mu prijatelj. Zato ga se spominjemo također kao zaštitnika osoba s komunikacijskim teškoćama.

Polazeći upravo od toga *kriterija ljubavi*, sveti nas ženevski biskup, svojim spisima i svjedočanstvom života, podsjeća da »smo ono što komuniciramo«. To je lekcija oprečna trendovima današnjega vremena kada se, kao što pogotovo doživljavamo u društvenim medijima, komunikaciju često instrumentalizira kako bi nas svijet vidio onakvima kakvi bismo mi željeli biti, a ne onakvima kakvi zaista jesmo. Sveti je Franjo Saleški razdijelio brojne primjerke svojih spisa ženevskoj zajednici. Ta mu je »novinarska« intuicija donijela slavu koja se brzo pronijela izvan granica njegove biskupije i traje sve do naših dana. Njegovi su spisi, kao što je primijetio sveti Pavao VI., »iznimno ugodno, poučno i pobudno« [3] štivo. Pogledamo li danas panoramu komunikacije, nisu li upravo to značajke koje treba imati pojedini članak, reportaža, radijski ili televizijski prilog, odnosno objava na društvenoj mreži? Neka ovaj svetac nježnosti bude nadahnuće onima koji rade na području komunikacije, da hrabro i slobodno traže i govore istinu, odolijevajući napasti korištenja napadnih i agresivnih izraza.

Govoriti srcem u sinodskom procesu

Kao što sam već imao priliku istaknuti, »i u Crkvi postoji velika potreba za slušanjem i za time da slušamo jedni druge. To je najdragocjeniji i najplodonosniji dar koji možemo dati jedni drugima« [4]. Iz slušanja bez predrasuda, iz pažljiva i raspoloživa slušanja, rađa se govor u skladu s Božjim načinom, potican blizinom, suosjećanjem i nježnošću. U Crkvi postoji prijeka potreba za komunikacijom koja će zapaliti srca, koja će biti melem za rane i služiti kao svjetiljka na putu braći i sestrama. Sanjam o crkvenoj komunikaciji koja se zna prepustiti vodstvu Duha Svetoga, koja će biti ljubazna i u isti mah proroka, kadra iznaći nove oblike i načine za čudesan navještaj koji je pozvana donijeti u treće tisućljeće; o komunikaciji u kojoj će se u središte staviti odnos s Bogom i bližnjima, osobito s onima koji su u najvećoj potrebi, i koja će znati zapaliti plamen vjere, radije negoli čuvati pepeo autorefe-

rencijalnog identiteta; o komunikaciji utemeljenoj na poniznosti u slušanju i pazezi u govoru, koja nikad neće dijeliti istinu od ljubavi.

Razoružati srca promičući jezik mira

»Mek jezik i kosti lomi«, kaže se u knjizi Mudrih izreka (25,15). Danas je kao nikada prije potrebno govoriti srcem kako bi se promicalo kulturu mira tamo gdje je rat i kako bi se utiralo putove koji omogućuju dijalog i pomirenje tamo gdje bjesne mržnja i neprijateljstvo. U dramatičnim okolnostima globalnog sukoba kroz koje prolazimo, žurno je potrebno afirmirati komunikaciju u kojoj neće biti nikakva neprijateljstva. Prijeko je potrebno da »otvoreni i smjerni dijalog« prevlada nad »navikom brzog opovrgavanja protivnika, dodjeljujući istom ponižavajuće epitete« [5]. Trebamo komunikatore spremne na dijalog, predane poticanju cjelovita razoružanja i radu na smirivanju ratne psihoze koja se gnijezdi u našim srcima, kao što je proročki pozvao sveti Ivan XXIII. u enciklici *Pacem in terris*: »Čvrstina pravog mira među narodima nije u jednakoj oružanoj snazi, već jedino u uzajamnu povjerenju« (br. 113). Povjerenje treba komunikatore koji nisu ukopani u rove, nego su hrabri i kreativni, spremni preuzeti rizik kako bi pronašli zajednički jezik zahvaljujući kojemu je moguće ostvariti susret. Kao i prije 60 godina, i sada živimo u mračnome trenutku kada čovječanstvo strahuje od eskalacije

rata, koji mora što prije prestati, također na razini komunikacije. Možemo se samo užasnuti kada čujemo kako se lako izgovaraju riječi koje pozivaju na uništenje narodâ i teritorijâ. I te se riječi, nažalost, često pretvaraju u ratne čine okrutnoga nasilja. Eto zašto treba odbaciti svaku retoriku koja potiče na rat, kao i svaku vrstu propagande koja manipulira istinom i izvrcê je u ideološke svrhe. Potrebno je, umjesto toga, promicati, i to na svim razinama, komunikaciju koja će pomoći stvaranju uvjeta za rješavanje sporova među narodima.

Kao kršćani, znamo da je obraćenje srca presudno za sudbinu mira, zato što virus rata dolazi iz ljudskoga srca. [6] Iz srca izlaze prave riječi kadre raspršiti sjene zatvorena i podijeljena svijeta i izgrađivati bolju civilizaciju od one koju smo naslijedili. To je napor koji se očekuje od svakoga od nas, ali posebno poziva one koji rade u komunikacijama da imaju osjećaj odgovornosti, kako bi svoje zanimanje obavljali kao poslanje.

Gospodin Isus, čista Riječ koja teče iz Očeva srca, neka nam pomogne da naša komunikacija bude slobodna, čista i srdačna.

Gospodin Isus, Riječ tijelom postala, neka nam pomogne oslušivati otkucaje srcâ, kako bismo otkrili da smo braća i sestre i oslobodili se neprijateljstva koje nas dijeli.

Gospodin Isus, Riječ istine i ljubavi, neka nam pomogne govoriti istinu u ljubavi, da bismo osjetili da smo čuvari jedni drugih.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 24. siječnja 2023. godine, spomendan svetoga Franje Saleškoga.

FRANJO

[1] Enc. *Deus caritas est*, 31.

[2] Apost. pismo *Totum amoris est* (28. prosinca 2022.)

[3] Apostolsko pismo povodom 400. obljetnice rođenja svetog Franje Saleškog, crkvenog naučitelja *Sabaudiae gemma* (29. siječnja 1967.).

[4] *Poruka za 56. svjetski dan sredstava društvene komunikacije* (24. siječnja 2022.).

[5] Enc. *Fratelli tutti* (3. listopada 2020.), 201.

[6] *Usp. Poruka za 56. svjetski dan mira*, 1. siječnja 2023.

(IKA)

Poruka pape Franje za 97. svjetski dan misija

Svjetski dan misija slavi se ove godine u nedjelju 22. listopada. Tim povodom papa Franjo uputio je poruku na temu »Žar u srcu, noge na putu« (usp. Lk 24, 13-35) čiji prijevod s IKA-e donosimo u cijelosti:

Draga braćo i sestre!

Ove sam godine za Svjetski dan misija izabrao temu nadahnutu izvješćem o učenicima iz Emausa, iz Lukina Evanđelja (usp. 24, 13-35): »Žar u srcu, noge na putu«. Ta su dva učenika bila zbunjena i razočarana, ali susret s Kristom u Riječi i u razlomljenom Kruhu probudio je u njihovu srcu ushit da ponovno krenu put Jeruzalema i navijeste da je Gospodin doista uskrsnuo. U tom evanđeoskom izvješću duboku promjenu kod učenikâ vidimo iz nekih sugestivnih slika: *žar u srcu* zbog Pisama koje je Isus tumačio, *otvorene oči* kojima ga prepoznaju i, kao vrhunac, *noge na putu*. Razmišljajući o ta tri vida, koji opisuju putovanje učenikâ misionarâ, možemo obnoviti svoj žar prema evangelizaciji u današnjemu svijetu.

1. Žar u srcima »dok nam je otkrivao Pisma«. Božja riječ prosvjetljuje i preobražava srce u poslanju.

Na putu iz Jeruzalema do Emausa, srca dvojice učenika bila su obuzeta žalošću – što se vidjelo na njihovim licima – zbog smrti Isusa, u kojega su povjerovali (usp. r. 17). Suočeni s neuspjehom razapetog Učitelja, njihova se nada da je On Mesija srušila (usp. r. 21).

I gle, »dok su tako razgovarali i raspravljali, približi im se Isus i pođe s njima« (r. 15). Kao na početku poziva učenikâ tako i sada, u času njihove izgubljenosti, Gospodin preuzima inicijativu: pristupa svojim i hoda uz njih. U svom velikom milosrđu, On se nikada ne umara biti s nama, usprkos našim pogreškama, sumnjama, slabostima, usprkos žalostima i pesimizmu koji nas dovode do toga da postajemo »bezumni i srca spora« (r. 25), malovjerni.

I danas, kao i nekoć, Gospodin je blizu svojim učenicima misionarima i hoda uz njih, posebno kad se osjećaju izgubljenima, obeshraćenima, prestrašenima pred otajstvom bezakonja koje ih okružuje i želi ih ugušiti. Stoga, »ne dopustimo da nam se ukrade nada!« (Apost. pob. *Evangeliu gaudium*, 86). Gospodin

je veći od naših problema, poglavito kad na njih nailazimo u naviještanju evanđelja svijetu, zato što je to poslanje, u konačnici, njegovo, a mi smo samo njegovi ponizni suradnici, »beskorsne sluge« (usp. Lk 17, 10).

Izražavam svoju blizinu u Kristu svim misionarima i misionarkama u svijetu, posebno onima koji prolaze kroz teške trenutke: predragi, uskrslu Gospodin je uvijek s vama i vidi vašu širokogrudnost i žrtve koje činite u evangelizacijskom poslanju u dalekim krajevima. Nije svaki dan u životu obasjan suncem, ali uvijek imajmo na pameti riječi koje je Gospodin uputio svojim prijateljima prije muke: »U svijetu imate muku, ali hrabri budite – ja sam pobijedio svijet!« (Iv 16, 33).

Nakon što je slušao dvojicu učenika na putu za Emaus, uskrslu Isus "počevši... od Mojsija i svih proroka, protumači im što u svim Pismima ima o njemu" (Lk 24, 27). Tada se u srcima učenika ražario plamen, te su se na kraju povjerali jedan drugome: "Nije li gorjelo srce u nama dok nam je putem govorio, dok nam je otkrivao Pisma?" (r. 32). Isus je živa Riječ, jedina koja može zapaliti, prosvjetliti i preobraziti srce.

Tako možemo bolje razumjeti ono što je rekao sveti Jeronim: »Ne poznavati Pisma znači ne poznavati Krista« (In Is., Proslov). »Bez Gospodina koji nam otvara pamet nemoguće je duboko razumjeti Sveto pismo. No vrijedi i suprotno: bez Svetoga pisma događaji Isusova poslanja i njegove Crkve na ovome svijetu ostaju nerazumljivi« (Apostol. pismo *Aperuit illis*, 1). Zato je poznavanje Svetoga pisma važno za kršćaninov život i još važnije za navješćivanje Krista i njegova evanđelja. Što se, uostalom, prenosi drugima ako ne vlastite ideje i planove? I može li ikad hladno srce zapaliti srca drugih?

Dopustimo zato da nas uvijek prati uskrslu Gospodin koji nam tumači značenje Svetog pisma. Pustimo da On zapali naša srca, prosvjetli nas i preobrazi, kako bismo mogli svijetu naviještati njegovo otajstvo spasenja snagom i mudrošću koji dolaze od njegova Duha.

2. Oči koje »se otvoriše te ga prepoznaše« u lomljenju kruha. Isus u euharistiji je vrhunac i izvor poslanja.

Srca ražarena Božjom riječju nagnala su učenike iz Emausa da zamole tajanstvenog Putnika da ostane s njima jer je već padala večer. I dok su bili za stolom, oči su im se otvorile i prepoznali su ga kod lomljenja kruha. Ključnu ulogu u tome da su se učenicima otvorile oči imao je slijed radnji koje je učinio Isus: uzeo je kruh, blagoslovio ga, razlomio i dao njima. To su uobičajene geste glave kuće u židova, ali kad ih, milošću Duha Svetoga, čini Isus Krist one dvojici sustolnika dozivaju u pamet znamenje umnažanja kruhova i prije svega znak euharistije, sakramenta Žrtve križa. Ali upravo u času u kojem prepoznaju Isusa u Onom koji lomi kruh »on im iščeznu s očiju« (Lk 24, 31). Ta nam činjenica pomaže shvatiti bitnu stvarnost naše vjere: Krist koji lomi kruh postaje sad razlomljeni Kruh, koji se dijeli s učenicima i koji oni zatim blaguju. Postao je nevidljiv, zato što je sada ušao u srca učenikâ kako bi njihova srca usplamtjela još većim žarom, potaknuvši ih da bez oklijevanja ponovno krenu na put kako bi sa svima podijelili jedinstveno iskustvo susreta s Uskrsim! Tako je uskrsli Krist Onaj koji lomi kruh i istodobno Kruh koji se lomi za nas. Svaki je učenik misionar, dakle, pozvan postati, poput Isusa i u njemu, zahvaljujući djelovanju Duha Svetoga, onaj koji lomi kruh i ujedno kruh koji se lomi za svijet.

U vezi s tim treba podsjetiti da je jednostavno lomljenje materijalnog kruha s gladnima u Kristovo ime već samo po sebi kršćanski misijski čin. Tim više je lomljenje euharistijskog kruha, koji je sâm Krist, misijsko djelovanje *par excellence*, zato što je euharistija izvor i vrhunac života i poslanja Crkve.

Podsjetio je na to papa Benedikt XVI.: »Ljubav koju slavimo u sakramentu [euharistije], ne možemo zadržati za sebe. Ona po svojoj naravi zahtijeva da je priopćimo svima. Svijet je potrebit Božje ljubavi, susreta s Isusom Kristom i vjere u njega. Zbog toga euharistija nije samo izvor i vrhunac života Crkve, nego i njezina poslanja: „Autentično euharistijska Crkva jest misijska Crkva“« (Apostolska pobudnica *Sacramentum caritatis*, 84).

Da bismo donosili plod, moramo ostati sje-

dinjeni s njim (usp. *Iv* 15, 4-9). A to se sjedinjenje ostvaruje svakodnevnom molitvom, osobito u *klanjanju*, u ostajanju u tišini u Gospodinovoj prisutnosti koji ostaje s nama u euharistiji. Njegujući s ljubavlju to zajedništvo s Kristom, učenik misionar može postati mistik na djelu. Neka nam srce uvijek žudi za Isusovim društvom, šapćući žarku molbu dvojice učenika iz Emausa, osobito kad se spusti večer: "Ostani s nama, Gospodine!" (usp. *Lk* 24, 29).

3. Noge na putu, s radošću pričanja o Kristu Uskrsnom. Vječna mladost Crkve koja je uvijek izlasku.

Nakon što im se otvoriše oči te prepoznaše Isusa u »lomljenju kruha«, učenici »u isti se čas digoše i vratiše u Jeruzalem« (usp. *Lk* 24, 33). Ova hitnja da se ide s drugima podijeliti radost susreta s Gospodinom pokazuje da »radost evanđelja ispunja srce i čitav život svakog onog koji susretne Isusa. Oni koji prihvate njegovu ponudu spasenja oslobođeni su od grijeha, žalosti, duhovne praznine i usamljenosti. Sa Isusom Kristom radost se uvijek iznova rađa« (Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, 1). Nemoguće je istinski susresti uskrslog Isusa, a da se ne izgara od želje da se svima govori o tome. Stoga su prvo i glavno bogatstvo poslanja oni koji su, u Svetome pismu i u euharistiji, prepoznali Krista uskrslog i koji nose u srcu njegov plamen i u pogledu njegovo svjetlo. Oni mogu svjedočiti o životu koji nikad ne umire, pa i u najtežim situacijama i u trenucima najveće tame.

Slika "nogu na putu" još jednom nam doživava u pamet neprolaznu vrijednost *missio ad gentes*, poslanja koje je uskrsli Gospodin dao Crkvi da navijesti evanđelje svakoj osobi i svakom narodu, sve do nakraj svijeta. Danas više nego ikada čovječanstvo, ranjeno tolikim nepravdama, podjelama i ratom, treba Radosnu vijest mira i spasenja u Kristu. Koristim zato ovu priliku da još jednom ponovim: »Svi imaju pravo primiti evanđelje. Kršćani imaju zadaću naviještati ga ne isključujući nikoga, ne kao oni koji nameću novu obavezu, nego kao oni koji dijele jednu radost, ukazuju na obzor ljepote i koji pozivaju druge na bogatu gozbu« (*isto*, 14). Misijsko obraćenje ostaje najvažniji cilj koji si moramo postaviti kao pojedinci i kao zajednica, bu-

dući da je »misijsko djelovanje paradigma svakog djelovanja Crkve« (*isto*, 15).

Kao što kaže apostol Pavao, Kristova nas ljubav obuzima i potiče (usp. 2 Kor 5, 14). Ovdje je riječ o dvojakoj ljubavi: Kristovoj ljubavi prema nama, koja privlači, nadahnjuje i ražaruje našu ljubav prema njemu. I upravo ta ljubav Crkvu u izlasku čini uvijek mladom, a svi njezini članovi imaju poslanje naviještati Kristovo evanđelja, uvjereni da On »za sve umrije da oni koji žive ne žive više sebi, nego onomu koji za njih umrije i uskrsnu« (r. 15). Svatko može pridonijeti ovom misijskom gibanju: molitvom i djelovanjem, novčanim prilogom i prinošenjem trpljenja i patnji, te vlastitim svjedočenjem. Papinska misijska djela su povlašteno sredstvo za promicanje te misijske suradnje na duhovnoj i materijalnoj razini. Zato su prilozima koje se prikuplja na Svjetski dan misija namijenjeni Papinskom misijskom djelu za širenje vjere.

Hitnost misijskog djelovanja Crkve podrazumijeva, dakako, sve tješnju misijsku suradnju svih njezinih članova na svim razinama. To je bitan cilj sinodskog puta kojim Crkva kroči s ključnim riječima *zajedništvo, sudjelovanje, poslanje*. To zasigurno nije izraz zaokuplje-

nosti Crkve samom sobom; to nije plebiscit kojim se odlučuje, kao u nekom parlamentu, što treba vjerovati i provoditi u djelo a što ne, u skladu s preferencijama ljudi. Naprotiv, riječ je o tome da kao i učenici iz Emausa krenemo na put, slušajući Uskrsloga Gospodina, koji uvijek dolazi među nas da nam tumači značenje Pisma i da lomi kruh za nas kako bismo, snagom Duha Svetoga, mogli nastaviti njegovo poslanje u svijetu.

Kao što su ta dvojica učenika ispripravila ostalima što im se dogodilo na putu (usp. Lk 24, 35), tako će i naš navještaj biti radosno pripovijedanje o Kristu Gospodinu, o njegovom životu, muci, smrti i uskrsnuću, o čudesima koje je njegova ljubav izvela u našem životu.

Krenimo, dakle, prosvijetljeni susretom s uskrslim Gospodinom i oduhovljeni njegovim Duhom! Krenimo sa žarom u srcu, otvorenih očiju i s nogama na putu, da Božjom riječju zapalimo srca drugih, da otvorimo njihove oči Isusu Euharistijskom i pozovemo sve da zajedno kročimo putem mira i spasenja koje je Bog dao čovječanstvu u Kristu.

Sveta Marijo od Puta, Majko Kristovih učenika misionara i Kraljice misija, moli za nas!

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 6. siječnja 2023., svetkovina Bogojavljenja.

FRANJO

(IKA)

Uskrsna poruka pape Franje „Urbi et orbi“ 2023.

Draga braćo i sestre, Krist je uskrsnuo!

Danas naviještamo da je On, Gospodar našega života, te „daje uskrsnuće i život“ svijetu. (usp. Iv 11,25). Uskrs je, što znači „prijelaz“, jer se dogodio odlučni prijelaz čovječanstva od smrti u život, od grijeha u milost, od straha u povjerenje, od napuštenosti u zajedništvo. U Njemu koji je Gospodar vremena i povijesti želim svima kazati s radošću u srcu: sretan Uskrs!

Draga braćo i sestre, neka bude prijelaz iz nevolje u utjehu svakome od vas, posebno bolesnima i siromasima, starima i onima koji proživljavaju trenutke kušnje i klonuća. Nismo sami: s nama je uvijek Isus, Živi. Neka se danas raduju Crkva i svijet, jer se naše nade ne ruše pred zidom smrti zato što nam je Gospodin izgradio most prema životu. Da, draga braćo i sestre, na Uskrs se promijenila sudbina svijeta pa na ovaj dan koji najvjerojatnije pada na dan Kristova uskrsnuća možemo se radovati slaveći kao milost najvažniji i najljepši dan u povijesti.

Krist je uskrsnuo, zaista je uskrsnuo, kako naviješta Crkva Istoka. Ovo *doista* govori nam da nada nije tlapnja nego istina! Hod čovječanstva od Uskrsa nadalje, označen nadom, napreduje bez zastoja. Prvi svjedoci uskrsnuća pokazuju nam to svojim primjerom. Evanđelja izvješćuju o trčanju žena: „Otiđoše žurno s groba te sa strahom i velikom radošću otrčase javiti njegovim učenicima“ (Mt 28,8). Nakon što je Marija iz Magdale „otročala i došla k Šimunu Petru“ (Iv 20,2), Ivan i sam Petar „trčali su obojica zajedno“ (r. 4) na mjesto gdje je Isus bio ukopan. Zatim, na Uskrs uvečer, dvojica učenika susreli su Isusa na putu u Emaus i „istog časa vratili se u Jeruzalem“ (Lk 24,33), prešavši dosta kilometara uzbrdo i po mraku, nošeni nezadrživom radošću Uskrsa koja im je gorjela u srcu (r. 32). Ta ista radost obuzela je Petra na obali Galilejskog jezera kada je ugledao uskrslog Isusa da se nije mogao zadržati na lađi s drugima pa se odmah bacio u vodu da otpliva brzo na susret s njime (Iv 21,7) Zapravo, na Uskrs se putovanje ubrzalo i postalo trka, jer čovječanstvo vidi cilj svoga putovanja, smisao svoje sudbine – Isusa Krista. Čovječanstvo je pozvano na žurbu radi susreta s Onim koji je nada svijeta.

Žurimo i mi, kako bismo rasli na putu vjere i međusobnog povjerenja: povjerenja među osobama, među narodima i državama. Neka nas iznenadi radosni navještaj Uskrsa svjetlošću koja ispunja tamu i mrklinu u koju je vrlo često svijet umotan.

Žurimo u nadvladavanju sukoba i podjela te u otvaranju srca za najpotrebnije. Žurimo u pretrčavanju staza mira i bratstva. Radujmo se konkretnim znakovima nade koji nam dopiru iz brojnih zemalja, počevši od onih koje pomažu i prihvaćaju one što bježe od rata i siromaštva.

Međutim, duž puta još uvijek postoje tolike stijene spoticanja koje našu žurbu prema Uskrsnome čine teškom i tjeskobnom. Njemu upravimo svoju molitvu: „Pomozi nam da trčimo Tebi ususret! Pomozi nam da otvorimo svoje srce!

Pomozi voljeni ukrajinski narod u hodu prema miru i izlij uskrsno svjetlo na ruski narod. Ojačaj ranjene i one koji su izgubili svoje najmilije zbog rata i učini da se zatvorenici vrate živi i zdravi svojim obiteljima. Otvori srca svima u međunarodnoj zajednici da okončaju ovaj rat i sve sukobe koji u svijetu prolijevaju ljudsku krv, počevši od Sirije koja još čeka na mir. Pomozi svima koji su pogođeni potresom u Turskoj i samoj Siriji. Molimo za one koji su izgubili članove obitelji i prijatelje ili ostali bez krova nad glavom: neka im Bog udijeli snagu i neka im pomogne zajednica država.

Gospodine, danas ti povjeravamo grad Jeruzalem koji je prvi svjedok tvoga uskrsnuća. Neka između Izraelaca i Palestinaca prevlada dijalog, u ozračju povjerenja i međusobnog poštovanja, tako da u svetom gradu i cijelom području zavlada mir.

Gospodine, pomozi Libanonu koji još traga za stabilnošću i jedinstvom da nadvlada podjele i da svi građani zajedno rade za dobro svoje zemlje.

Ne zaboravi ni dragi narod Tunisa, posebno mlade i one koji pate zbog socijalnih i ekonomskih problema, da ne izgube nadu i da surađuju u izgradnji mirne i bratske budućnosti.

Svrni svoj pogled na Haite koji godinama trpe veliku socijalno-političku i humanitarnu krizu, i podupri zalaganje političkih djelatnika i međunarodne zajednice u pronalaženju konačnog rješenja tolikih problema koji muče onaj ispaćeni narod.

Učvrsti procese mira i pomirenja koje poduzimaju Etiopija i Sudan i učini da prestane nasilje u Demokratskoj republici Kongo.

Gospodine, pomozite kršćanskim zajednicama koje Uskrs slave u posebnim okolnostima, kao Nikaragva i Eritreja, i spomeni se svih onih kojima je zabranjeno slobodno i javno ispovijedati svoju vjeru. Utješi žrtve internacionalnog terorizma, posebno u Burkina Faso, Maliju, Mozambiku i Nigeriji.

Pomozite da Myanmar da krene putem mira i prosvijetli srca odgovornih da izmučeni pripadnici naroda Rohingya zadobiju pravdu.

Pomozite izbjeglicama i protjeranima, političkim zatvorenicima i migrantima, posebno najranjivijima, kao i svima koji podnose glad, siromaštvo i nevolje koje su posljedica trgovanja drogama, zlostavljanja osoba i svakog oblika ropstva. Gospodine, nadahni odgovorne u državama, da nijedan muškarac ni žena ne budu diskriminirani niti gaženi u svom dostojanstvu.

Neka ove socijalne rane budu iscijeljene punim poštivanjem ljudskih prava i demokracije; neka uvijek i jedino bude traženo zajedničko dobro građana; neka sigurnost i nužni uvjeti budu zagarantirani dijalogom i mirnim suživotom.

Braćo i sestre, otkrijmo i mi užitak putovanja, ubrzajmo kucaje nade, doživimo predokus Neba! Prikupimo danas snagu da kročimo naprijed u dobru prema samoj Dobroti. Ako je, kako je napisao jedan starinski otac „najveći grijeh ne vjerovati u snagu uskrsnuća“ (Sveti Izak iz Ninive, *Sermones ascetici* 1,5), danas vjerujemo i ispovjedimo: „Da, sigurni smo u to, jer je Krist doista uskrsnuo“ (*Sekvenca*). Gospodine Isuse, vjerujemo u Tebe; vjerujemo da se s tobom nada obnavlja, put nastavlja. Gospodaru života, ti osnaži naše putove te ponovi i nama ono što si na Uskrs navečer rekao učenicima: „Mir vama!“ (Iv 20,19-21).

(Prijevod: mons. Mato Zovkić)

Priopćenje s 86. redovitog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine 21. i 22. ožujka 2023. u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Mostaru održala je svoje 86. redovito zasjedanje. Priopćenje za javnost po završetku zasjedanja donosimo u cijelosti:

Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine, 21. i 22. ožujka 2023. u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Mostaru održala je svoje 86. redovito zasjedanje pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog i apostolskog upravitelja Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tome Vukšića, predsjednika BK-a BiH. Osim članova Biskupske konferencije BiH, od kojih se jedan ispričao, sudjelovali su: predsjednik Hrvatske biskupske konferencije mons. Dražen Kutleša, zagrebački nadbiskup koadjutor, delegat Talijanske biskupske konferencije mons. Piero Coccia, nadbiskup metropolit Pesara u miru, i mons. Milan Stipičić, vladika križevački, koji ima svoju pastvu i u Bosni Hercegovini. Pošto su saslušali pozdravne riječi delegata Hrvatske i Talijanske biskupske konferencije, članovi BK BiH zamolili su da svim biskupima i svim dobročiniteljima iz njihovih zemalja prenesu srdačnu zahvalu za solidarnost s Crkvom i svim ljudima u Bosni i Hercegovini kao i za molitve i drugu pomoć iz toga dijela Crkve Kristove.

Apostolski nuncij u BiH nadbiskup Francis Assisi Chullikatt, koji je prvi put sudjelovao na zasjedanju Biskupske konferencije BiH, osvrnuo se na desetu obljetnicu službe pape Franje i pozvao biskupe da nastave poticati članove svojih biskupijskih zajednica na molitvu za blagoslovljeno djelovanje Svetoga Oca. Progovorio je i o važnosti sinodalnog procesa u Crkvi i o svojim važnijim susretima, a posebno o razgovoru s predstavnicima vlasti u BiH. Biskupi su zamolili nuncija Chullicatta da papi Franji prenese njihovu zahvalnost i obećanje da će ga i ubuduće pratiti svojim molitvama.

Nakon što su saslušali izvješće o sudjelovanju delegata BK-a BiH na kontinentalnoj fazi Sinode o sinodalnosti, u Pragu od 5. do 12. veljače 2023., biskupi su izabrali mons. Marka Semrena, pomoćnog biskupa banjolučkog, za svoga delegata na Općoj skupštini Biskupske sinode koja će se održati u mjesecu listopadu 2023. u Rimu.

Biskupi su razmotrili Prijedlog Pravilnika o radu i ustroju Povjerenstva Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba te dali potrebne smjernice za njegovu doradu.

Predsjednici svih Vijeća i Komisija Biskupske konferencije BiH dali su svoja pisana izvješća o radu u 2022. godini: Komisije za nauk vjere i Komisije *Justitia et Pax*, Vijeća za sredstva društvenih priopćivanja, Vijeća za kler, Vijeća za katehezu i novu evangelizaciju, Vijeća za ekumenizam i dijalog među religijama i kulturama, Vijeća za laike, Vijeća za sjemeništa, Vijeća za obitelj, Vijeća za liturgiju, Pedagoškog vijeća Sustava katoličkih škola za Europu, Misijske središnjice i Papinskih misijskih djela te Tajništva i Katoličke tiskovne agencije. Pošto su saslušali izvješće o radu Odbora za mlade pri Vijeću za laike BK-a BiH, biskupi i ovom prigodom potiču mlade, koji žele i mogu, da se do 15. travnja ove godine prijave svome župniku i biskupijskom povjereniku za mlade za sudjelovanje na Svjetskom susretu mladih početkom kolovoza 2023. u Lisabonu (Portugal) gdje je predviđen i susret sa Svetim Ocem.

Biskupi su dogovorili teme za svoje predstojeće susrete: XVIII. susret s članovima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH u Sarajevu, u srijedu 26. travnja 2023., XIV. susret s franjevačkim provincijalima u BiH također u Sarajevu, 26. travnja 2023., X. Među-dekanski susret u Bosni i Hercegovini u Travniku, 27. travnja 2023. te III. susret s profesorima Katoličkog bogoslovnog fakulteta i poglavarima Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa u Sarajevu, 5. srpnja 2023.

Biskupi su dali smjernice za proslavu VI. Obiteljskog dana u BiH na Kupresu, 30. srpnja 2023. s misom uočnicom i euharistijskim klanjanjem te svečanim misnim slavljem na sam dan kada su na osobit način pozvani supružnici koji slave obljetnice svoga vjenčanja.

Biskupi i dalje sa zabrinutošću prate teška ratna događanja u Ukrajini te i ovom prigodom pozivaju sve članove svojih biskupijskih zajednica na molitvu za prestanak ratnih stradanja. Raduje ih da su se mnogi pridružili misnom slavlju i molitvi, u okviru lanca korizmenih Euharistijskih slavlja europskih biskupskih konferencija, 27. veljače 2023., kao i brojnim pozivima i poticajima Svetog Oca za prestanak rata i povratak mira u toj teško napaćenoj zemlji.

Biskupi i ovom prigodom zahvaljuju brojnim članovima svojih biskupijskih zajednica koji su svojom darežljivošću pokazali širinu svoga srca prema onima koji trpe posljedice katastrofalnog potresa koji je početkom veljače ove godine pogodio dijelove Turske i Sirije. Također ih raduje da, unatoč trajnom smanjenju broja svojih članova zbog odlaska posebno mladih ljudi izvan BiH, konkretna pomoć misijama i misionarima trajno raste te da je prati molitvena potpora onima koji su pošli u daleke i si-

romašne zemlje naviještati i svjedočiti Kristovu radosnu vijest spasenja.

Članovi Biskupske konferencije i svi sudionici zasjedanja uputili su zajedničku čestitku Svetom Ocu prigodom desete obljetnice njegova sretnog služenja Crkvi Kristovoj te poželjeli da ga i ubuduće prati, po zagovoru Svetog Petra apostola, blagoslov Božji kako bi nastavio svoju službu učvršćivanja svoje braće u vjeri (usp. Lk 22,32).

Uoči svoga zasjedanja biskupi su, na liturgijsku proslavu svetkovine Sv. Josipa, zaštitnika Mostarsko-duvanjske biskupije, 20. ožujka 2023., u katedrali Marije Majke Crkve u Mostaru sudjelovali na Euharistijskom slavlju koje je predvodio nadbiskup Kutleša.

Mostar, 22. ožujka 2023.

Tajništvo BK BiH

(KTA)

Godišnja sjednica Vijeća HBK-a i BK-a BiH za hrvatsku inozemnu pastvu

Godišnja sjednica Vijeća HBK-a i BK-a BiH za hrvatsku inozemnu pastvu održana je u četvrtak 13. travnja u sjedištu Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu pod predsjedanjem predsjednika Vijeća i BK-a BiH, nadbiskupa metropolita vrhbosanskog i apostolskog upravitelja Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tome Vukšića.

Na prvom dijelu sjednice nazočan je bio i predsjednik HBK-a, zagrebački nadbiskup koadjutor mons. Dražen Kutleša koji je pozdravio prisutne članove Vijeća ohrabrivši ih u njihovom misijskom poslanju i pastoralnim nastojanjima.

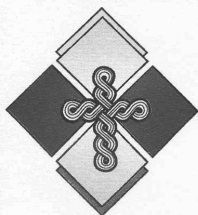
Predsjednik Vijeća nadbiskup Tomo Vukšić izvijestio je o zajedničkoj sjednici hrvatskih biskupa održanoj 23. siječnja 2023. na kojoj su stanje i izazovi hrvatske inozemne pastve bili jedna od važnih točaka dnevnoga reda.

Potom je nacionalni ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu i ujedno tajnik Vijeća vlč. Tomislav Markić podnio godišnje izvješće o djelovanju Ravnateljstva istaknuvši kako u 183 hrvatske katoličke župe, misije, zajednice i centra širom svijeta djeluje ukupno 184 svećenika. Predstavio je trenutno stanje i aktualne potrebe koje će trebati zadovoljiti u dogledno vrijeme, izvijestio o stanju Fonda solidarnosti te upoznao

prisutne s pregledom proteklih događaja, kao i s planiranim terminima u budućnosti.

U nastavku sjednice područni delegati hrvatske inozemne pastve za: Austriju (fra Vjekoslav Lazić), Švicarsku (fra Antonio Šakota), Njemačku (don Ivica Komadina), Zapadnu Europu (fra Ljubomir Šimunović), Skandinaviju (mons. Stjepan Željko Biletić), Kanadu (vlč. Bozidar Josip Tenšek), Sjedinjene Američke Države (fra Nikola Pašalić) i Australiju (fra Davor Dominović) predstavili su godišnja izvješća za svoja područja, koja su za Njemačku potkrijepili i predstavnik pastoralnih suradnika Željko Galić i predstavniča časnih sestara s. Gordana Davidović. Na sjednici je sudjelovala i predsjednica Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine i provincijska predstojnica Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije s. Željka Dramac, a svoj izostanak sa sjednice opravdali su predsjednik Hrvatske redovničke konferencije i provincijal Hrvatske dominikanske provincije fr. Slavko Slišković, te delegati za Sloveniju fra Marko Prpa i za Južnu Ameriku mons. Drago Balvanović.

(KTA)

BISKUPSKA KONFERENCIJA BOSNE I HERCEGOVINE
CONFERENTIA EPISCOPORUM BOSNIAE ET HERCEGOVINAE

BiH - 71000 Sarajevo - Kaptol 32 - tel/fax: + 387 33 66 68 67 - e-mail: tajnistvo@bkbih.ba - www.bkbih.ba

Prot. br. 137 /2023

Sarajevo, 25. travnja 2023.

Nadbiskupski ordinarijat vrhbosanski
Biskupski ordinarijat – Mostar
Biskupski ordinarijat – Banja Luka

Predmet: Raspodjela sredstava prikupljenih u Nedjelju solidarnosti 2023. godine

Ovim obavještavam cijenjeni Naslov da je u Nedjelju solidarnosti u BiH, 12. ožujka 2023. u biskupijama u Bosni i Hercegovini prikupljena ukupna svota u visini od **227.316,24 KM**.

Prema odluci biskupa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine ukupnu svotu od Nedjelje solidarnosti treba podijeliti biskupijama prema broju župa koje imaju **manje od 200 vjernika**. Prema izvješćima Ordinarijata u 2023. godini: Banjolučka biskupija ima **32** župu s manje od 200 vjernika; Mostarsko-duvanjska **6**, Trebinjsko-mrkanska biskupija **5**, a Sarajevska nadbiskupija ima **62** župe s manje od 200 vjernika što znači da u biskupijama u BiH ima **ukupno 105 župa s manje od 200 vjernika**.

Prema izvješćima Ordinarijata u Nedjelju solidarnosti prikupljene su sljedeće svote:

Vrhbosanska nadbiskupija prikupila je	80.940,00 KM
Mostarsko-duvanjska i Trebinjsko-mrkanska biskupija prikupile su	134.336,09 KM
Banjolučka biskupija prikupila je	12.040,15 KM
Ukupno	227.316,24 KM

Kada se ukupna prikupljena svota u visini od 227.316,24 KM podijeli na **105 župa**, onda bi svakoj župi trebala pripasti svota od **2.164,91 KM**.

Mostarsko-duvanjska i Trebinjsko-mrkanska biskupija imaju 11 župa s manje od 200 vjernika pa njima pripada svota od **23.814,02 KM**, a prikupljeno je **134.336,09 KM**.

U tom duhu Biskupski ordinarijat u Mostaru prebacio bi na račun Biskupske konferencije BiH svotu od **110.552,07 KM**.

Od te svote s računa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine bila bi prebačena svota u visini od **57.236,97 KM** na račun Biskupskog ordinarijata u Banjoj Luci i svota u visini od **53.284,42 KM** na račun Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog.

Zahvaljujući za bratsku suradnju, želim svako dobro od Gospodina i iskreno pozdravljam.

Ivo Tomašević
 Mons. Ivo Tomašević
 generalni tajnik BK BiH

Misa za pokojnog papu Benedikta XVI.

Svim župnicima u Vrhbosanskoj nadbiskupiji
Sarajevo, 31. prosinca 2022.
Prez: 785/2022.

Poštovana braćo!

Kao što je danas bilo najavljeno u prvom oglašavanju u povodu preminuća bivšega pape Benedikta XVI. da će ostale smjernice biti date nakon što bude poznat dan njegova ukopa, ovim određujem kako slijedi.

Neka se na dan ukopa pokojnoga pape Benedikta XVI., u četvrtak 5. siječnja 2023., u vrijeme koje župnici budu smatrali da je najprikladnije i zajedno s vjernicima kojima je moguće sudjelovati, u svakoj župi slavi sveta Misa za pokojnoga Papu.

Neka se na Euharistijskim slavljinama, koje ćete sutra slaviti s Narodom Božjim, vjernici pozovu na Misu 5. siječnja 2023. i također na osobnu molitvu pa papu Benedikta.

Neka istoga dana, 5. siječnja 2023., s početkom u 9,30 sati, kad će u Rimu započeti ukopni obredi za pokojnoga Papu, u trajanju od pet minuta zvone zvona na svim crkvama u našoj Nadbiskupiji.

Pokoj vječni daruj mu, Gospodine! U raj povelili ga anđeli i na dolasku njegovu primili ga sveti i mučenici.

Tomo Vukšić
nadbiskup vrhbosanski

Prijepis matica župe za 2022. Godišnji financijski izvještaj župe za 2022. Statistički podaci župe za 2022.

Datum: 15. prosinac 2022.

Broj: 690/2022

Svaki župnik dužan je do kraja siječnja 2023. dostaviti Vrhbosanskom ordinarijatu:

Prijepis Matice krštenih, vjenčanih i umrlih za 2022. godinu. Po završetku svake kalendarske godine, župnik zaključuje upis u matice i parice zaključnim brojem i ovjerava svojim potpisom i pečatom župe. Ako tijekom 2022. godine nije bilo nijednog upisa u maticu, neka župnik to ubilježi u maticu i parice i ovjeri svojim potpisom i pečatom župe i potom parice dostavi Kancelariju ordinarijata.

Godišnji financijski izvještaj za 2022. godinu. Priprema se prema obrascu koji je dostupan u elektroničkome obliku na nadbiskupijskoj mrežnoj stranici *vrhbosanska-nadbiskupija.org* ili u tiskanome obliku (*Vrhbosna 4/2020, 309-311*), a dostavlja se Ekonomatu.

Statistički podaci za 2022. godinu. Pripremaju se prema obrascu koji je dostupan u elektroničkome obliku na nadbiskupijskoj mrežnoj stranici *vrhbosanska-nadbiskupija.org* ili u tiskanome obliku (*Vrhbosna 4/2020, 312-313*), a dostavlja se Kancelariji ordinarijata.

Napominjem da navedene obrasce, jednom popunjene, možete poslati i putem e-maila Kancelarije i Ekonomata, s tim da original treba ipak dostaviti kasnije.

Također, podsjećam da obveze prema Ekonomatu za 2022. treba ispuniti najkasnije do 28. veljače 2023. Zbog lakšeg i boljeg funkcioniranja nadbiskupijskih središnjih ustanova, neka se ubuduće sve kolekte (dijecezanska, misijska, solidarnost, Caritas i dr.) dostavljaju kvartalno i što je prije moguće.

U nadi da će župnici svoje obveze izvršiti odgovorno i na vrijeme, zahvaljujem na dosadašnjoj suradnji i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolita vrhbosanski

Dopuštenje za binacije i trinacije u 2023. godini

Datum: 15. prosinac 2022.
Broj: 691/2022

S obzirom na slavlje ili koncelebraciju euharistije, kanonsko je načelo da »*svećeniku nije dopušteno slaviti više od jedan put na dan*« (kan. 905, §1), osim u onim slučajevima u kojima je to dopušteno prema pravnoj odredbi (usp. kan. 905, §2), ili po dozvoli mjesnog ordinarija. Stoga, uz dopuštenje vrhbosanskog nadbiskupa, ovim se daje ovlast za *binacije* (običnim danom) i *trinacije* (nedjeljama i zapovjednim svetkovinama) samo za 2023. godinu, svim svećenicima koji su je već dobili, uz uvjet da još traju razlozi radi kojih su je dobili.

Zbog ozbiljnosti stvari, treba napomenuti da svećenik koji binira ili trinira bez dozvole mjesnog ordinarija, postupa nezakonito i nepošteno, može biti pozvan na odgovornost i podložan je kanonskim sankcijama (cenzura ili druga pravedna kazna – kan. 1383). Odredbe o slavljenju svete Mise obvezuju u savjesti i treba ih potpuno obdržavati. To se jednako odnosi na sljedeće odredbe:

slaviti tri svete mise (trinirati) na radne dane ne smije se ni pod kojim uvjetom

slaviti četiri svete mise (kvadrinirati) nije nikomu dopušteno nedjeljom ni svetkovinom osim izričitim dopuštanjem Svete Stolice, koje nije traženo

slaviti zbirne mise (kumulativne) nije dopušteno (usp. Vrhbosna 3-4/2012 str. 287).

Budući se radi o svetim tajnama s kojima ne možemo raspolagati po vlastitom shvaćanju, dužni smo sa svom ozbiljnošću obdržavati crkvene odredbe i upute mjesnog ordinarija (usp. *Vrhbosna* 4/98, 680.; 4/99, 485; 2/2011, 172-173; 4/2020, 357). To se posebno odnosi na odredbe o prilogu za misno slavlje, koje svaki svećenik treba ne samo poznavati nego i savjesno primjenjivati u praksi (usp. BK BiH, *Direktorij za pastoral sakramenata u župnoj zajednici*, 2008., 73-75).

Na sve misnike zazivam obilje Božjeg blagoslova i iskreno pozdravljam.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolita vrhbosanski

Arhiđakonatski susreti u 2023. godini na području Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 15. prosinac 2022.

Broj: 692/2022

Na temelju prošlogodišnjeg iskustva dekanatskih susreta u Vrhbosanskom nadbiskupskom ordinarijatu u Sarajevu, s vremenom se pojavila ideja da se isti susreti u 2023. godini održe na razini Arhiđakonata. Ideja je usvojena na dekanskoj konferenciji u studenom tekuće godine, te stoga ovim najavljujem održavanje sljedećih susreta svećenika:

- Toliški arhiđakonatski susret, ponedjeljak, 6. veljače 2023. u Tolisi
- Plehanski arhiđakonatski susret, utorak, 7. veljače 2023. na Plehanu
- Fojnički arhiđakonatski susret, srijeda, 8. veljače 2023. u Kreševu
- Travnički arhiđakonatski susret, četvrtak 9. veljače 2023. u Travniku

Susreti su zamišljeni kao prigoda za osvrt na izazove, poteškoće i nedostatke koji su uočeni tijekom vizitacija, te za promišljanje o temama koje se tiču života i djelovanja pojedinih župa, dekanata i arhiđakonata i cijele Nadbiskupije. Neka stoga dekani koji to još nisu učinili, obave dekanske vizitacije svih župa, dostave zapisnike Ordinarijatu i pozovu Arhiđakona ili drugog predstavnika Ordinarijata da obavi vizitaciju njihove župe, najkasnije do kraja siječnja 2023. godine.

Uz poticaj svim svećenicima, dekanima i arhiđakonima da se pripreve za naše susrete i aktivno u njima sudjeluju kako bi naša suradnja bila što učinkovitija i plodonosnija, iskreno Vas pozdravljam i zazivam obilje Božjeg blagoslova na Vas i na Vaše župljane!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolita vrhbosanski

Pontifikali u Vrhbosanskoj prvostolnici u 2023. godini

Datum: 15. prosinac 2022.

Broj: 693/2022

N. – 1. siječnja u 10:30	Sveta Marija Bogorodica, Svjetski dan mira, Nova godina
P. – 6. siječnja u 10:30	Bogojavljenje – Sveta Tri kralja
Č. – 2. veljače u 10:30	Prikazanje Gospodinovo: Svijećnica, Dan posvećenog života
N. – 2. travnja u 10:30	Cvjetnica: Nedjelja Muke Gospodnje
S. – 5. travnja u 10:30	Misa posvete ulja i obnova svećeničkih obećanja
Č. – 6. travnja u 18:00	Misa večere Gospodnje
P. – 7. travnja u 18:00	Služba muke Gospodnje
S. – 8. travnja u 20:00	Misa uskrsnoga bdjenja
N. – 9. travnja u 10:30	Uskrs – Vazam: Nedjelja uskrsnuća Gospodinova
N. – 28. svibnja u 10:30	Duhovi: Pedesetnica (krizma)
Č. – 8. lipnja u 10:30	Svetkovina Presvetoga Tijela i Krvi Kristove
N. – 18. lipnja u 10:30	Proslava Srca Isusova, naslovnika Katedrale i Nadbiskupije
Č. – 29. lipnja u 10:30	Sveti Petar i Pavao, svećeničko ređenje
N. – 15. listopada u 10:30	Đakonsko ređenje
Č. – 5. studenog u 18:00	BK BiH
P. – 8. prosinca u 10:30	Bezgrješno začće Blažene Djevice Marije
N. – 24. prosinca u 21:00	Misa božićnoga bdjenja
P. – 25. prosinca u 10:30	Božić: Rođenje Gospodnje
S. – 31. prosinca u 18:00	Svršetak građanske godine: Misa zahvalnica

U vrijeme pontifikalnih misnih slavlja u katedrali, na području katedralne župe nema drugih misnih slavlja, uz iznimku mise božićnoga bdjenja ili polnočke i Uskrsa. Kao izraz crkvenog zajedništva s mjesnim biskupom, očekuje se koncelebacija dijecezanskih i redovničkih svećenika grada Sarajeva, posebno članova Stolnog kaptola, Vrhbosanskog ordinarijata, Bogoslovije i Svećeničkog doma, a preporučuje se članovima Provincijalata, samostana Bistrik i Franjevačke bogoslovije na Neđarićima.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolita vrhbosanski

Svim župnim uredima, redovničkim zajednicama i crkvenim institucijama u Sarajevu

Svim župama Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 15. prosinac 2022.

Broj: 694/2022

Poštovana gospodo Župnici!

U *Pastoralnom kalendaru Vrhbosanske nadbiskupije za 2023. godinu* predviđena su liturgijska slavlja, susreti i druga važna događanja koji se tiču svih župnih zajednica, župnika, svećenika, redovnika, redovnica i samostanskih zajednica na području naše krajevne i mjesne Crkve. Za neka od njih, Vrhbosanski nadbiskupski ordinarijat će naknadno dostaviti dnevni red ili program, a detaljnije upute dostupne su u *Direktoriju za euharistijska slavlja i liturgiju časova 2022.-2023.*

Uz kronološki podsjetnik na predviđena liturgijska slavlja, susrete i događanja, koji se nalazi u dodatku ovog okružnog dopisa, već sada Vas pozivam na sudjelovanje u njihovoj pripremi i slavlju, o čemu će ovisiti uspješnost crkvenoga poslanja koje smo pozvani ostvariti.

Radujući se našoj suradnji i susretima tijekom 2023. godine, na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova i iskreno Vas pozdravljam!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolita vrhbosanski

Liturgijska slavlja, susreti i događanja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji u 2023. godini

Nova godina: Svjetski dan mira, 1. siječnja 2023. Na ovaj dan, po odredbi Svetog Oca, Crkva slavi Svjetski dan mira i posebno moli za mir u svijetu. Neka se u misnim slavljinama ovog dana prenese prigodna poruka Svetog Oca i potakne vjernike na molitvu za mir u svijetu, posebno u zemljama koje su pogođene ratom.

Bogojavljenje: Djelo svetog djetinjstva, 6. siječnja 2023. Odlukom biskupa BK BiH iz 2004., na svetkovinu Bogojavljenja slavi se Dan svetog djetinjstva u BiH i prikuplja se posebna misijska kolekta (i darovi prijatelja misija) koju u cijelosti treba dostaviti Ekonomatu nadbiskupije, najkasnije do 28. veljače 2023. Neka se u pripremi ovog Dana koristi prigodni materijal koji je poslala Misijska središnjica iz Sarajeva, a kod slavlja neka se vjernike, posebno djecu, potakne na molitvu i solidarnost prema drugima.

Svjetska molitvena osmina za jedinstvo kršćana, 18.-25. siječnja 2023. U danima osmine pozvani smo, prema mogućnostima i prilikama, pridružiti se molitvi za jedinstvo kršćana, koja ostaje djelotvorno sredstvo da se izmoli milost jedinstva i očituje veza kojom smo kao katolici s jedinstvenim s drugim kršćanima.

Zadnja nedjelja siječnja: Dan molitve za mir u BiH, 29. siječnja 2023. Na ovu nedjelju, na prijedlog Svećeničkog vijeća pozvani smo posebno moliti za mir u našoj zemlji. Neka se stoga u subotu koja joj prethodi (28. siječnja), vjernike pozove na dobrovoljnu pokoru i post za mir u srcima svih ljudi.

Prikazanje Gospodinovo (Sviječnica): Dan posvećenoga života, 2. veljače 2023. Prema već ustaljenoj praksi, redovnici i redovnice pripremaju program obilježavanja Dana posvećenoga života, koji se slavi u sarajevskoj katedrali Presvetog Srca Isusova i to u dva trenutka: 1. veljače 2023., u 18.00: svečana pjevana prva Večernja blagdana Sviječnice i euharistijsko slavlje; 2. veljače 2023., u 10:30: svečano euharistijsko slavlje.

Prva nedjelja veljače: Dan života, 5. veljače 2023. Prema odluci biskupa BK BiH, svake godine je prva nedjelja veljače posvećena razmišljanju i molitvi za dar života. Uz prigodnu poruku predsjednika Vijeća za obitelj BK BiH, potrebno je raditi na odgajanju svijesti i savjesti da se život istinski voli, prihvaća, njeguje, poštuje i brani.

Gospa Lurdska: Svjetski dan bolesnika i zdravstvenih djelatnika, 11. veljače 2023. Svrha je ovog Dana senzibilizirati javnost za potrebe bolesnika i za što bolju skrb o njima. U mjestima i župama gdje postoje medicinski centri, bolnice i starački domovi neka se pripremi slavlje ovog Dana, s naglaskom na temu koju Sveti Otac bude predložio u svojoj prigodnoj poruci. Istodobno, neka se, u skladu s mogućnostima, na prikladan način zahvali zdravstvenim djelatnicima za njihov rad i pomoć drugima.

Susret animatora liturgijskog pjevanja, 25. veljače 2023. u 9:30. Voditelji, animatori liturgijskog pjevanja i župnici pozvani su sudjelovati na godišnjem susretu koji će se održati u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu, s trostrukom svrhom: upoznati se s novim saznanjima iz područja liturgijskog pjevanja i glazbe; bolje upoznavanje naravi i svrhe liturgije i liturgijskih slavlja; traženje zajedničkih rješenja za poteškoće i problema s kojima se susreće u radu.

Treća korizmena nedjelja: Nedjelja solidarnosti u BiH, 12. ožujka 2023. U skladu s odlukom biskupa BK BiH iz 2015., ova nedjelja se slavi kao Nedjelja solidarnosti u svim župama u BiH i prikuplja se samo kolekta solidarnosti koju treba dostaviti Ekonomatu nadbiskupije, najkasnije do 19. travnja 2023.

Post i nemrs: obvezni su na Pepelnicu ili Čistu srijedu, 22. veljače 2023., i na Veliki petak, 7. travnja 2023.

Velika srijeda: misa posvete ulja i obnova svećeničkih obećanja, 5. travnja 2023. u 10:30. Sveta Misa posvete ulja slavi se na Veliku srijedu u sarajevskoj prvostolnici na kojoj, u zajedništvu s Nadbiskupom, sudjeluju svi dijecezanski i redovnički svećenici u pastoralu i izvan pastoralu, koji ujedno obnavljaju svoja svećenička obećanja. Na kraju tog istog misnog slavlja, dekani preuzimaju posvećena ulja za svoj dekanat.

Velika srijeda: Dan djela svetog Petra apostola, 5. travnja 2023. Prema odluci Vrhbosanskog nadbiskupa, na ovaj dan svećenici daruju svoje priloge za školovanje i odgoj novih svećeničkih i redovničkih zvanja diljem svijeta. Prikupljeni prilozi se predaju osobno Ekonomatu nadbiskupije ili dostavljaju preko dekana.

Sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije, 19. travnja 2023. Ovogodišnji Sabor će se održati u srijedu nakon II. uskrsne nedjelje, prema dnevnom redu koji će biti dostavljen naknadno. Susret je sastavni dio trajne izobrazbe svećenika, zbog čega je sudjelovanje obvezno, uz mogućnost pisane isprike koju treba dostaviti Kancelariji navodeći razloge nedolaska.

Susret ministranata, 29. travanj 2023. U subotu pred Nedjelju Dobrog Pastira, u Sarajevu će se održati susret ministranata, a detaljnije informacije o cjelokupnoj organizaciji i programu bit će dostavljene u ožujku iduće godine.

Duhovne vježbe za svećenike moguće je obaviti u jednom od tri naznačena termina: Vrhbosansko bogoslovno sjemenište u Sarajevu, 13.-16. veljače 2023., prijave na tel. 033/584.064, e-mail: rektorat@vbs.ba; Nadbiskupsko sjemenište *Petar Barbarić* u Travniku, 28.-31. kolovoza 2023., prijave na tel./fax: 030/511-854; e-mail: rektor_tr@bih.net.ba; mob: 063/906-241); Nadbiskupijski Centar za pastoral mladih *Ivan Pavao II.*, 13.-16. studenoga 2023., prijave na tel. 033/788-405; e-mail: ivan.matijevic.mp@gmail.com; mob: 063/347.248. Sudjelovanje na duhovnim vježba-ma uključuje

osobni doprinos za troškove boravka u iznosu koji pojedine ustanove odrede. Svećenici koji duhovne vježbe obave u nekoj drugoj ustanovi, obvezni su dostaviti potvrdu Vrhbosanskom ordinarijatu.

Kvatre su četiri tjedna u godini, posvećeni molitvi, djelima pokore i ljubavi na velike nakane Crkve i svijeta. Cijeli kvatreni tjedan, osobito kvatrene dane (srijeda, petak, subota), vjernici su pozvani proslaviti molitvom, djelima pokore i kršćanske ljubavi. Tijekom 2023. kvatreni tjedni ovako su tematski usmjereni: **proljetne kvatre**, u prvom korizmenom tjednu, od 26. veljače do 4. ožujka, posvećene su *pokori i obraćenju*; **ljetne kvatre**, u tjednu nakon Duhova, od 28. svibnja. do 3. lipnja, posvećene su molitvi za *posvećenje ljudskog rada i za urod zemlje*; **jesenske kvatre**, u tjednu nakon blagdana Uzvišenja sv. Križa, od 17. do 23. rujna, posvećene su molitvi za *svećenička i redovnička zvanja te za duhovnu izgradnju mladeži*; **zimske kvatre**, u tjednu prije 17. prosinca, od 10. do 16. prosinca, posvećene su *kršćanskoj dobrotvornosti i zahvalnosti Bogu za njegova dobročinstva*.

Dani molitve za svećenička i redovnička zvanja. Uz Svjetski dan molitve za svećenička i redovnička zvanja, koji se slavi na Nedjelju Dobrog Pastira, 30. travnja 2023., Vrhbosanski nadbiskup je odredio da redoviti dani molitve za duhovna zvanja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji budu prve subote u mjesecu. U skladu s tom odredbom, neka se u župama i drugim zajednicama organizira slavlje svete Mise, klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramentu i drugi oblici molitve za duhovna zvanja.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolita vrhbosanski

Članovi Katoličke Crkve u odborima za međureligijsku suradnju u Novom Travniku i Bugojnu

Broj: 4/2023

Sarajevo, 4. siječnja 2023.

Poštovani
Razim ef. Čolić
Predsjedavajući Izvršnog odbora MRV BiH
Ferhadija 16/1
71 000 Sarajevo

Poštovani!

Nastavno na Vaš dopis broj 110-11/2022 od 20. studenoga 2022. obavještavam Vas da će predstavnik Katoličke Crkve u odborima za međureligijsku suradnju u Novom Travniku biti **vlč. Marko Majstorović**, župnik župe Uzašašća Gospodinova (Fra Marijana Šunjića 15, 72290 Novi Travnik, tel. 030/792.722), a u Bugojnu **fra Ivan Pilić, OFM**, župnik župe sv. Ante Padovanskog (Kulina Bana 31, 70230 Bugojno, tel. 030/252.099).

U nadi i želji da sudjelovanje predstavnika Katoličke crkve doprinese stvaranju uvjeta za plodan i djelatan međureligijski dijalog na području Novog Travnika i Bugojna i cijele zemlje, pozdravljam Vas s iskrenim poštovanjem!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup vrhbosanski

Na znanje:

1. *Međureligijskom vijeću u BiH*
2. *Arhivu Vrhbosanske nadbiskupije*

Arhiđakonatski susreti u 2023. godini

Datum: 4. siječnja 2023.
Broj: 7/2023

Tijekom prošlogodišnjih dekanatskih susreta u Vrhbosanskom nadbiskupskom ordinarijatu u Sarajevu, pojavila se ideja da se isti susreti u 2023. održe na razini Arhiđakonata, a koja je usvojena na dekanskoj konferenciji u studenom 2022. Budući su se datumi susreta koji su uvršteni u *Pastoralni kalendar* naknadno poklopili s mojom obvezom sudjelovanja na Europskoj kontinentalnoj sinodskoj skupštini (Prag, 5.-12. veljače 2023.), ovim najavljujem nove datume susreta svećenika:

- Toliški arhiđakonatski susret, srijeda, 1. ožujka 2023. u Tolisi
- Plehanski arhiđakonatski susret, četvrtak, 2. ožujka 2023. na Plehanu
- Fojnički arhiđakonatski susret, petak, 3. ožujka 2023. u Kreševu
- Gučogorski arhiđakonatski susret, srijeda, 8. ožujka 2023. u Travniku.

Susreti su prigoda za zajednički osvrt na izazove, poteškoće i nedostatke koji su uočeni tijekom dekanskih i kanonskih vizitacija župa, te za promišljanje o temama koje se tiču života i djelovanja pojedinih župa, dekanata, arhiđakonata i Nadbiskupije. Neka stoga dekani obave dekanske vizitacije župa, dostave zapisnike Ordinarijatu i pozovu Arhiđakona da obavi vizitaciju njihove župe, najkasnije do 15. veljače 2023.

Uz napomenu da će program susreta biti naknadno dostavljen, već sada potičem svećenike, dekane i arhiđakone da se pripreme za naše susrete i aktivno u njima sudjeluju kako bi naša suradnja bila što učinkovitija i plodonosnija. U tom duhu, iskreno Vas pozdravljam i zazivam obilje Božjeg blagoslova na Vas i na Vaše župljane!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolita vrhbosanski

Dnevni red za Arhiđakonatske susrete u 2023.

Datum: 16. veljače 2023.

Broj: 7-1/2023

Slijedom mog prethodnog dopisa broj 7/2023 od 4. siječnja tekuće godine, koji je objavljen na internoj stranici naše Nadbiskupije, želim Vas upoznati s programom Arhiđakonatskih susreta svećenika i nekim drugim informacijama.

Program se sastoji od tri dijela:

› **10:00 sati: Koncelebrirano euharistijsko slavlje** (ponijeti albu i štolu ljubičaste boje)

› **11:00 sati: Radni dio:**

- pozdrav i uvod – mons. Tomo Vukšić, nadbiskup
- statistička slika arhiđakonata – preč. Mladen Kalfić, kancelar
- pastoralna djelatnost na području arhiđakonata – Arhiđakon
- crkveno-pravna pitanja – fra Šimo Ivelj, ofm, sudski vikar
- ekonomska pitanja – preč. Vladimir Pranjić, ekonom
- gradnja i obnova – mons. Slađan Ćosić, generalni vikar
- doprinosi i pitanja dekana i svećenika

› **13:00 sati: Ručak**

Na Arhiđakonatski susret su obvezni doći svi svećenici, bilo dijecezanski, bilo redovnički koji imaju dekret dijecezanskog biskupa za pastoralnu službu u nad-biskupiji. Ukoliko netko iz teškog razloga bude spriječen, neka to na vrijeme javi kancelariji.

Neka domaćin susreta, uz župnu crkvu za euharistijsko slavlje, pripremi dvoranu ili drugi prostor prikladan za radni dio susreta, kavu i ručak. Ekonomat će preuzeti troškove susreta, koji neka budu razumni.

Radujući se susretu, srdačno Vas i bratski pozdravljam u Gospodinu!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolita vrhbosanski

Sjednica umrežavanja struktura u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Datum: 24. siječnja 2023.

Broj: 43/2023

Poštovani!

Pozivam Vas na sjednicu umrežavanja struktura u Vrhbosanskoj nadbiskupiji koja će se održati u **srijedu, 1. veljače 2023.**, u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata, s početkom u **10 sati**.

Uz prikaz godišnjeg djelovanja ustanove ili ureda kojima upravljaju, nositelje službi i druge sudionike sjednice pozivam na osobno i zajedničko promišljanje o prednos-tima umrežavanja, o poteškoćama na koje nailazi, o oblicima i aktivnostima koje ga mogu pospješiti i učiniti sastavnim dijelom sinodalne obnove svih nadbiskupijskih struktura ili nas potaknuti na traženje nekog novog oblika i načina umrežavanja i suradnje.

Uvjeren da će svatko od nas dati svoj doprinos u razmišljanju o navedenim temama, u brat-skom i crkvenom duhu, zazivam Božji blagoslov i iskreno pozdravljam!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolita vrhbosanski

Dostavlja se:

- *Nositeljima službi*: mons. Slađan Ćosić, fra Šimo Ivelj, preč. Mladen Kalfić, preč. Vlado Pranjic, preč. Zdenko Spajic, preč. Michele Capasso, preč. Darko Tomašević, preč. Željko Marić, vlč. Tomo Mlakić, vlč. Mirko Šimić, vlč. Dražen Kustura, preč. Miroslav Ćavar, vlč. Šimo Maršić, vlč. Fabijan Stanušić, vlč. Mario Bernadić, vlč. Pero Brajko, fra Stjepan Radić
- *Arhivu Vrhbosanske nadbiskupije*

Tema proljetne dekanatske korone: ***Neizostavna uloga župnika u izabranim ženidbenim pitanjima***

Dekanima, župnicima i upraviteljima župa u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Datum: 7. veljače 2023.

Broj: 71/2023

Poštovani!

U zadnje vrijeme veliki broj vjernika se izravno ili posredovanjem župnika a bez prethodnog razgovora, javlja na službeni e-mail Suda i Kancelarije, kao i na privatni telefon Sudskog vikara Vrhbosanske nadbiskupije. Na taj način se umanjuje posrednička služba župnika kod pripreme parnice za proglašenje ništavosti ženidbe. Stoga, u želji da se utvrdi znanje o pitanjima koja se tiču ženidbe, kao što su: *pokretanje ženidbene parnice; mješovite ženidbe; disparitus cultus; ozdravljenje u korijenu; rastava ženidbenih drugova uz trajanje ženidbene veze; ispisivanje iz Crkve i vjenčanje u Crkvi; sakramenti inicijacije i problematika prethodnih prirodnih brakova (razrješenje ženidbe u korist vjere); primjena Pavlovske povlastice*, ovime određujem da tema proljetne dekanatske korone za 2023. godinu bude: ***Neizostavna uloga župnika u izabranim ženidbenim pitanjima***.

Za predavače predlažem dr. sc. fra Šimu Ivelja, OFM, sudskog vikara, i dr. sc. vlč. Iliju Markovića, profesora kanonskog prava na KBF-u i branitelja veze pri Crkvenom sudu u Sarajevu. Napominjem da zapisnik korone, zajedno s referatom i eventualnim koreferatom, treba dostaviti Vrhbosanskom ordinarijatu.

Svima želim uspješan i blagoslovljen susret, uz iskren pozdrav u Gospodinu!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolita vrhbosanski

Prikupljanje novčane pomoći za stradale u potresu u Turskoj i Siriji

Obavijest župnim uredima i samostanima u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Datum: 8. veljače 2023.

Broj: 76/2023

Poštovana braćo svećenici i redovnici,
sestre redovnice,
draga braćo i sestre!

Ovih dana s tugom u srcu pratimo strašne vijesti o stradanjima stanovništva područja između Turske i Sirije koje je pogodio razorni potres i uzrokovao smrt i ranjavanja tisuća ljudi. Dok izražavamo svoje ljudsko suosjećanje i duhovnu blizinu svima koji su na bilo koji način pogođeni tom nesrećom, a za duše poginulih i za sve koji za njima žale uzdižemo svoju molitvu Bogu, želimo se pridružiti i pružanju konkretne pomoći turskom i sirijskom narodu.

Prema uputi našeg Nadbiskupa, koji se trenutno nalazi u Pragu na europskom kontinentalnom zasjedanju radi pripreme buduće Sinode, ovime **pozivam da se u svim župnim zajednicama prikuplja novčana pomoć za stradale u potresu u Turskoj i Siriji, a osobito u nedjelju 19. veljače u obliku jedne dodatne milostinje**. Neka župnici i upravitelji župa o tome upoznaju svoje vjernike na svetim misama radnim danom i u nedjelju 12. veljače.

Također **neka se u nedjelju 12. veljače na kraju svetih Misa**, zajedno s okupljenim vjernicima, kao što je običaj u našim krajevima, **uputi zajednička molitva** da milosrdni Bog primi u svoje kraljevstvo sve stradale u ovom potresu.

Prikupljena sredstva u župama treba **dostaviti Ekonomatu Nadbiskupije do 25. veljače 2023.**, koji će onda preko Caritasa BiH ista sredstva uputiti potrebnima u Turskoj i Siriji.

S izrazima zahvalnosti, uz bratski pozdrav u Gospodinu!

preč. Mladen Kalfić
kancelar

mons. Slađan Ćosić
generalni vikar

Poziv na Seminar trajne izgradnje svećenika Vrhbosanske nadbiskupije do deset godina misništva

Datum: 11. veljače 2023.
Broj: 81/2023

Poštovani!

Pozivam Vas na *Seminar trajne izgradnje svećenika Vrhbosanske nadbiskupije do deset godina misništva* koji će se održati u Nadbiskupijskom Centru za pastoral mladih "Ivan Pavao II", **27. i 28. veljače 2023.**, na temu: *Svećenički poziv i svećeništvo: između ideala i stvarnosti*.

Seminar je obvezan za sve svećenike kojima je upućen poziv, a ukoliko netko iz teškog razloga bude spriječen sudjelovati, dužan je to na vrijeme javiti Generalnom vikaru. Smještaj za sve sudionike seminara osiguran je u NCM "Ivan Pavao II" [Gatačka 18, Sarajevo], kao i prostor za cjelokupni program i objedi. Svaki svećenik sa sobom treba ponijeti Časoslov, albu i štolu ljubičaste boje.

Tijekom ovogodišnjeg seminara, uz uvodno razmatranje i životno svjedočanstvo, od svakog svećenika sudionika očekuje se osobni doprinos na temu koja je naznačena u programu.

Sve vas radosno očekujem i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup vrhbosanski

Privitak: *Program i popis sudionika Seminara*

Seminar trajne izgradnje svećenika Vrhbosanske nadbiskupije do deset godina misništva

Svećenički poziv i svećeništvo: između ideala i stvarnosti

Nadbiskupijski Centar za pastoral mladih "Ivan Pavao II"
Sarajevo, 27. i 28. veljače 2023.

Program

1. DAN – ponedjeljak, 27. veljače 2023. godine:

do 15:30 sati	Dolazak i smještaj
16:00-16:15	Uvodni pozdrav [mons. Slađan Ćosić, generalni vikar]
16:15-17:30	Razmatranje i razgovor na temu: <i>Svećenik kao Isusov učenik u svome vremenu i životnoj sredini?</i> [mons. Mato Zovkić, profesor emeritus biblijskih znanosti]
17:30-18:00	Pauza
18:00-18:45	Euharistijsko slavlje s Večernjom
19:00	Večera

2. DAN – utorak, 28. veljače 2023. godine:

07:45-08:00	Jutarnja molitva
08:00-08:45	Doručak
08:45-09:45	Svjedočanstvo i razgovor na temu: <i>Življenje svećeništva u punini ljudskosti i poziva na svetost</i> [vlč. Marko Hrskanović, župnik, Gradačac]
09:45-10:15	Pauza
10:15-11:45	Doprinosi: <i>Osobni pogled na svećenički poziv i pastoralno djelovanje</i> [sudionici Seminara]
12:15-13:00	Euharistijsko slavlje
13:00	Ručak

Moderator: Mons. Slađan Ćosić, generalni vikar

Popis sudionika

Br.	Ime i prezime	Datum		Služba
		Rođenja	Ređenja	
1.	Marin Marić	29.08.1987.	29.06.2013.	Obri, Solakova Kula, župnik
2.	Ivan Karača	06.01.1988.	29.06.2013.	Bežlja, župnik
3.	Ivan Butum	21.06.1988.	29.06.2013.	Turbe, župnik; Korićani, upravitelj župe
4.	Oliver Jerković	04.05.1988.	29.06.2014.	Par Selo, župnik
5.	Vlado Vrebac	12.08.1989.	29.06.2014.	Borovica, župnik
6.	Stjepan Didak	15.08.1989.	29.06.2015.	Jelaške, župnik
7.	Andrej Lukanović	27.08.1989.	29.06.2015.	Bijeljina, župnik
8.	Ljubo Zelenika	06.07.1990.	29.06.2015.	Haljinići, župnik i vojni kapelan
9.	Dražan Kustura	14.03.1991.	29.06.2016.	Novo Sarajevo, župnik, predstojnik ureda za odnose s javnošću, glasnogovornik VN
10.	Marko Slišković	17.06.1991.	29.06.2016.	Derventa, župnik; Bijelo Brdo i Bukovica, upr.
11.	Ivan Ivančević	01.11.1991.	29.06.2016.	Uzdol, župnik
12.	Štefan Marković	09.04.1989.	29.06.2019.	Žepče, župni vikar
13.	Ivan Dragičević	16.08.1994.	29.06.2019.	Čardak, župnik
14.	Ante Ljulj	30.04.1987.	29.06.2020.	Novi Grad-Sarajevo, župni vikar
15.	Sandro Jurešić	12.05.1995.	29.06.2020.	KŠC "Sv. Josip", Sarajevo
16.	Josip Antukić	17.10.1995.	29.06.2020.	Prozor, župni vikar
17.	Jadranko Kurt	14.01.1996.	29.06.2020.	Kupres, župni vikar
18.	Marcel Tunjić	03.02.1996.	29.06.2020.	Novi Travnik, župni vikar
19.	Marin Babić	08.06.1996.	29.06.2020.	Stup, župni vikar
20.	Josip Dedić	28.10.1996.	28.10.2020.	KŠC "Petar Barbarić", Travnik, ekonom
21.	Ivan Mijać	08.10.1997.	29.06.2021.	Oštra Luka-Bok, župni vikar
22.	Domagoj Matijević	19.02.1997.	29.06.2021.	Katedrala, župni vikar
23.	Ivan Matijević	19.02.1997.	29.06.2021.	NCM <i>Ivan Pavao II</i> , past. suradnik
24.	Dino Mustafi	02.11.1989.	29.06.2022.	Tajnik Nadbiskupa
25.	Paulo H. dos Santos Coelho	02.06.1993.	29.06.2022.	Vogošća, župni vikar
26.	Josip Marković	21.11.1996.	29.06.2022.	KŠC "Petar Barbarić, Travnik, odgojitelj
27.	Josip Papak	03.10.1997.	29.06.2022.	Ekonom VBS Sarajevo

Okružnica o euharistijskom slavlju za mir u Ukrajini

Svim svećenicima, redovnicima, redovnicama i vjernicima laicima u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Datum: 16. veljače 2023.

Broj: 89/2023

Draga braćo i sestre!

Vijeće europskih biskupskih konferencija (CCEE) je i ove godine pozvalo svoje članice na sudjelovanje u korizmenoj inicijativi, nazvanoj *Euharistijski lanac*, koja je zamišljena kao dan molitve mjesnih Crkava za mir u Ukrajini. Prema tom programu, za područje Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine određen je **ponedjeljak, 27. veljače 2023.**

S tim u vezi, ovime Vas obavještavam da ću tog istog dana predvoditi Euharistijsko slavlje u 18 sati u katedrali Presvetog Srca Isusova, uz koncelebraciju svećenika koji djeluju na području grada Sarajeva, i uz sudjelovanje redovnica i članova župnih zajednica sarajevskog dekanata.

Svećenike, redovnike i redovnice koji djeluju u drugim dijelovima Nadbiskupije pozivam da se istoga dana, po mogućnosti u istim večernjim satima, pridruže lancu molitve u svojim župnim i redovničkim zajednicama. Na taj način, nadbiskupijska zajednica će posvjedočiti svoju blizinu ukrajinskom narodu i ujediniti se u molitvi za konačni mir u njihovoj domovini i u svijetu.

Uz molitvu da Gospodin, po zagovoru Marije, Kraljice mira, sve ljude u miru složi u jednu obitelj i sjedini u duhu bratstva, zazivam na sve Božji blagoslov!

Mladen Kalfić
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolita vrhbosanski

Poziv na VI. redovitu sjednicu III. saziva Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije

Članovima vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 28. veljače 2023.

Broj: 109/2023

Prema članku 17. Statuta Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije, sazivam VI. redovitu sjednicu Trećeg saziva Vijeća za mlade koja će se održati 10. ožujka 2023. u **prostorijama Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“, Gatačka 18 (Sarajevo) s početkom u 17:30 sati.**

Dnevni red:

1. Molitva, pozdrav i uvodna riječ nadbiskupa mons. Tome Vukšića
2. Čitanje i usvajanje zapisnika s prošle sjednice
3. Najava projekata i aktivnosti u narednom razdoblju: *Duhovna obnova ministranata, Edukacija za pisanje projekata, Marija fest BiH, Dan mladih VN i ljetni kampovi.*
4. Izvješće vijećnika o radu s mladima po dekanatima
5. Razno

Nakon radnog dijela slavit ćemo Sv. Misu u kapelici *sv. Ivana Pavla II.* u Centru.

U nadi da ćete se odazvati, sve vas iskreno pozdravljam i zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup vrhbosanski

Imenovanje savjetnika Administrativnog vijeća Sjemeništa *Redemptoris Mater*

Datum: 2. ožujka 2023

Broj: 111/2023

Dekretom br. 1704/2011 od 28. listopada 2011., Vinko kard. Puljić osnovao je Nadbiskupijsko Misijsko Međunarodno Sjemenište *Redemptoris Mater* u Sarajevu koje prema svom Statutu predviđa u člancima 11. i 14. imenovanje Administrativnog vijeća. Po uvidu u gore navedene članke Administrativno vijeće ostaje u službi **ne više od tri godine** i sastavljeno je od rektora, vicerektora i četiri savjetnika. Ono je nadležno da poduzima čine izvanrednog upravljanja koji moraju potpadati pod ovlaštenje normi kanonskog i civilnog prava (usp. čl. 14.). Budući da je mandat administrativnog vijeća istekao (dekret br. 182/2020 od 5. ožujka 2022.), odlučivši obnoviti prijašnji mandat,

I M E N U J E M

četiri člana Administrativnog vijeća Nadbiskupijskog Misijskog Međunarodnog Sjemeništa *Redemptoris Mater*:

1. **gosp. Vjekoslav Kvesić (Sarajevo);**
2. **gosp. Pero Ćurić (Žepče);**
3. **g.đa Ružica Jukić-Ezgeta (Žepče);**
4. **gosp. Ivo Mrkonjić (Žepče).**

Djelovanje Administrativnog vijeća ravnat će se prema člancima 14. i 15. *Statuta*. U ovoj službi želim Vam obilje Božjega Duha da strpljivo i s vjerom pomažete ovo Božje djelo i duhovna zvanja ove Bogoslovije kako ste do sada i činili. Neka Vas prati i utješi zagovor Blažene Djevice Marije, Majke Otkupitelja.

Uz iskreni pozdrav želim Vam obilje Božjeg blagoslova!

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolita vrhbosanski

Dostavlja se:

1. Imenovanima
2. Rektor *Redemptoris Mater* – Vogošća
3. Arhivu

Imenovanje Pastoralnog vijeća sjemeništa *Redemptoris Mater*

Datum: 2. ožujka 2023.

Broj: 111-1/2023

Dekretom br. 1704/2011 od 28. listopada 2011., Vinko kard. Puljić je osnovao Nadbiskupijsko misijsko međunarodno sjemenište *Redemptoris Mater* u Sarajevu koje prema svom Statutu predviđa u člancima 11. i 13. da je potrebno imenovati Pastoralno vijeće po prijedlogu Međunarodne Ekipe odgovornih Neokatekumenskog Puta. Po uvidu u gore navedene članke, Pastoralno vijeće sastavljeno je od članova Ekipe odgovornih za Neokatekumenski Put za BiH i njegovo djelovanje će se ravnati prema člancima 11-17 Statuta Sjemeništa. Budući da je don p. Giacomo Raineri preminuo 18. rujna 2019. na njegovo mjesto stavljen je don Piergiorgio De Angelis i nadodan je bračni par iz Italije. Ovim

I M E N U J E M

Pastoralno vijeće Nadbiskupijskog misijskog međunarodnog sjemeništa *Redemptoris Mater* sastavljeno od članova Ekipe odgovornih za Neokatekumenski Put za BiH:

- 1. don Piergiorgio DE ANGELIS, prezbiter itinerant iz Italije;**
- 2. gospođa Lucia TOSO, katehist itinerant iz Italije;**
- 3. gospodin Tomasz MARYNOWSKI, katehist itinerant iz Poljske.**
- 4. gosp. Fulvio Maria Falsetti i g.đa Antonella Falsetti, katehisti itineranti iz Italije;**

U ovoj službi želim vam obilje Božjega Duha da strpljivo i vjerom pomažete ovo Božje djelo i duhovna zvanja ove Bogoslovije. Neka vas prati i tješi zagovor Blažene Djevice Marije, Majke Otkupitelja. Uz iskreni pozdrav želim vam obilje Božjeg blagoslova!

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolita vrhbosanski

Dostavlja se:

1. Imenovanima
2. Rektor Sjemeništa *Redemptoris Mater* u Vogošći
3. Arhivu

Poziv na X. Međudekanski susret u Bosni i Hercegovini

Prot. br. 125/2023.

Sarajevo, 12. travnja 2023.

Članovima Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine
Franjevačkim provincijalima u BiH
Članovima Vijeća za kler BK BiH

U skladu sa zaključkom biskupa Biskupske konferencije BiH, ovim pozivam sve biskupe i franjevačke provincijale kao i članove Vijeća za kler BK BiH, a molim dijecezanske biskupe da pozovu svoje generalne vikare i sve dekane u svojim dijecezama, na **X. Međudekanski susret** koji će se održati u četvrtak, **27. travnja 2023.** u prostorijama Nadbiskupijskog sjemeništa *Petar Barbarić* u Travniku. Susret ćemo, u ime Božje, započeti u 9.30 sati u sjemenišnoj dvorani.

Dnevni red:

1. Pozdrav predsjednika BK BiH
2. Osvrt na Zapisnik s IX. Međudekanskog susreta (nadbiskup Vukšić)
3. Sinodalni hod jučer, danas, sutra (nadbiskup Vukšić)
4. Iskustvo sinodskog hoda na biskupijskoj razini (don Nikola Menalo)
5. Izvješće o kolekti prikupljenoj u Nedjelju solidarnosti 2023.
6. Kratki osvrti svakog dekana o uspostavi i planiranim akcijama povezanosti s partnerskim dekanatom
7. Razno

Kao svake godine i ove ćemo slaviti Euharistiju u 11 sati u sjemenišnoj crkvi sv. Alojzija Gonzage. U 12.15 sati predviđen je zajednički ručak te nastavak rada.

U uskrsoj radosti želim svima obilje milosti za sve vaše pastoralne napore i od srca Vas pozdravljam u Uskrsnom Gospodinu.

Mons. Ivo Tomašević
generalni tajnik BK BiH

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolit vrhbosanski
predsjednik BK BiH

Dostavlja se

1. Naslovu
2. Rektoratu preč. Željku Mariću – Travnik
3. Arhivi

Imenovanje građevinske komisije VN-a

Datum: 10. ožujka 2023.

Broj: 134/2023

Župnicima, upraviteljima župa i redovničkim zajednicama u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Poštovana braćo svećenici i redovnici,
poštovane sestre redovnice!

S ciljem postizanja učinkovite i usklađene procedure za dobivanje pisanih odobrenja i realizaciju projekata gradnje, rušenja, obnove i uređenja crkava i kapelica na području Vrhbosanske nadbiskupije i drugih crkvenih objekata u vlasništvu pravnih osoba koje su podložne dijecezanskom biskupu, ovime imenujem građevinsku komisiju u sljedećem sastavu:

- mons. Slađan Ćosić, generalni vikar, predsjednik,
- preč. Vladimir Pranjić, ekonom Nadbiskupije,
- prof. dr. sc. vlč. Šimo Maršić, ravnatelj NCM *Ivan Pavao II*,
- prof. dr. sc. fra Danimir Pezer, OFM, profesor liturgike na FT-i,
- prof. dr. sc. vlč. Ivan Rako, docent na Katedri liturgike na KBF-u,
- gđica Dolores Petrović, dipl. ing. arh., dipl. liturgijske arhitekture i umjetnosti.

U suradnji s dijecezanskim biskupom, građevinska komisija će razmatrati molbe župnika i upravitelja župa, sudjelovati u planiranju i iznalaženju najboljih rješenja, pratiti realizaciju projekata i voditi računa o podnošenju izvješća Ordinariju i donatorima, te razmatrati molbe redovničkih zajednica koje, uz svoj projekt, donatorima trebaju dostaviti i preporuku dijecezanskog biskupa.

Pozivam sve da se u svim pitanjima o kojima se ovdje govori ravnaju prema odredbama *Zakonika kanonskoga prava* i dijecezanskog biskupa (vidi odredbu broj 1472/2007 od 5. prosinca 2007., *Vrhbosna br. 4/2007 str. 265-268*), kao i da u otvorenoj suradnji zajednički vode brigu oko crkvene imovine.

Uz pozdrav i blagoslov u Gospodinu!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolita vrhbosanski

Poziv na sjednicu ekonomskog vijeća

Članovima Ekonomskog Vijeća Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 15. ožujka 2023.

Broj: 145/2023

Poštovani!

U skladu s člankom 10 *Pravilnika Ekonomskog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije*, ovime Vas pozivam na redovitu sjednicu Ekonomskog vijeća koja će se održati u prostorijama Vrhbosanskog ordinarijata u Sarajevu u petak, 24. ožujka 2023., s početkom u 15 sati.

Dnevni red sjednice je sljedeći:

1. Molitva i pozdrav
2. Usvajanje zapisnika s prethodne sjednice
3. Osvrt na godišnja ekonomska izvješća župa i nadbiskupijskih ustanova
4. Poslovanje Ekonomata nadbiskupije u 2022. godini
5. Planovi i projekti u 2023. godini
6. Razno

Uz molbu da odgovorne osobe pripreme izvješća i dokumente, unaprijed zahvaljujem na suradnji i konstruktivnim prijedlozima i sve radosno očekujem.

Mladen Kalfić
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolita vrhbosanski

Papinsko misijsko djelo svetog Petra apostola

Dekanima u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Datum: 15. ožujka 2023.

Broj: 146/2023

Poštovani!

Svojim dopisom broj 694/2022 od 15. prosinca 2022. koji je uputio svim Župama u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, vrhbosanski nadbiskup Tomo Vukšić podsjetio je na praksu u našoj mjesnoj Crkvi prema kojoj svećenici na Veliku srijedu daruju svoje priloge za školovanje i odgoj novih svećeničkih i redovničkih zvanja diljem svijeta.

Slijedom tog istog dopisa, a u dogovoru s nadbiskupom Tomom, ovime Vas kao Dekane pozivam da na proljetnim koronama koje se održavaju ovih dana ili u nekoj drugoj prigodi od dijecezanskih i redovničkih svećenika koji djeluju na području Vašeg dekanata (župnika, župnih vikara, pastoralnih suradnika i drugih) prikupite njihove priloge za Papinsko misijsko djelo svetog Petra apostola i dostavite ih Ekonomatu naše Nadbiskupije, ili ih na Veliku srijedu osobno predate preč. Ekonomu, naznačivši na koverti ime Dekanata.

Napominjem da će svećenici koji budu sudjelovali na Misi posvete ulja i obnove svećeničkih obećanja na Veliku srijedu, uključujući svećenike koji djeluju u crkvenim ustanovama, svoje priloge moći predati u sarajevskoj prvostolnici preč. Ekonomu ili ih jednostavno dostaviti u Ekonomat.

Preč. Mladen Kalfić
kancelar

Mons. Slađan Ćosić
Generalni vikar

XXIX. Sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

Poziv svim dijecezanskim i redovničkim svećenicima

Datum: 30. ožujka 2023.

Broj: 179/2023

Susreti dijecezanskih i redovničkih svećenika koji su održani na razini pojedinih arhiđakonata bili su prigoda za zajedničko razmatranje tema koje se tiču života i djelovanja pojedinih župa i dekanata Vrhbosanske nadbiskupije. Smatram da će osvrt na održane susrete biti dodatna prigoda za produbljivanje određenih pitanja, a u cilju bolje usklađenosti i zajedništva u pastoralnim pothvatima i službi upravljanja.

Ovime Vas pozivam na Sabor svećenika naše Nadbiskupije koji će se održati, kako je i predviđeno u pastoralnom kalendaru, **u srijedu, 19. travnja 2023.**, prema sljedećem dnevnom redu:

10:00 – Misno slavlje (crkva sv. Ćirila i Metoda, *alba i bijela štola*)

11:15 – Radni dio Sabora (Svećenički dom Vrhbosanske nadbiskupije):

Pozdrav i uvod, mons. Tomo Vukšić, nadbiskup

Upravljanje vremenitim dobrima Crkve, prof. dr. vlč. Ilija Marković

Osvrt na arhiđakonske susrete, mons. Slađan Ćosić, generalni vikar

Izvješće nadbiskupijskog Ekonomy, preč. Vladimir Pranjić

Razno

13:00 – Ručak (Vrhbosansko bogoslovno sjemenište)

Svećenici koji budu spriječeni doći na Sabor dužni su čim prije obavijestiti Kancelariju Ordinarijata u pisanom obliku.

Dok zahvaljujem za Vašu nazočnost na susretima svećenika arhiđakonata u kojem vršite svoju pastoralnu službu, radujem se nadolazećem susretu i na Vas osobno i vjernike koji su Vam povjereni zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolita vrhbosanski

XXIII. Susret ministranata Vrhbosanske nadbiskupije Sarajevo, subota 29. travnja 2023.

(Bogoslovija – Katedrala – Katolički školski centar "Sv. Josip")

Datum: 20. travnja 2023.

Broj: 224/2023

Slijedom dopisa broj 694/2022 od 15. prosinca 2022. u kojem je, između ostalih, najavljen susret ministranata Vrhbosanske nadbiskupije, uvršten u ovogodišnji *Pastoralni kalendar*, ovime pozivam na isti susret koji će se održati u Sarajevu, u subotu 29. travnja 2023., u organizaciji Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa, Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih "Ivan Pavao II." i Katoličkog školskog centra "Sv. Josip", prema sljedećem rasporedu:

- 10:00 – Okupljanje i oblačenje u Bogosloviji
- 10:30 – Misno slavlje u Katedrali
- 12:00 – Ručak/okrjepa u Bogosloviji
- 12:45 – Okupljanje u KŠC-u "Sv. Josip"
- 13:00 – Zabavno-sportsko-rekreativni program
- 15:30 – Podjela nagrada i povratak u župe.

Kao i prethodnih godina tako i ove, susret ministranata se sastoji od dva dijela:

- **liturgijski** u Katedrali, izostavljajući procesiju, u kojemu će aktivnije sudjelovati ministranti iz župa koje će biti dodatno obaviještene;

- **zabavno-sportsko-rekreativni** u KŠC-u "Sv. Josip", u dva oblika:

- kviz znanja iz ministrantske službe, osnovnog vjerskog nauka i Svetog pisma;
- natjecanje u sportskim vještinama i drugim aktivnostima (nogomet, stolni tenis, šah, "čovječe ne ljuti se", igre bez granica).

Napominjem da za sudjelovanje u kvizu znanja i natjecanjima vrijede propozicije iz prethodnih godina (vidi *Vrhbosna* 1/2019, 45-47), kao i tehničke napomene (posebno voditi računa o tome da autobusi dovezu ministrante do Katedrale gdje će ih ostaviti u dolasku i uzeti u povratku).

Zbog vrlo kratkog vremena, ljubazno molim da prijave dostavite **vlč. Josipu Papku** (ekonomat.vbs@gmail.com, mob. 063.739.719), **najkasnije do četvrtka 27. travnja o. m.**, uz sljedeće informacije: ukupan broj ministranata, imena sudionika u kvizu i natjecanjima, pratitelj.

Zahvaljujem na Vašoj suradnji i iskreno Vas pozdravljam!

Preč. Mladen Kalfić
kancelar

Mons. Slađan Ćosić
Generalni vikar

52. Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije »Hodimo stazama Gospodnjim« (usp. Iz 2,3)

Komušina – Kondžilo, 26. i 27. svibnja 2023. godine

Datum: 26. travnja 2023.
Broj: 235/2023

Poštovana gospodo Župnici i Župni vikari!
Dragi Mladi!

Radosno vas pozivam na sudjelovanje u 52. Danu mladih Vrhbosanske nadbiskupije u Gospinom svetištu u Komušini i na brdu Kondžilo, 26. i 27. svibnja 2023., pod geslom »Hodimo stazama Gospodnjim« (usp. Iz 2,3).

U današnjem svijetu, izloženom stalnim i brzim promjenama, mnogi mladi trpe razne oblike nasilja, isključenosti, marginalizacije, odrastaju bez referentnih točaka i ne uspijevaju usvojiti temeljne životne vrijednosti. Svjesni da su mladi sadašnjost i budućnost i naše Nadbiskupije, nadbiskupijski Dan mladih prigoda je da se kao župnici, župni vikari, vjeroučitelji i katehete uživimo u svijet mladih, pažljivo ih slušamo i prepoznamo pozitivne aspekte njihovog doprinosa zajednici kojoj pripadaju.

S druge strane, vi, dragi mladi, izražavate želju razgovarati o pitanjima koja se tiču vaših želja, rana i očekivanja, i želite da vaši župnici i župni vikari izbližega prate vaš rast i sazrijevanje, posebice u vjeri, i nastoje odgovoriti na vaša pitanja, posebice na vašu želju za Bogom. Neka nadbiskupijski Dan mladih i za vas bude prigoda da nadasve iskusite veliku ljubav Krista, koji živi i želi da i vi budete živi, kao i brižnu ljubav svih nas!

Radujući se našem susretu, koji će se održati prema ovdje priloženom programu i poštujući opće odredbe i upute, na sve zazivam Božji blagoslov i svima rado podjeljujem svoj pastirski blagoslov!

Mladen Kalfić
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup vrhbosanski

Program 52. Dana mladih VN-a

Komušina – Kondžilo, 26. i 27. svibnja 2023. godine

PROGRAM

Petak, 26. svibnja 2023.:

16:00–18:00	Okupljanje i smještaj
18:00	Misno slavlje: fra Marin Karačić, ofm
19:00	Večera
19:30–22:00	Svjedočenje i koncert duhovne glazbe: fra Marin Karačić, ofm Radionice za mlade
22:00	Križni put mladih Počinak

Subota, 27. svibnja 2023.:

07:00–09:00	Dolazak hodočasnika
09:00	Pokorničko bogoslužje: fra Marin Karačić, ofm
09:30	Polazak procesije prema brdu Kondžilo
11:00	Misno slavlje: mons. Tomo Vukšić, nadbiskup vrhbosanski Povratak procesije prema župnoj crkvi u Komušini
13:00–13:30	Ručak
13:30–15:30	Program za mlade: animatorske natjecateljske igre Povratak u župe

OPĆE ODREDBE I UPUTE

1. Neka župnici i pastoralni djelatnici odgovorni za pastoral mladih na vrijeme **ogläse, pozovu i pripreme mlade na hodočašće**, te **organiziraju prijevoz** na razini župe ili dekanata. **Hodočašće mladih obvezan je dio pastoralnog plana Nadbiskupije!**

2. Neka **voditelji hodočasničkih grupa pripreme mlade na dolično ponašanje** tijekom ovog molitveno-pokorničkog susreta i u skladu sa svetošću mjesta u kojemu se događa.

3. Neka **župnici, župni vikari, redovnice i drugi voditelji skupina mladih** ovaj dan unaprijed isplaniraju i odvoje za hodočašće mladih, te neka **zajedno sa svojim mladima sudjeluju u cijelom programu**.

4. Neka se **đakoni i bogoslovi sve tri bogoslovije i sjemeništarci oba sjemeništa uključe i stave na raspolaganje za pomoć i suradnju**.

5. Neka na Danu mladih **sudjeluju ovogodišnji krizmanici iz svih župa Nadbiskupije** u znak bliže pripreme za primanje sakramenta krizme i duhovne obnove.

6. Neka **župnici prijave mlade iz svoje župe u Nadbiskupijski centar za pastoral mladih Ivan Pavao II najkasnije do 20. svibnja 2023.**

7. Neka **mladi ponesu vreće za spavanje i podmetače**, a smještaj i hrana će im biti osigurani.

8. Neka **svećenici-hodočasnici budu na raspolaganja za ispovijed** koja će biti kod župne crkve, a svećenici koji žele koncelebrirati na Kondžilu neka sa sobom ponesu **vlastito misno ruho bijele boje**.

9. Misno slavlje animira zbor pobjednik Marijafesta. **Župnici župa iz kojih mladi sudjeluju neka na vrijeme pripreme svoje mlade za tu službu**. Poželjno je da mladi budu u narodnoj nošnji svoga kraja, ali nije obvezno.

10. U sklopu programa za mlade bit će proglašeni **pobjednici Natječaja za dodjelu malih grantova NCM-a Ivan Pavao II. za projekte mladih.**

11. Dobrotom sponzora i dobročinitelja, po povratku procesije s Kondžila do župne crkve u Komušini, **svim će hodočasnici biti ponuđen jednostavni obrok.**

12. Skupine mladih koji žele **sudjelovati u programu u subotu nakon ručka** neka se čim prije **prijave NCM-u Ivan Pavao II.**

13. Župe koje trebaju **smještaj za petak 26. svibnja 2023.** neka se čim prije **prijave NCM-u Ivan Pavao II.**

14. Kontakt osoba za prijave i dodatne informacije: **vlč. Ivan Matijević: 033/766-225; 063/347-248; centarzamlade@bih.net.ba; matijevicnet@gmail.com.**

Poziv na sjednicu Nadzornog odbora NCM-a „Ivan Pavao II“.

Datum: 8. svibnja 2023.

Broj: 252/2023

Poštovani članovi Nadzornog odbora!

Ovime Vas pozivam na redovitu sjednicu Nadzornog odbora Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II“ koja će se održati u prostorijama Centra, u utorak, 9. svibnja 2023. s početkom u 13 sati.

Dnevni red sjednice je sljedeći:

Molitva i pozdrav: mons. dr. Pavo Jurišić, predsjednik Nadzornog odbora

Godišnje izvješće: dr. sc. vlč. Šimo Maršić, ravnatelj

Razno

Želeći blagoslovljen rad, srdačno Vas i bratski pozdravljam.

Preč. Mladen Kalfić
kancelar

Mons. Slađan Ćosić
generalni vikar

Dozvole

Dopis broj 3/2023 od 4. siječnja 2023. – Dozvola za zamjenu prozora u župnoj crkvi Sv. Marka Evanđelista u Ilijašu.

Dopis broj 114/2023 od 14. ožujka 2023. – Dozvola za uređenje prezbitarija župne crkve Sv. Ane u Par Selu.

Dopis broj 185/2023 od 3. travnja 2023. – Dozvola blagoslova crkve Sv. Roka u Šenkovićima u župi Uzašašća Gospodinova u Novom Travniku.

Dopis broj 193/2023 od 5. travnja 2023. – Odobrenje idejnog projekta nove kapele na groblju Sv. Mihovila u župi Sv. Ivana Krstitelja Lug-Brankovići.

Dopis broj 226/2023 od 24. travnja 2023. – Dozvola blagoslova kapele Gospe Lourdske u Dvoru u župi Uznesenja Blažene Djevice Marije Breške.

Dopis broj 249/2023 od 8. svibnja 2023. – Dozvola za izvođenje radova na zgradi župne kuće u župi Sv. Ante Padovanskog Bugojno.

Dopis broj 250/2023 od 8. svibnja 2023. – Dozvola obnove i uređenja sakristije župne crkve u župi Srca Marijina Posavska Mahala.

Dopis broj 253/2023 od 8. svibnja 2023. – Dozvola za obnovu sportske dvorane KŠC-a Sv. Josip u Sarajevu.

Imenovanja i premještaji

Mons. Ante Ćosić razriješen je službe v. d. dekana Sarajevskog dekanata (dekret broj 661-1/2022 od 25. studenoga 2022.).

Preč. Miroslav Ćavar imenovan je dekan Sarajevskog dekanata na mandat od pet godina (dekret broj 661-2/2022 od 25. studenoga 2022.).

Vlč. Zlatko Ivkić razriješen je službi privremenih upravitelja župa Sv. Roka u Prudu i Presvetog Srca Isusova u Bosanskom Šamcu (dekret broj 676/2022 od 7. prosinca 2022.).

Vlč. Damjan Soldo stavljen je na raspolaganje Ravnateljstvu dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu u trajanju od pet godina (dekret broj 700/2022 od 20. prosinca 2022.).

Preč. Marko Zubak imenovan je rezidencijalnim kanonikom Stolnog kaptola vrhbosanskoga i arhiđakonom Fojničkog arhiđakonata (dekret broj 6/2023 od 4. siječnja 2023.).

Vlč. Bojanu Ivešiću dopušten je nastavak doktorskog studija na Papinskom sveučilištu *Gregoriana* do kraja prvog semestra akademske 2023./2024. (dekret broj 21/2023 od 12. siječnja 2023.).

Preč. Damir Ivanović imenovan je na novi mandat dekana Brčanskog dekanata na mandat od pet godina (dekret broj 23/2023 od 12. siječnja 2023.).

Vlč. Robertu Čabraji dopušten je prijelaz i inkardinacija u Križevačku eparhiju (dekret broj 34/2023 od 20. siječnja 2023.).

Vlč. Nicku Ryanu dana suglasnost za produljenje pastoralnog djelovanja u biskupiji Basel u trajanju od 31. srpnja 2023. do 31. srpnja 2028. (dekret broj 50/2023 od 30. siječnja 2023.).

Preč. Ilija Orkić imenovan je dekanom Doborskog dekanata na mandat od pet godina (dekret broj 90/2023 od 20. veljače 2023.).

Preč. Ivanu Mariću, OFM, potvrđena je služba dekana Derventskog dekanata do daljnjeg (dekret broj 91/2023 od 20. veljače 2023.).

Preč. Anto Pušeljić, OFM, razriješen je službe dekana Šamačkog dekanata (dekret broj 92-1/2023 od 20. veljače 2023.).

Preč. Marijan Živković, OFM, imenovan je dekanom Šamačkog dekanata na mandat od pet godina (dekret broj 92-2/2023 od 20. veljače 2023.).

Preč. Josip Tomas, OFM, imenovan je dekanom Kreševskog dekanata na mandat od pet godina (dekret broj 93/2023 od 20. veljače 2023.).

Vlč. Stipica Lešić imenovan je župnim vikarom u župi Glavosjeka Sv. Ivana Krstitelja Odžak (dekret broj 114/2023 od 6. ožujka 2023.).

Vlč. Jošt Mezeg razriješen je službe vicerektora u Nadbiskupijskom misijskom međunarodnom sjemeništu *Redemptoris Mater* u Vogošći (dekret broj 115/2023 od 6. ožujka 2023.).

Vlč. Paulo H. Coelho imenovan je na službu vicerektora u Nadbiskupijskom misijskom međunarodnom sjemeništu *Redemptoris Mater* u Vogošći (dekret broj 117/2023 od 6. ožujka 2023.).

Preč. Boris Salapić razriješen je službe dekana Usorskog dekanata (dekret broj 137/2023 od 13. ožujka 2023.).

Preč. Juro Babić imenovan je dekanom Usorskog dekanata na mandat od pet godina (dekret broj 137-1/2023 od 13. ožujka 2023.).

Mons. Pavo Jurišić imenovan je prepoštom Stolnog kaptola vrhbosanskog (dekret broj 223-1/2023 od 20. travnja 2023.).

Preč. Marko Zubak imenovan je rektorom katedrale Presvetog Srca Isusova u Sarajevu (dekret broj 223-2/2023 od 20. travnja 2023.).

Mons. Luka Tunjić imenovan je kanonikom pokorničarom (dekret broj 223-3/2023 od 20. travnja 2023.).

Vlč. Marcel Tunjić imenovan je za privremenog upravitelja župe Sv. Mihovila Kopanice (dekret broj 243/2023 od 4. svibnja 2023.).

Kronika vrhbosanskog nadbiskupa mons. Tome Vukšića od 1. prosinca 2022. do 30. travnja 2023.

2. prosinca 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio generalnog vikara VN-a mons. Slađana Ćosića na razgovor.

U 10:00 nadbiskupa je posjetio tajnik BK-a BiH mons. Ivo Tomašević.

3. prosinca 2022.

U 10:30 nadbiskup je predvodio misu zadušnicu za pokojnog Antu Burića u crkvi Sv. Ćirila i Metoda.

U 12:00 nadbiskup je imao sprovod za Antu Burića.

5. prosinca 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio Jakova Križanovića s njegovim kolegama iz Matice Hrvatske iz Viteza na razgovor.

U 10:00 nadbiskup je primio farmaceuta Mijata Tuku na razgovor.

U 16:00 nadbiskup je primio rektora VBS-a preč. Zdenka Spajića na razgovor.

6. prosinca 2022

U 09:00 nadbiskupa je posjetio generalni vikar mons. Slađan Ćosić.

U 10:00 nadbiskup je išao u Ministarstvo obrane radi organizacije godišnjega koncerta.

U 15:00 nadbiskup je primio gosp. Marija Jurišića radi potpisa dokumenata Katehetskog ureda.

U 18:00 nadbiskup je posjetio samostan Školskih sestara franjevki Hercegovačke provincije.

7. prosinca 2022.

U 09:00 nadbiskupa je posjetio profesor filozofije na KBF-u Pavle Mijović.

U 13:00 nadbiskup je sudjelovao na sjednici Međureligijskog vijeća.

8. prosinca 2022.

U 10:30 nadbiskup je predvodio misu u katedrali u povodu svetkovine Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije.

9. prosinca 2022.

U 11:00 nadbiskup je sudjelovao na konferenciji za tisak Caritasa BiH.

U 16:00 nadbiskup je krenuo u Beograd.

10. prosinca 2022.

U 11:00 nadbiskup je sudjelovao na misi ustoličenja novog beogradskog biskupa mons. Ladislava Nemeta.

11. prosinca 2022.

U 11:00 nadbiskup je predvodio misu u Goraždu u novoj crkvi posvećenoj Drinskim mučenicama.

12. prosinca 2022.

U 08:30 nadbiskup je sudjelovao na sjednici Upravnog vijeća Zaklade Vrhbosanske nadbiskupije.

U 09:00 nadbiskup je sudjelovao na programu u Osijeku povodom trećeg rođendana Zaklade Vrhbosanske nadbiskupije.

U 11:00 nadbiskupa je primio župan osječki Ivan Anušić zajedno sa članovima Upravnog odbora Zaklade Vrhbosanske nadbiskupije.

U 13:00 nadbiskup je sudjelovao na akademiji Zaklade Vrhbosanske nadbiskupije u Osijeku u povodu treće obljetnice.

13. prosinca 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio vlč. Dražena Kusturu na razgovor.

U 10:00 nadbiskup je primio vlč. Peru Brajku, bolničkog kapelana.

U 18:00 nadbiskup je sudjelovao na Božićnom koncertu u Domu oružanih snaga BiH.

14. prosinca 2022.

U 10:30 nadbiskup je sudjelovao na duhovnoj pripravi za vjernike Vojnog ordinarijata.

U 11:30 nadbiskup je slavio misu s vojnicima u crkvi Sv. Ćirila i Metoda.

U 13:00 nadbiskup je bio na prijemu u Domu oružanih snaga.

U 13:30 nadbiskup je posjetio samostan *Egipt* sestara Služavki malog Isusa.

U 15:30 nadbiskup je posjetio samostan sestara franjevki u Varešu i na oba mjesta zajedno s delegacijom Oružanih snaga i Ministarstva obrane BiH uručio kao dar, za djecu u potrebi, sredstva koja su prikupili vojnici uoči Božića.

15. prosinca 2022.

U 11:00 nadbiskup je predvodio misu u travičkom sjemeništu i nakon mise se susreo s predstavnicima gradske i županijske vlasti i zahvalio im za rješenje pitanja zgrade sjemeništa u Travniku.

U 18:00 nadbiskup je išao na prijem kod zamjenika predsjedatelja doma naroda parlamentarne skupštine Dragana Čovića povodom čestitanja Božića i Nove 2023. godine.

U 20:00 nadbiskup je bio na *Napretkovom* koncertu u kazalištu.

16. prosinca 2022.

U 10:30 nadbiskup je bio na zasjedanju Stalnog vijeća BK-a BiH u svojoj rezidenciji.

19. prosinca 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio fra Peru Karajicu, ravnatelja kruha *Svetog Ante*, Mirka Šimića, ravnatelja Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije.

U 10:00 nadbiskup je dao intervju za televiziju Hayat.

U 11:00 posjetio je dobrotvorno društvo *Me-hamet* Islamske zajednice.

U 14:00 posjetio je dobrotvorno društvo *Dobrotvor*.

U 16:00 nadbiskupa je posjetio novi nuncij Francis Chullikatt.

20. prosinca 2022.

U 10:00 nadbiskup je imao intervju s TV SA u rezidenciji.

U 16:00 nadbiskup je primio gospodina Miru Gavrana, ravnatelja *Matice Hrvatske* iz Zagreba.

U 19:30 nadbiskup je sudjelovao na Božićnoj priredbi u VBS-u.

21. prosinca 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

U 13:30 nadbiskup je primio bogoslove i formatore Nadbiskupijskog misijskog međunarodnog sjemeništa *Redemptoris Mater* iz Vogošće.

22. prosinca 2022.

U 07:30 nadbiskup je proslavio svetu misu s umirovljenim svećenicima u Svećeničkom domu VN-a i nakon toga udijelio im prikladne darove.

U 17:00 nadbiskup je bio u Caritasu na Stupu povodom priredbe i čestitanja Božića i Nove 2023.

23. prosinca 2022.

U 10:15 nadbiskup je primio vlč. Marka Škrabu, vicerektora Papinskog zavoda *Sv. Jeronima* u Rimu.

U 16:00 nadbiskupa su posjetili članovi predsjedništva: Denis Bećirović, šef kabineta Goran Behmen, tehnički tajnik Adi Kasumović i savjetnik Mirza Kršo, povodom čestitanja predstojećih blagdana.

24. prosinca 2022.

U 11:00 nadbiskup je na konferenciji za novinare uputio Božićnu poruku svim vjernicima.

U 12:00 nadbiskup je imao prijam na koji su došli mnogi svećenici, redovnici i redovnice i čestitali mu Božić i zaželjeli sretnu novu 2023.

U 21:00 nadbiskup je proslavio Misu bdijenja u sarajevskoj katedrali.

25. prosinca 2022.

U 10:30 nadbiskup je predvodio pontifikalno slavlje povodom Božića u sarajevskoj katedrali.

U 16:00 nadbiskup je posjetio samostan *Egipat* i sestrama čestitao Božić i Novu godinu.

26. prosinca 2022.

U 15:00 nadbiskup je posjetio župnika i župno osoblje u Brestovskom i potom samostan sestara klarisa i čestitao im Božić.

27. prosinca 2022.

U 16:00 nadbiskup je posjetio župnika u Studencima i obitelj svoga brata i čestitao im Božić i Novu godinu.

29. prosinca 2022.

U 10:00 nadbiskupa je posjetio generalni tajnik BK-a BiH mons. Ivo Tomašević.

U 10:30 nadbiskup je išao na sastanak u Ministarstvo obrane.

U 12:00 nadbiskup je imao razgovor s kardinalom Vinkom Puljićem.

U 12:30 nadbiskupa je posjetila s. Ljilja Marinić.

30. prosinca 2022.

U 09:00 nadbiskupa je posjetila gospođa Bernardica Periš, iz veleposlanstva Republike Hrvatske.

U 10:00 nadbiskup je išao u Ministarstvo obrane.

U 10:30 nadbiskup se susreo sa gospodinom Muhamedom Smajićem, tajnikom ministarstva obrane i gospodinom Seadom Muratovićem, pomoćnikom ministra obrane.

31. prosinca 2022.

U 18:00 nadbiskup je predvodio misu zahvalnicu u katedrali u Sarajevu.

1. siječnja 2023.

U 10:30 nadbiskup je proslavio misu u povodu blagdana Presvete Bogorodice u katedrali u Sarajevu.

U 15:00 nadbiskupa je posjetio vlč. Marko Zubak.

2. siječnja 2023.

U 16:00 nadbiskup je išao na blagoslov obitelji Buzuk iz župe Presvetog Trojstva u Novom Sarajevu.

U 18:45 nadbiskup je išao posjetiti nuncija u povodu dogovora oko proslave blagdana Bogojavljenja.

4. siječnja 2023.

U 10:00 nadbiskup je imao susret u Ministarstvu obrane.

U 16:00 nadbiskup je imao susret s mons. Slađanom Ćosićem.

5. siječnja 2023.

U 16:00 nadbiskup je imao susret s mons. Ivom Tomaševićem.

6. siječnja 2023.

U 10:30 nadbiskup je predvodio misno slavlje u katedrali u povodu blagdana Bogojavljanja.

U 12:30 nadbiskup je imao susret u Nuncijaturi s novim nuncijem Francisom mons. Chullikattom.

U 18:30 je bio blagoslov nadbiskupove rezidencije kojega je predvodio katedralni župnik vlč. Oliver Jurišić.

8. siječnja 2023.

U 12:00 nadbiskupa je posjetio mons. Ivo Tomašević.

9. siječnja 2023.

U 08:30 nadbiskupa je posjetio vojni kapelan i župnik u Goraždu vlč. Josip Tadić.

U 12:00 nadbiskupa je posjetio vlč. Bojan Ivešić.

U 16:00 nadbiskupa je posjetio mons. Franjo Topić.

10. siječnja 2023.

U 10:00 nadbiskupa je posjetio vlč. Slaviša Stavnjak župnik u Vukanovićima i generalni vikar mons. Slađan Ćosić.

11. siječnja 2023.

U 16:00 nadbiskupa je posjetila provincijalka Školskih sestara franjevki Bosansko - hrvatske provincije s. Željka Dramac.

12. siječnja 2023.

U 09:00 nadbiskupa je posjetio vlč. Mirko Šimić, ravnatelj Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije.

U 12:00 nadbiskupa je posjetio dekan KBF-a preč. Darko Tomašević.

U 19:00 nadbiskup je posjetio nuncija mons. Francisa Chullikatta.

13. siječnja 2023.

U 10:00 nadbiskup je, zajedno sa generalnim vikarom mons. Slađanom Ćosićem, primio predstavnike Udruge dragovoljaca i veterana Domovinskog rata HVO, Zdenka Boškovića, Borka Talića, Sretka Tomića i Danu Vukovića.

14. siječnja 2023.

U 19:30 nadbiskup je primio delegaciju Talijanskog Caritasa: direktora don Marca Paquella i gospođu Lauru Sfofponi koja je odgovorna za Europski odjel Talijanskog Caritasa.

16. siječnja 2023.

U 15:30 nadbiskup je išao u BK BiH na sjednicu stručnoga tijela za pripremu pastoralnoga kalendara radi medijskoga praćenja crkvenih događanja.

U 18:00 nadbiskupa je imao susret sa vlč. Mirkom Šimićem, ravnateljem Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije.

17. siječnja 2023.

U 10:00 nadbiskup je otišao u Ministarstvo obrane.

U 13:00 nadbiskup je išao posjetiti veleposlanika EU-a u BiH Johanna Settlera.

18. siječnja 2023.

U 11:00 nadbiskup je sudjelovao na 29. obljetnici utemeljenja brigade HVO-a *Jastrebovi*. Program je započeo polaganjem vijenaca ispred spomen obilježja u vojarni, zatim je uslijedila sveta misa koju je predvodio nadbiskup. Poslije sv. mise upriličena je svečana akademija i domjenak.

19. siječnja 2023.

U 10:00 nadbiskupa je posjetio vlč. Josip Tadić.

U 15:30 nadbiskup je imao sastanak s generalnim vikarom mons. Slađanom Ćosićem.

U 19:00 nadbiskup je posjetio obitelj pedijatrice Verice Mišanović.

20. siječnja 2023.

U 15:00 nadbiskupa je posjetio ravnatelj Caritasa BiH mons. Tomo Knežević.

21. siječnja 2023.

U 19:00 nadbiskup je sudjelovao na proslavi imendana kardinala Vinka Puljića.

22. siječnja 2023.

U 14:00 nadbiskup otputovao u Zagreb na zasjedanje Biskupske konferencije.

23. siječnja 2023.

U 10:00 nadbiskup je sudjelovao na zajedničkom zasjedanju Biskupskih konferencija Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

24. siječnja 2023.

U 20:00 nadbiskup je sudjelovao na Svećeničkom pastoralnom tjednu u Zagrebu.

U 14:00 nadbiskupa je posjetio ministar rada i socijalne skrbi Republike Hrvatske, gospodin Marin Piletić, zajedno s ravnateljem Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije Mirkom Šimićem.

25. siječnja 2023.

U 09:00 nadbiskup je imao susret s tajnikom Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Hrvatske Zvonkom Milasom i ravnateljem Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije Mirkom Šimićem.

U 10:00 nadbiskup se susreo s fra Tomislavom Glavnikom, ravnateljem Hrvatskog Caritasa zajedno sa vlč. Mirkom Šimićem.

U 11:00 nadbiskup je imao susret s vlč. Tomislavom Markićem, voditeljem ureda za hrvatsku inozemnu pastvu.

27. siječnja 2023.

U 09:00 nadbiskup je imao susret s fra Leonom Pendićem, župnikom u Varešu.

U 10:00 nadbiskupa je posjetio generalni vikar mons. Slađan Ćosić.

U 11:00 nadbiskupa je posjetio generalni tajnik BK-a BiH mons. Ivo Tomašević.

U 15:00 nadbiskup je imao susret s vlč. Ilijom Markovićem, profesorom na KBF-u u Sarajevu.

U 16:00 nadbiskup je primio ravnatelja biskupijskog Caritasa iz biskupije Voltaire don Renza Chesia s njegovim suradnicima.

28. siječnja 2023.

U 09:00 nadbiskupa je posjetio mons. Ivo Tomašević.

U 19:00 nadbiskup je imao susret sa nuncijem Francisom Chullikattom.

30. siječnja 2023.

U 09:00 nadbiskup je sudjelovao na sjednici Međureligijskog vijeća.

U 16:00 nadbiskup je primio Šefa Misije OSCE-a u Bosni i Hercegovini veleposlanika Briana Aggelera i direktora Odjela za ljudsku dimenziju Ivu Lupisa.

U 18:00 nadbiskup je išao u Kiseljak proslaviti misu s oružanim snagama BiH.

31. siječnja 2023.

U 09:00 nadbiskupa je posjetio Stanko Perica, regionalni ravnatelj Isusovačke službe za izbjeglice.

U 12:00 nadbiskup je primio župnika iz Bučica, fra Marinka Didaka, na razgovor.

U 16:00 nadbiskup je sudjelovao na proslavi Sv. Ivana Bosca u Žepču i nakon toga sudjelovao na priredbi u KŠC-u.

U 15:30 nadbiskupa je posjetila provincijalka Sarajevske provincije sestara Služavki maloga Isusa s. Ana Marija Kesten.

U 19:00 nadbiskup je sudjelovao na predstavljanju monografije akademika Dalibora Balliana.

1. veljače 2023.

U 08:30 nadbiskupa je posjetio ravnatelj Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH Siniša Skočibušić.

U 10:00 nadbiskup je sudjelovao na sjednici umrežavanja struktura Vrhbosanske nadbiskupije.

U 14:00 nadbiskup je krenuo za Dubrovnik u povodu proslave blagdana Sv. Vlahe.

2. veljače 2023.

U 07:30 nadbiskup je proslavio svetu misu s mons. Rokom Glasnovićem i sestrama u kapelici biskupske palače.

U 15:00 nadbiskup je sudjelovao na otvaranju Feste Sv. Vlahe u Dubrovniku.

U 17:30 nadbiskup je sudjelovao na večernjoj misi u crkvi Sv. Vlahe i nakon toga ostao na prigodnom koncertu.

3. veljače 2023.

U 10:00 nadbiskup je presjedao misnom slavlju Sv. Vlahe ispred katedrale u konceleciji s ostalim biskupima i svećenicima.

U 11:30 nadbiskup je sudjelovao u svečanoj procesiji s relikvijama Sv. Vlahe.

4. veljače 2023.

U 09:00 nadbiskupa je posjetio vlč. Šimo Maršić ravnatelj Nadbiskupijskog centra za mlade *Ivan Pavao II.*

U 10:00 nadbiskup je imao izvanrednu sjednicu Upravnog vijeća Caritasa BiH. Na sjednici su sudjelovali članovi Upravnog vijeća: generalni vikari bosanskohercegovačkih nad/biskupija, ravnatelj Caritasa BiH i nad/biskupijskih Caritasa.

U 16:00 nadbiskup je primio članicu pokreta fokolara Sonju Eterović.

5. veljače 2023.

U 09:00 nadbiskup je krenuo na kontinentalno zasjedanje sinode u Prag.

6. veljače 2023.

Nadbiskup je sudjelovao na kontinentalnom zasjedanju sinode u trajanju od 7 dana u Pragu zajedno sa ostalim predsjednicima biskupskih konferencija Europe i na početku održao predavanje.

11. veljače 2023. Nadbiskup je održao svoje drugo izlaganje na kontinentalnom zasjedanju sinode.

12. veljače 2023.

Nadbiskup se vratio iz Praga.

13. veljače 2023.

U 09:00 nadbiskup je primio generalnog vikara mons. Slađana Ćosića na razgovor.

U 10:00 nadbiskup se susreo s mons. Ivom Tomaševićem.

U 17:30 nadbiskup je sudjelovao u Nadbiskupijskom centru za mlade *Ivan Pavao II.* na susretu biskupijskih povjerenika za mlade iz Hrvatske i BiH. Također je predvodio sv. misu zajedno s biskupom Tomislavom Rogićem.

14. veljače 2023.

U 09:00 nadbiskup je primio tajnika Biskupske konferencije BiH mons. Ivu Tomaševića.

U 10:00 nadbiskup je imao susret s generalnim vikarom mons. Slađanom Ćosićem.

U 12:30 nadbiskup je išao čestitati imendan provincijalu fra Zdravku Dadiću.

U 18:00 nadbiskup je presjedao euharistijskom slavlju u katedrali na kojem je bio ustoličen novi vrhbosanski kanonik vlč. Marko Zubak.

15. veljače 2023.

U 10:00 nadbiskup je primio vlč. Miljenka Džaltu na razgovor.

U 11:00 nadbiskupa je posjetio vlč. Ante Vrhovac.

U 18:00 nadbiskup je predvodio misno slavlje na kojem su koncelebrirali svećenici. Sudjelovali su svećenici okupljeni na duhovnim vježbama koje je predvodio fra Miro Relota.

16. veljače 2023.

U 10:00 nadbiskup je primio kancelara VNa preč. Mladena Kalfića i gospodina notar Dejana Kramara.

U 11:00 nadbiskup je imao susret sa rektorom Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa preč. Zdenkom Spajićem.

U 15:30 nadbiskupa je posjetila provincijalka Sarajevske provincije sestara SMI s. Ana Marija Kesten.

U 19:00 nadbiskup je sudjelovao na predstavljanju monografije akademika Dalibora Balliana.

17. veljače 2023.

U 09:00 nadbiskup je primio vlč. Ivana Tolja.

U 10:00 nadbiskupa je imao susret s fra Josom Oršolicom i Markom Bošnjakom članom župnog vijeća.

U 11:00 nadbiskup je imao razgovor s vlč. Vladom Vrebcem.

U 17:00 nadbiskup je posjetio Nadbiskupijsko misijsko međunarodno sjemenište *Redemptoris Mater* i župnu crkvu u Vogošći iz koje u noći prije toga ukradeno svetohranište.

20. veljače 2023.

U 09:00 nadbiskup je imao susret s pravnicima fra Šimom Iveljom i vlč. Ivicom Radakom iz Subotice radi organizacije susreta crkvenih pravnika.

U 10:00 nadbiskup je imao sastanak s mons. Ivom Tomaševićem.

U 11:00 nadbiskup je išao u Ministarstvo obrane BiH.

U 12:00 nadbiskup je primio Michelea Capassa, rektora NMMS *Redemptoris Mater* iz Vogošće.

U 15:00 nadbiskup je primio ekonoma Vrhbosanske nadbiskupije preč. Vladimira Pranjica.

21. veljače 2023.

U 06:00 nadbiskup je krenuo za Njemačku u posjet partnerskoj biskupiji u Limburgu.

22. veljače 2023.

U 10:00 nadbiskup je sudjelovao na svečanoj misi zajedno sa biskupom Limburga Georgom Bätzingom.

U 12:00 nadbiskup je održao sastanak s biskupom Bätzingom i njegovim generalnim vikarom.

U 15:00 posjetio je jednu župu u okolici Limburga.

U 20:00 susreo se sa generalnim vikarom iz biskupije Limburg.

23. veljače 2023.

U 09:00 nadbiskup se vratio iz Limburga.

U 19:00 je primio liječnike Selvera Šabanovića i Dženanu Eminagić.

24. veljače 2023.

U 10:00 nadbiskup je išao u Ministarstvo obrane.

25. veljače 2023.

U 09:00 nadbiskup je primio generalnog vikara mons. Slađana Ćosića na razgovor.

U 10:00 nadbiskup je sudjelovao na susretu animatora liturgijskog pjevanja.

27. veljače 2023.

U 09:00 nadbiskup je primio fra Josipa Mihaela Matijanića na razgovor.

U 09:30 nadbiskup je primio vlč. Miroslava Čavara na razgovor.

U 10:00 nadbiskup je imao susret sa predstavnicima Radio-Televizije *Maria Vision* Međugorje.

U 11:00 nadbiskup je primio vlč. Donalda Markovića, župnika župe Sv. Josipa radnika u Šibeniku.

U 18:00 nadbiskup je proslavio svetu misu u katedrali s nakanom za mir u Ukrajini.

28. veljače 2023.

U 12:00 nadbiskup je predsjedao misnom slavlju u Nadbiskupijskom centru za pastoral mladih *Ivan Pavao II.* u povodu Trajne formacije svećenika.

U 16:00 nadbiskup je otputovao u Tolisu.

1. ožujka 2023.

U 10:00 nadbiskup je u Tolisi sudjelovao na susretu svećenika koji djeluju u Toliškom arhiđakonatu.

U 19:00 posjetio je preč. Juru Babića župnika u Doboju.

2. ožujka 2023.

U 09:00 nadbiskup je na Plehanu sudjelovao na susretu svećenika koji djeluju u Plehanskom arhiđakonatu.

3. ožujka 2023.

U 09:00 nadbiskup je u Kreševu sudjelovao na susretu svećenika koji djeluju u Fojničkom arhiđakonatu.

U 18:00 nadbiskup se susreo s biskupom mons. Josefom Marketzom i delegacijom iz Klagenfurta u Nadbiskupijskom centru za mlade *Ivan Pavao II.*

4. ožujka 2023.

U 10:00 nadbiskup je predvodio Križni put i misno slavlje u Tolisi u povodu Nadbiskupijskog križnog puta mladih Vrhbosanske Nadbiskupije.

U 18:00 nadbiskup je posjetio Caritasov Dom za umirovljenike u izgradnji u Gromiljaku.

U 19:00 nadbiskup je imao susret s delegacijom iz Klagenfurta.

5. ožujka 2023.

U 08:30 nadbiskup je primio provincijalnu glavaricu Kćeri Božje ljubavi sestru s. Gordanu Igreg.

U 10:30 nadbiskup je presjedao misnom slavljju u katedrali na kojem je koncelebrirao i propovijedao biskup iz Gurk-Klagenfurta, mons. Joseph Marketz.

6. ožujka 2023.

U 11:00 nadbiskupa je posjetio provincijalni poglavar Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš.

U 12:30 nadbiskup je imao susret s vlč. Mirom Čavarom, župnikom na Stupu.

U 16:00 nadbiskup se susreo s nuncijem mons. Francisom Chullikattom.

U 18:00 je primio dekana preč. Darka Tomaševića.

7. ožujka 2023.

U 09:00 nadbiskup je primio gospodina Zorana Filipovića.

8. ožujka 2023.

U 10:00 nadbiskup je u Travniku sudjelovao na susretu svećenika koji djeluju u Gučogorskom arhiđakonatu.

U 16:00 posjetio je bogosloviju *Redemptoris Mater* u Vogošći.

9. ožujka 2023.

U 15:00 nadbiskup je sudjelovao na sjednici ordinarijata.

10.03.2023.

U 09:00 nadbiskup je imao susret s rektorom VBS-a preč. Zdenkom Spajićem.

U 12:30 nadbiskup je imao telefonski razgovor s ministrom vanjskih poslova Italije Antoniom Tajanijem.

U 17:00 nadbiskup je sudjelovao na Sjednici vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije i predvodio misno slavlje za sudionike sjednice.

11. ožujka 2023.

U 09:00 nadbiskup je imao susret sa katehista Neokatekumenskog puta odgovorima za Nadbiskupijskog misijskog međunarodnog sjemeništa *Redemptoris Mater* u Vogošći i katehista odgovornima za Bosnu i Hercegovinu.

U 10:00 nadbiskup se susreo s vlč. Fabijanom Stanušićem.

U 11:30 nadbiskup je primio s Željku Dramac, provincijalnu poglavaricu školskih sestara franjevki.

12. ožujka 2023.

U 18:00 nadbiskup je sudjelovao na proslavi rođendana mons. Franje Topića.

13. ožujka 2023.

U 10:00 nadbiskup je primio novog regionalnog direktora Catholic Relief Servicea, Hanija El-MAhdija, direktoricu CRS-a za Bosnu i Hercegovinu i Balkan, Sanelu Imamović i tajnicu Renatu Dlouhi. S njima je bio u pratnji ravnatelj Caritasa BiH mons. Tomo Knežević.

U 11:00 nadbiskup je primio Ivu Anđelića, ravnatelja Hrvatskog leksikografskog instituta u Mostaru.

U 15:00 nadbiskup je išao na susret u Biskupsku konferenciju BiH.

14. ožujka 2023.

U 09:00 nadbiskup se susreo sa generalnim vikarom VN-a Slađanom Ćosićem, kancelarom VN-a preč. Mladenom Kalčićem, ekonomom VN-a preč. Vladom Pranjicom i glasnogovornikom VN-a vlč. Draženom Kusturom.

U 15:00 nadbiskup je primio zamjenika ministra vanjskih poslova Josipa Brkića.

U 16:30 nadbiskup je primio fra Zvonku Zečevića i don Vitu Zečevića.

15. ožujka 2023.

U 11:45 nadbiskup je primio gospođu Natašu Kelić.

16. ožujka 2023.

Od 20:00 do 23:00 nadbiskup je sudjelovao u emisiji pod nazivom *Teleton* na BHRT-u u kojoj se skupljao novac za pomoć stradalima u Turskoj i Siriji.

17. ožujka 2023.

U 10:00 nadbiskup je krenuo za Poreč na proslavu ustoličenja novog porečko – pulskog biskupa mons. Ivana Štironje.

U 11:30 nadbiskup se susreo s biskupom mons. Franjom Komaricom u Banjoj Luci.

18. ožujka 2023.

U 11:00 nadbiskup je sudjelovao na misi ustoličenja mons. Ivana Štironje u koncelebraciji s drugim biskupima i svećenicima.

19. ožujka 2023.

U 10:00 nadbiskup je predvodio misno slavlje u župi Prečistog Srca Marijina u Bijeljini.

20. ožujka 2023.

U 09:00 nadbiskup je krenuo na zasjedanje Biskupske konferencije u Mostar.

U 18:00 nadbiskup je u mostarskoj katedrali sudjelovao na misnom slavlju u povodu svetkovine Sv. Josipa zaštitnika Mostarsko-duvanjske biskupije i potom na otvaranju izložbe u biskupijskom pastoralnom kulturnom centru.

21. i 22. ožujka 2023.

Nadbiskup Tomo je predsjedao 86. redovitim zasjedanjem Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine.

Na kraju zasjedanja održana je tiskovna konferencija za novinare u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Mostaru.

24. ožujka 2023.

U 10:00 nadbiskup je primio gospodu: Ivu Majića, Dragu Žečevića i Šimu Vranića. S njima je bio u pratnji i župnik Bosanske Dubice fra Jozo Puškarić.

U 15:00 nadbiskup je predsjedao sjednicom Ekonomskog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije.

25. ožujka 2023.

U 09:00 nadbiskup se susreo sa dvojicom djelatnika organizacije *Renovabis* Martinom Lenzom i Sebastianom Hischom, zajedno sa generalnim vikarom VN-a mons. Slađanom Ćosićem i revnateljem Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih *Ivan Pavao II.* vlč. Šimom Maršićem.

U 11:30 nadbiskup je proslavio svetu misu u bogoslovskoj kapelici u povodu Blagovijesti i podijelio službe trojici svećeničkih kandidata Vrhbosanske nadbiskupije.

26. ožujka 2023.

U 11:00 nadbiskup je predvodio misno slavlje u župi Gornja Močila-Sijekovac.

27. ožujka 2023.

U 15:30 nadbiskup se susreo sa vlč. Markom Stanušićem i vlč. Ivanom Rakom.

U 17:00 nadbiskup je primio bogoslova Marka Ljubića na razgovor.

U 18:00 nadbiskup je primio bogoslova Alexandra Krnješina.

28. ožujka 2023

U 07:30 nadbiskup je slavio svetu misu u Karmelu u Sarajevu.

U 09:00 nadbiskup je predsjedao izbornom kapitulom u sarajevskom Karmelu.

U 14:30 nadbiskup je u župi Rašeljke predvodio misu zadušnicu i sudjelovao u sprovodnim obredima don Joke Blaževića.

29. ožujka 2023.

U 10:30 nadbiskup je sudjelovao u korizme-

noj duhovnoj obnovi vojnika i predvodio misno slavlje.

U 14:00 nadbiskup je primio Miroslava Ćavara.

U 16:00 nadbiskup je s nuncijem Francisom Chullikattom posjetio gospodu Borjanu Krišto, predsjednicu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

30. ožujka 2023.

U 09:00 nadbiskup je primio gospodu Mirka Pejanovića i Dragana Markovića.

U 19:30 nadbiskup se u nuncijaturi susreo s gospodom Melanie Rosenbau, djelatnicom Dikasterija za odgoj iz Rima i nuncijem mons. Francisom Chullikattom

31. ožujka 2023.

U 09:00 nadbiskup se susreo s generalnim vikarom VN-a Slađanom Ćosićem.

U 10:30 nadbiskupa je posjetio mons. Ivo Tomašević

U 12:00 nadbiskup je, zajedno s vlč. Željkom Čturićem i vlč. Josipom Tadićem, primio ministra obrane Zukana Heleza i šefa kabineta Salka Bebu.

U 16:00 nadbiskup se susreo s gospođicom Marinom Knežević.

U 19:30 nadbiskup se susreo s biskupom mons. Petrom Palićem.

2. travnja 2023.

U 10:30 nadbiskup je na Cvijetnicu predvodio misno slavlje u katedrali Srca Isusova u Sarajevu.

U 12:30 nadbiskup je proslavio obljetnicu svoga biskupskog ređenja.

3. travnja 2023.

U 10:30 nadbiskup je posjetio javnu ustanovu „Dom porodica“ u Zenici te je tom prigodom darovao 500 obroka Gradskoj narodnoj kuhinji.

U 16:00 nadbiskup je primio vlč. Josipa Dedića.

U 19:30 nadbiskup je sudjelovao na korizmenom koncertu u crkvi Sv. Ćirila i Metoda u povodu nadolazećih uskršnjih blagdana.

4. travnja 2023.

U 09:00 nadbiskup je dao intervju za Radio postaju Mir Međugorje.

U 10:00 nadbiskupa je posjetio vlč. Fabijan Štedul.

U 11:30 nadbiskup se susreo sa vlč. Antom Vidovićem i vlč. Borisom Ljevakom.

U 13:00 nadbiskup je primio odgojitelje i bogoslove Nadbiskupijskog misijskog međunarodnog sjemeništa *Redemptoris Mater*.

U 16:00 nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića.

5. travnja 2023.

U 10:30 nadbiskup je predsjedao Misi posvete ulja u sarajevskoj katedrali.

U 17:00 nadbiskup je primio veleposlanika Republike Armenije pri Bosni i Hercegovini Ashota Hovakimiana.

6. travnja 2023.

U 10:00 nadbiskupa je posjetio fra Miro Relota.

U 18:00 nadbiskup je predvodio sveto misno slavlje u katedrali u povodu Velikog četvrtka.

7. travnja 2023.

U 18:00 nadbiskup je predvodio obrede Velikog petka.

8. travnja 2023.

U 11:00 nadbiskup je imao konferenciju za medije na kojoj je snimljena njegova Uskrsna poruka.

U 12:00 u Svećeničkom domu bilo je čestitanje Uskrsa nadbiskupu svećenika, redovnika i redovnica.

U 21:00 nadbiskup je proslavio misu Uskršnjeg bdijenja u katedrali Srca Isusova.

09. travnja 2023.

U 10:30 nadbiskup je proslavio svetu misu u sarajevskoj katedrali u povodu Uskrsa.

U 16:00 nadbiskup je posjetio Služavke maloga Isusa na Bjelavama, čestitao im Uskrs i podijelio prikladne darove.

10. travnja 2023.

U 07:30 nadbiskup je proslavio svetu misu u kapelici Svećeničkog doma u Sarajevu zajedno sa 15-ak umirovljenih svećenika. Nakon toga je ostao sa njima na doručku gdje mi je uručio uskršnje darove.

11. travnja 2023.

U 12:00 nadbiskup je u Mostaru sudjelovao na obilježavanju obljetnice osnutka HVO-a.

U 18:00 nadbiskup je u mostarskoj katedrali predvodio misu u povodu osnutka HVO-a.

12. travnja 2023.

U 08:00 nadbiskup je proslavio misu u Nadbiskupijskom centru za mlade zajedno sa 20-ak svećenika koji su se okupili u povodu godišnjice svoga svećeničkog ređenja.

U 16:00 nadbiskup se susreo sa vlč. Joštom Mezegom, župnim vikarom u župi Rođenja BDM-a na Borovju u Zagrebu.

13. travnja 2023.

U 10:00 nadbiskup je presjedao vijećem Hrvatske Biskupske Konferencije i Biskupske

Konferencije Bosne i Hercegovine za inozemnu pastvu.

14. travnja 2023.

U 09:00 nadbiskup je imao susret u Ministarstvu.

15. travnja 2023.

U 11:00 nadbiskup je proslavio svetu misu i podijelio sakrament svete potvrde u župi Uznesenja BDM na Stupu.

U 17:00 nadbiskup je proslavio svetu misu i podijelio sakrament svete potvrde u župi svetog Ante Padovanskog u Žepču.

16. travnja 2023.

U 11:00 nadbiskup je proslavio svetu misu i podijelio sakrament svete potvrde u župi svetog Ante Padovanskog u Busovači.

17. travnja 2023.

U 17:00 nadbiskup se susreo sa generalnim vikarom vojnog ordinarijata Republike Hrvatske Markom Medom u Zagrebu.

18. travnja 2023.

U 10:00 nadbiskup je sudjelovao na plenarynom zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu.

19. travnja 2023.

U 09:00 nadbiskupa je posjetio mons. Bosiljko Rajić.

U 10:00 nadbiskup je proslavio svetu misu u crkvi Sv. Ćirila i Metoda u povodu Sabora svećenika Vrhbosanske nadbiskupije.

U 11:00 nadbiskup je sudjelovao na radnom sastanku Sabora svećenika Vrhbosanske nadbiskupije.

20. travnja 2023.

U 11:00 nadbiskup je predvodio misu u kapelici Sv. Jurja u vojarni u Bukovoj Gredi kod Orašja.

21. travnja 2023.

U 10:00 nadbiskupa je posjetio mons. Slađan Ćosić.

U 11:00 nadbiskup je primio vlč. Dražena Kusturu.

22. travnja 2023.

U 11:00 nadbiskup je proslavio svetu misu i podijelio sakrament svete potvrde u župi Svete Ane u Lepenici.

U 17:00 nadbiskup je proslavio svetu misu i podijelio sakrament svete potvrde u župi Svetog Ilije proroka u Kiseljaku.

23. travnja 2023.

U 11:00 nadbiskup je proslavio svetu misu i

podijelio sakrament svete potvrde u župi svetog Ante Padovanskog u Bugojnu.

25. travnja 2023.

U 15:30 nadbiskup je sudjelovao na susretu Konferencije viših redovničkih poglavara u Nedžarićima.

U 18:00 nadbiskup je proslavio svetu misu u Nadbiskupijskom centru za mlade *Ivan Pavao II.* s đakonima iz Hrvatske koji su bili na duhovno-studijskom putovanju po Bosni i Hercegovini.

26. travnja 2023.

U 10:00 nadbiskup je predsjedao zajedničkoj sjednici Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i Konferencije viših redovničkih poglavara u Sarajevu.

U 15:00 nadbiskup je predsjedao zajedničkoj sjednici Biskupske konferencije i dvojice franjevačkih provincijala u BiH.

27. travnja 2023.

U 09:00 nadbiskup je predsjedao Međudekanskim susretu u Travniku.

28. travnja 2023.

U 09:00 nadbiskup je primio apostolskog nuncija mons. Francisa Chullikatta.

U 10:00 nadbiskup je otputovao u Zagreb.

29. travnja 2023.

U 10:00 nadbiskup je koncelebrirao na svetom misnom slavlju ustoličenja novog zagrebačkog nadbiskupa mons. Dražena Kutleše.

30. travnja 2023.

U 11:00 nadbiskup je proslavio svetu misu u župi Sv. Jurja u Vitezu gdje je podijelio sakrament potvrde.

U 17:00 nadbiskup je blagoslovio novu crkvu u Šenkovićima (župa Uzašašća Gospodina - Novi Travnik) i slavio svetu misu.

(Kroniku priredio:
vlč. Dino Mustafi, nadbiskupov tajnik)

Arhiđakonatski susreti u Vrhbosanskoj nadbiskupiji – analiza i perspektive

Prvi dani mjeseca ožujka u Vrhbosanskoj nadbiskupiji bili su rezervirani za susrete sa svećenicima koji djeluju u četiri arhiđakonata teritorijalno najveće dijeceze u Bosni i Hercegovini i to u: Toliškom, Plehanskom, Fojničkom i Gučogorskom.

Za razliku od prethodnih godina kada su se u sjedištu Ordinarijata vrhbosanskog održavali Dekanatski susreti i kada su svećenici iz svih 13 dekanata dolazi u Sarajevo prema Pastoralnom kalendaru za 2023., a na prijedlog brojnih prezbitera, za početak veljače bili su predviđeni ovakvi susreti, ali na arhiđakonatskoj razini. Međutim, zbog obveza koje je vrhbosanski nadbiskup metropolita mons. Tomo Vukšić imao kao predsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i njegovog sudjelovanja na Europskoj kontinentalnoj sinodskoj skupštini u Pragu od 6. do 12. veljače susreti su pomjereni za ožujak te su se održali u: Tolisi (1. ožujka), Plehanu (2. ožujka), Kreševu (3. ožujka) i Travniku (8. ožujka).

Program susreta

Što se samog programa tiče on je bi identičan na sva četiri okupljanja. Na njemu su uz nadbiskupa Vukšića sudjelovali: generalni vikar mons. Slađan Ćosić, sudski vikar fra Šimo Ivelj, kancelar preč. Mladen Kalfić, ekonom preč. Vladimir Pranjić, sva četvorica arhiđakona kada je njihov arhiđakonatski bio na redu: preč. Darko Tomašević, mons. Luka Tunjić, preč. Marko Zubak i mons. Pavo Jurišić te glasnogovornik nadbiskupije vlč. Dražen Kustura. Započinjao je slavljenjem sv. mise koju je redovito predslavio i pod njom propovijedao nadbiskup Vukšić, a nastavljan je radnim dijelom koji se sastojao od dva dijela. U prvom su članovi ordinarijata i sudski vikar obradili određene teme što je bila svojevrsna analiza stanja u dijecezi iz različitih kutova gledišta, a u drugom su svećenici iz pojedinih arhiđakonata imali prigodu iznijeti svoja zapažanja, govoriti o različitim izazovima i problemima s kojima se susreću, ali i postaviti pitanja vezana uz predavanje koja su čuli.

Broj vjernika kao 1883.

Kancelar Kalfić na sva četiri susreta izložio je statističku sliku najprije nadbiskupije, zatim pojedinog arhiđakonata u kojemu je susret održan te svakog dekanata. Zajednička ocjena je kako se broj vjernika u Vrhbosanskoj nadbiskupiji kontinuirano smanjuje od 2002., a da je to posebno ubrzano s ulaskom Hrvatske u Europu uniju. Prema posljednjim podacima koje su župnici poslali nakon završenog božićnog blagoslova broj katolika u cijeloj nadbiskupiji iznosi 123 280. Zanimljivo je da je otprilike toliko katolika u Vrhbosanskoj nadbiskupiji bilo i 1883., dakle samo dvije godine nakon uspostave redovite crkvene hijerarhije u BiH. S tim kada bi se uspoređivala prosječna dobna starost iz 1883. i 2022. vidljivo bi bilo kako je krajem 19. stoljeća životni vijek bio kraći, ali su obitelji bile vitalnije i brojnije.

Najmnogoljudniji je Gučogorski arhiđakonatski u kojemu živi 49 901 katolik, što otprilike 40 % cjelokupnog broja vjernika u nadbiskupiji.

S obzirom na dekanate u čak devet njih trenutno živi manje od 10 000 vjernika, a samo Travnički ima više od 20 000, točnije 23 781. Situacija je najteža u Derventskom dekanatu koji broji 558 katolika, a zatim slijedi Sutješki s 3 494.

Pastoralni izazovi

Budući da se broj vjernika razlikuje od dekanata do dekanata, ali i od župe do župe unutar istog dekanata i sam pastoralni život se odvija u skladu s tim. O pastoralnim aktivnostima u pojedinim arhiđakonatskim govorili su arhiđakoni na osnovu kanonskih vizitacija ili izvještaja dekana. Bez obzira na brojčano stanje i dalje svaka župa ima župnika ili župnog upravitelja s tim da je u nekoliko slučajeva jedan svećenik skrbi za dvije ili više župe. Na onim mjestima u kojima su preostali malobrojni vjernici župnici su nerijetko jedina utjeha, ali osim dušobrižništva brinu o povjerenim župljanima tako što su im svojevrsni „servis“ po pitanju nabavke lijekova, odlaska s njima kod liječnika...

U mjestima gdje još uvijek ima vjernika svih starosnih skupina primjetno je kako i dalje

prevladava tradicionalni pastoral koji se sastoji od redovitog slavljenja sakramenata ili ustaljenih pobožnosti poput Puta križa te molitve krunice kroz svibanj i listopad. Isto tako u većini župa kateheza je organizirana samo za djecu koja se pripremaju na sakramente prve svete pričesti i krizme. Uočena je potreba sustavnijeg i kvalitetnijeg rada s mladima, ali i s odraslima kojima treba pomoći u življenju njihove vjere.

„Svetišta“ koja to nisu

Sudski vikar Vrhbosanske nadbiskupije fra Šimo Ivelj na ovim susretima obradio je dvije teme: svetišta i crkveni sprovod. Osobitu pozornost posvetio je sve prisutnijem fenomenu da se različita hodočasnička, zavjetna mjesta i prošteništa nazivaju svetištima te kako su sve češći putokazi uz prometnice na kojima piše „svetište“ iako ono to u stvarnosti nije. Podsjetio je kako se prema Zakoniku kanonskog prava svetištem označava crkva ili drugo posvećeno mjesto kamo mnogobrojni vjernici, iz osobite pobožnosti, hodočaste s odobrenjem mjesnog ordinarija. Kazao je kako ona mogu biti dijecezanska, nacionalna te međunarodna, ali da trebaju imati dekret mjerodavne crkvene vlasti. Takav dekret na području Vrhbosanske nadbiskupije imaju jedino svetišta Gospe Stupske i Sv. Leopolda Bogdana Mandića u Maglaju, a u širem značenju zbog povijesnih razloga i dugotrajne tradicije svetištima se smatraju: Olovo, Podmilačje i Komušina. No, isto tako uočena je potreba da se riješi i njihov status izdavanjem dekreta, ali i pisanjem i odobravanjem statuta.

Pitanje gradnje i obnove

Jedna od točaka na Arhiđakonatskim susretima bila je i ekonomsko poslovanje Vrhbosanske nadbiskupije te analiza financijskih izvještaja župa koja je predstavio ekonom preč. Vladimir Pranjić.

Uvijek aktualna tema je gradnja i obnova crkvenih objekata: crkava, župnih kuća, pastoralnih centara, kapelica... Više o tome je govorio generalni vikar mons. Slađan Ćosić koji je kolege podsjetio na ulogu Građevinskog odbora kojemu će uz postojeća tri člana biti dodana još tri i to dva liturgičara i jedna arhitektica koji će

biti od velike pomoći pri uređenju liturgijskih prostora. Uočeno je kako se još uvijek puno više materijalnih resursa troši na gradnju i obnovu nego na dušobrižništvo. Uz podsjećanje na proceduru prigodom planiranja gradnje i obnove istaknuto je i kako se u tome ne treba pretjerivati te da se treba težiti nekoj standardizaciji osobito kada riječ o župnim kućama.

Predstojeći izazovi

Doprinosi svećenika koji djeluju na župama u Vrhbosanskoj nadbiskupiji uglavnom su bili bazirani na pojedinačne primjere i nejasnoće s kojima se susreću. No, postoje i neke teme koje su aktualne u gotovo svim arhiđakonatima. Jedna od njih je pitanje kumstava za krizmu. Nekako zajednička ocjena je kako se prvotna smisao kumovanja izgubila te kako je sve teže i teže izdavati potvrde u tu svrhu jer veliki broj vjernika i potencijalnih kumova već duže vremena živi u inozemstvu te župnici nemaju sigurnost u njihovu prikladnost.

Jedan od konkretnijih prijedloga bio je i pravljenje pastoralnih planova i programa koji će se bazirati na realnoj slici u župama i dekanatima te koji bi kao takvi bili obvezujući za sve svećenike. Na taj način pastoral u Derventskom dekanatu bio bi drugačije zamišljen nego recimo onaj u Žepačkom. Vezano uz samo dušobrižništvo iskazana je i potreba sustavnijeg i kvalitetnijeg rada s odraslim vjernicima, ali i razvijanje specifičnog pastorala braka i obitelji s obzirom na sve veći broj razvedenih i ponovno civilno vjenčanih.

Arhiđakonatski susreti prvi put su održani u ovoj formi, to jest na terenu, a ne u sjedištu nadbiskupije i većina svećenika smatra kako je to bolji model od susreta po dekanatima. Vjerojatno će se s ovom praksom nastaviti, ali da bi ona dala neke konkretne rezultate sigurno će trebati razmišljati o donošenju konkretnih zaključaka kako sve ne bi ostalo samo na razgovorima. Ova vrsta sastanaka u stvari treba doprinijeti boljem dušobrižništvu, ali i optimalnom korištenju resursa koje Vrhbosanska nadbiskupija ima, kako ljudskih tako i materijalnih.

(Dražen Kustura)

Upravljanje vremenitim dobrima Crkve

Na 29. Saboru svećenika Vrhbosanske nadbiskupije koji je održan u srijedu, 19. travnja prigodno predavanje na temu „Upravljanje vremenitim dobrima Crkve“ održao je profesor kanonskog prava na sarajevskom Katoličkom bogoslovnom fakultetu i župnik u Ilijašu dr. vlč. Ilija Marković. Njegovo izlaganje donosimo u cijelosti:

Uvod

Peta knjiga Zakonika kanonskog prava posvećena je vremenitim crkvenim dobrima, a započinje definiranjem prava Crkve stjecati, posjedovati, upravljati i otuđivati vremenita dobra kako se čita u kan. 1254 „*Katolička Crkva može po prirodnom pravu, neovisno o svjetovnoj vlasti, stjecati, posjedovati i otuđivati vremenita dobra*“. Isti kanon određuje i trostruku svrhu korištenja crkvenih vremenitih dobara: „*uređenje bogoštovlja, briga za dolično uzdržavanje klera i drugih službenika, vršenje djela apostolata i dobrotvornosti, napose prema siromasima*“.

Iz navedene kanonske odredbe može se zaključiti da vremenita dobra u Crkvi uvijek trebaju biti samo sredstva, a nikada svrha njezine djelatnosti. Nije, stoga, razborito da se župe uključuju u projekte zajedno s mjesnim zajednicama za stvari koje ne odgovaraju spomenutim svrhama vremenitih dobara u Crkvi, kao što je npr. izgradnja cesta ili spomen-obilježja. Neophodno je poštivati ovlasti i odgovornosti koje Crkva i država (mjesne zajednice, općine) imaju svaka na svom području, te se ne miješati u ono što ne odgovara poslanju Crkve.

Ova knjiga Zakonika sastoji se od četiri naslova: 1) Stjecanje dobara (kann. 1254-1272); 2) Upravljanje dobrima (kann. 1273-1289); 3) Ugovori i posebno o otuđenju (kann. 1290-1298); 4) Nabožne odredbe općenito i nabožne zaklade (kann. 1299-1310).

U ovom kratkom referatu, bit će apostrofirana samo crkveno-pravna načela u pogledu upravljanja dobrima te s tim povezana neizostavna uloga mjesnog ordinarija i župnika. Detaljnije će se o ovoj temi raspravljati na XVI. međunarod-

nom znanstvenom simpoziju crkvenih pravnikâ koji će se održati 6. i 7. listopada ove godine, a koji će se ovoga puta održati u našoj Nadbiskupiji.

1. Pravno predstavljanje župe i odgovornost župnika

Prije preuzimanja službe, župnik polaže prisegu kojom jamči da će biti vjeran upravitelj (usp. kan. 1283, 1°), da će svoje zadaće obavljati „*u ime Crkve i prema pravnoj odredbi*“ (kan. 1282) „*pod vlašću dijecezanskoga biskupa [...] u suradnji s drugim prezbiterima ili đakonima i uz pomoć koju mu pružaju vjernici laici*“ (kan. 519), te da će „*obavljati svoju službu s brižljivošću dobra domaćina*“ (kan. 1284) što je tipičan naziv još iz rimskoga prava za čestita i odgovorna oca obitelji. On „*zastupa župu u svim pravnim poslovima*“ (kan. 532).

Kao vlastiti pastir zajednice vjernikâ (usp. kann. 515, §1; 519), odgovoran je za sakramentalni, liturgijski, katehetski i karitativni život župe koja mu je povjerena. Istovremeno snosi odgovornost za njezino ispravno funkcioniranje u administrativnom, financijskom i civilno-pravnom području (usp. kan. 1279, §1).¹

Papa Franjo je u reformi kaznenoga kanonskoga prava² osobito naglasio potrebu ozbiljnosti, odgovornosti i transparentnosti upravitelja u odnosu na povjerena mu dobra. U dijelu koji govori o *Kažnjivim djelima protiv crkvene vlasti i obavljanja službi*, Zakonodavac određuje nametanje tzv. okajničkih kazni (usp. kan. 1336, §2-4) uz obvezu nadoknade štete onomu:

„*1° tko crkvena dobra uništava ili priječi da se ubiru njihovi plodovi;*

„*2° tko bez propisanog savjetovanja, pristanka ili dopuštenja ili bez drugog zahtjeva nametnutog pravom*

¹ Usp. KONGR. ZA KLER, *Pastoralno obraćenje župne zajednice u službi evangelizacijskog poslanja Crkve*, br. 67; J. BRKAN, „Župa kroz povijest i danas“, 158; J. BRKAN, „Zakoniti zastupnik župe“, 138-171; J. BRKAN, *Župa u zakonodavstvu Katoličke Crkve*, 181-183; L. CHIAPPETTA (ur.), *Il Codice di Diritto Canonico*, sv. I., 640-641; P. CLEMENTI – L. SIMONELLI (ur.), *La gestione e l'amministrazione*, 12-13; P. PIERANTONIO, „Commento ai cann. 460-572“, 471-472.

² FRANJO, apost. konst. *Pascite gregem Dei* (23. 5. 2021.), *Comm.* 53 (2021.), 9-12.

za valjanost ili za dopuštenost otuđi crkvena dobra, ili na njima vrši čine upravljanja“ (kan. 1376, §1).

Isto tako, određuje se i nametanje pravedne kazne, ne isključujući oduzimanje službe i obvezu nadoknade štete onomu:

„1° tko kažnjivo djelo o kojemu u § 1, br. 2, počini iz svoje teške krivnje;

2° tko drukčije bude pronađen teško nemarnim u upravljanju crkvenim dobrima“ (kan. 1376, §2.)

Zbog odgovornosti koju ima za župu i za njezina materijalna dobra, župnik kao ni upravitelj župe, ne može prenijeti svoju odgovornost na druge osobe ili vijeća poput ŽPV-a ili ŽEV-a. Osim toga, župnikovu odgovornost treba uvijek promatrati u povezanosti s vlašću i odgovornosti dijecezanskog biskupa čija je „dužnost da pažljivo nadzire upravljanje svim dobrima koja pripadaju javnim pravnim osobama koje su njemu podložne“ (kan. 1276, §1). Dobra komunikacija između dijecezanskog biskupa i župnika je jamstvo povezanosti konkretne župne zajednice s mjesnom Crkvom, ali i odgovornog služenja Bogu i Božjem narodu.

2. Upravljanje dobrima (kann. 1273–1289)

Svrha upravljanja crkvenim dobrima je trostruka: a) očuvati zakonito stečena dobra; b) poboljšati ona postojeća; c) dobra koristiti isključivo za crkvene svrhe, sukladno socijalnom nauku i moralnim načelima Crkve, te odredbama kanonskog prava. U Napatku Dikasterija za kler *Pastoralno obraćenje župne zajednice* ističe se da je upravljanje dobrima važno područje evangelizacije i evanđeoskog svjedočenja Crkve (Napatuk, br. 101).

Vrhovnu vlast i odgovornost glede upravljanja dobrima ima Rimski prvosvećenik; neizravnu odgovornost snosi mjesni ordinarij ili redovnički poglavar, a izravno je odgovoran onaj koji je na čelu crkvene pravne osobe.

Upravljanje crkvenim dobrima „pripada onomu tko neposredno upravlja osobom kojoj pripadaju ta dobra“ (kan. 1279), uz poštivanje Ordinarijeva prava uključiti se u slučaju da je upravitelj nemaran u stjecanju, upravljanju ili otuđenju vremenitih dobara.

Za poslove koji prelaze granice i način redovitog upravljanja,³ traži se Ordinarijevo pismeno dopuštenje uz obdržavanje statutarnih propisa ukoliko postoje (kan. 1281, §1). Ako su neki poslovi uprave *nevaljani*, onda za njih ne odgovara pravna osoba nego upravitelj, *osim kad je i koliko je imala od njih koristi*; ako su neki poslovi uprave *nezakoniti* (nedopušteni) ali *valjani*, za njih odgovara pravna osoba, no ipak ona ima mogućnost uložiti „*tužbu ili utok protiv upravitelja koji su je oštetili*“ (kan. 1281, §3).

Iz odgovornosti upravitelja prema vremenitim dobrima, i to pred Bogom i pred Crkvom, proizlaze obveze koje Zakonodavac definira u kan. 1284, §2.

Osobito bih istaknuo dvije od tih devet propisanih obveza koje glase: „*uredno voditi knjige primitaka i izdataka*“ i „*na svršetku godine sastaviti izvješće o upravljanju*“. Ove obveze nisu samo pravne, nego i moralne naravi preko kojih upravitelj ‘opravdava’ darovano povjerenje i jamči da su sredstva namjenski utrošena prema volji darovatelja. Ne treba zaboraviti da župnik djeluje *u ime Crkve*, tako i njegova od-

³ Čini izvanrednog upravljanja jesu oni čini kod kojih se može pogoršati imovinsko stanje pravne osobe, npr.: stjecanje, otuđenje ili zamjena nekretnina; stjecanje ili otuđenje pokretnih dobara od znatne vrijednosti; otuđenje dobara koja tvore osnovnu imovinu; otuđenje dragocjenih stvari, gradnja zgrada; izvanredni popravak nekretnina; davanje u zakup nekretnina na vrijeme dulje od 9 godina; uzimanje zajma i zaduživanje; zasnivanje hipoteke, itd.

Uz kan. 1277 o činima izvanrednog upravljanja BK BiH je donijela dopunsku krajevnu odredbu, kako slijedi: „U smislu kan. 1277. treba smatrati činima izvanredne uprave ove čine:

1. Zamijeniti nepokretna dobra, njima jamčiti ili ih dati kao zalog za isplatu duga ako prelaze najvišu svotu koju je odredila Biskupska konferencija BiH.

2. Zamijeniti ih dati u zalog za isplatu duga umjetničke ili povijesne dragocjenosti i zavjetne darove.

3. Uzeti u zajam svote novca koje prelaze najmanju svotu određenu od Biskupske konferencije BiH u smislu kan. 1292, §1“, <http://www.bkbih.ba/info.php?id=191> [pristupljeno 10. 4. 2023.].

Čini redovitog upravljanja jesu svi oni čini koji se odnose na čuvanje imovinskih dobara i na njihovo redovito korištenje, npr.: ubiranje prihoda, prodaja plodova zemlje, davanje u zakup na vrijeme kraće od 9 godina, kupovanje potrošnih sredstava potrebnih za redovito upravljanje imovinom, plaćanje poreza, plaćanje osiguranja protiv šteta i elementarnih nepogoda, redoviti popravak nekretnina, itd.

govornost u upravljanju dobrima doprinosi autentičnosti, odgovornosti i transparentnosti Crkve „koja je nezaobilazni *modus agendi* za [njezinu] vjerodostojnost“ (Naputak, br. 106).

Jednako vrijedi kako za godišnji financijski izvještaj ordinarijatu, tj. Ekonomatu VN, tako i za posebne izvještaje na kraju zaključenih projekata prema nadbiskupiji, ali i prema drugim donatorima, npr.: prema *Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije pri Republici Hrvatskoj*, prema *Renovabis-u* i *Kirche in Not* te dakako prema ‘domaćim’ donatorima – ministarstvima i općinama.

Na koncu ovog kratkog razmišljanja o upravljanju vremenitim dobrima u Crkvi, valja imati na umu, ne ove kanonske odredbe, pa ni one građanske nego, one riječi apostola Pavla u Poslanici Rimljanima: „*Svaki će dakle od nas za sebe Bogu dati račun*“ (Rim 14,12). To je konačni i najvažniji razlog naše odgovornosti i ozbiljnosti za povjerene nam duše, kao i za povjerena nam materijalna dobra.

3. Suradnja župnika i župnih vijeća

Dikasterij za kler je u svom naputku *Pastoralno obraćenje župne zajednice* dao vrijedne smjernice za ŽEV i ŽPV koja spominje pod naslovom „Tijela crkvene suodgovornosti“ (Naputak, br. 101-114).

Kanonski propisi, s obzirom na župna vijeća, su jasni. ŽEV je obvezno tijelo (kan. 1280) koje „pomažu upravitelju u obavljanju službe“ i omogućuje suodgovornost drugih osobâ, naročito vjernika laika, u upravljanju vremenitim dobrima u Crkvi. Župno ekonomsko vijeće (ŽEV) slijedi opće odredbe Zakonika, ali i krajevne odredbe koje donese dijecezanski biskup, a funkcionira na načelu formuliranom kan. 127, §1.⁴

Za razliku od Statuta ŽEV-a u VN (čl. 2),⁵ Naputak ističe da članovi toga vijeća, „ne moraju nužno pripadati samoj župi“, ali „moraju biti na dokazano dobrom glasu i stručni u financijskim i pravnim pitanjima“ (br. 103). Ovo bi osobito koristilo u manjim župama koje nisu u mogućnosti imati stručne članove vijeća. Nadalje, ŽEV „može imati posebno važnu ulogu u njegovanju kulture suodgovornosti, transparentnosti u upravljanju i ispunjavanju potreba Crkve“ (Naputak, br. 106).

Analiza prava i obveza ŽEV-a prema važećem Statutu⁶ u Vrhbosanskoj nadbiskupiji otkriva da su neka od njih realna i ostvariva, dok su druga u velikom broju manjih župâ neostvariva i previše idealno postavljena.⁷ S obzirom na sve prisutniji stav kod vjernikâ da su crkva, kapela, groblje, župna kuća i dvorište ‘župnikovi’, članovi ŽEV-a sve teže ispunjavaju svoje obveze. Često se sve svodi na angažman i snalažljivost župnika, a vijećnici rijetko imaju komentara na njegove prijedloge ili pokazuju slabu zainteresiranost za aktivno sudjelovanje na sjednicama vijeća. Ipak, vjerujem da je veći broj župa u kojima ŽEV dobro funkcionira i surađuje sa župnikom, jer članovi vijeća imaju izgrađenu svijest da sve ono što se radi, gradi, obnavlja i uređuje u župi ostaje župi - njima, a ne župniku. S današnjim pristupom, stavom, ali i važećim krajevnim odredbama, koje ne odgovaraju više izazovima vremena, zapravo se pomaže razvoju mentaliteta da ŽEV ima isključivo formalno-pravnu (=potpisivanje), a ne i pastoralnu ulogu u životu konkretne zajednice.

Stoga je sve veća potreba novog, jasnijeg strukturiranja ŽEV-a, koje bi iz mentaliteta ‘predstavničkog’ tijela župljanâ u župi izraslo u ‘suodgovorno’ tijelo. To je, pak, ostvarivo ukoliko vijećnici budu ne samo dobro informirani o ulozi,

⁴ Kan. 127, §1. „Kad pravo određuje da je poglavaru za izvršenje čina potreban pristanak ili savjet nekog zbora ili skupine osoba, mora zbor ili skupinu osoba sazvati prema odredbi kan. 166, osim ako je, kad se radi samo o traženju savjeta, drukčije određeno krajevnim ili vlastitim pravom; da bi pak čini bili valjani, potrebno je da dobije pristanak apsolutne većine prisutnih ili da od svojih zatraži savjet“.

⁵ Statut ŽEV-a, Vrhbosna 1 (2015.), 56-57; čl. 2: „Uz župnika, kao predsjednika, ŽEV sačinjavaju još 2-5 čla-nova, koji, prema veličini i potrebi župe, bivaju izabrani između župljana, a o izboru se župnik redovito konzul-tira sa župljanima“.

⁶ Važeći Statut ŽEV-a je objavljen u službenom glasilu nadbiskupije - Vrhbosna 1 (2015.), 56-58.

⁷ Npr.: Za razliku od propisane obveze ŽEV-a glede gruntovnih i katastarskih dokumenata o posjedi-ma župe, tj. *Zemljišnoknjižni izvadak ili Posjedovni list*, iskustvo i praksa govore da o tome računa vodi zapravo župnik, a ne ŽEV, budući da je njegova dužnost skrbiti o župnom arhivu, ispuniti Zapisnik primopredaje župe, dekanske i kanonske vizitacije u kojima se traže odgovori na pitanja vezana uz pokretna i nepokretna crkvena dobra.

zadaćama i pravima ovoga župnoga vijeća; nego ukoliko budu formirani u suodgovornosti za život župe i za vremenita crkvena dobra.

Ista potreba osvježavanja smisla i zadaća osjeća se kod ŽPV-a, čije osnivanje je, iako preporučeno od Zakonodavca, ipak prepušteno sudu dijecezanskog biskupa (usp. kan. 536, §1).⁸ Fleksibilnost kanonske odredbe dopušta prilagodbe u konkretnim situacijama, kao npr. osnivanje jednog ŽPV-a za više župa koje su povjerene pastoralnoj brizi jednom župniku (usp. Naputak, br. 108). Još uvijek pred nama stoji zadaća iz apost. pobudnice *Evangelii gaudium* u kojoj papa Franjo ističe da svrha ŽPV-a „neće biti prije svega crkvena organizacija, već misijski san da se dopre do svih“ (br. 31).

4. Situacije koje zahtijevaju osobitu pažnju

4.1. Ugovori, darovnice, oporuke (kann. 1290)

Tema ugovora⁹ je obrađena u III. naslovu V. knjige Zakonika, i to u samo jednom kanonu - 1290. Ova odredba naglašava važnost održavanja civilnog zakonodavstva o ovoj materiji u konkretnoj državi. Naime, ugovor se sklapa u određenom vremenu i prostoru, a civilna zakonodavstva imaju znatno detaljnije razrađene propise o

ugovorima od crkvenog zakonodavstva. U priilog tomu ide i teza da na civilnom pravnom području postoji tzv. 'ugovorno pravo' koje obrađuje teme poput forme ugovora, načina tumačenja, ugovornih stranaka te raskidanja ugovora.

Kan. 1290 propisuje i uvjete pod kojima se mogu 'kanonizirati' odredbe civilnog zakonodavstva: objekt ugovora ne smije biti protivan božanskom pravu, a ako se nešto drugo propisuje u kanonskom pravu, to se također mora uvažiti.

Uz temu ugovora usko je vezana i tema tzv. nabožne volje/odredbe (kann. 1299-1302)¹⁰ koje predstavlja bilo kakvo svojevolsno prepuštanje vlastitih dobara Crkvi, a radi neke duhovne svrhe. Takav prijenos vlasništva nad vremenitim dobrima može se izvršiti za života,¹¹ ili nakon smrti, putem oporuke.

Ustupanje i raspodjela imovine za života regulirani su člancima 135-139 *Zakona o nasljeđivanju u FBiH*. Prema tom Zakonu, valjano ustupanje i raspodjela imovine za života moguća je samo ako su svi potomci ustupitelja, koji su pozvani po zakonu naslijediti njegovu ostavštinu, dali suglasnost. Ustupanje i raspodjela mogu se odnositi samo na imovinu koja postoji u trenutku sklapanja ugovora, bilo cjelokupnu ili samo njezin dio.

⁸ Nadbiskup vrhbosanski, smatrajući korisnim za uspješnije vršenje dušobrižništva, a pošto se posavjetovao s Nadbiskupijskim prezbiteriskim vijećem, odlučio je uspostaviti (Dekret br. 1144/20., 31. 7. 2000.) u svim župama Nadbiskupije župna pastoralna vijeća.

⁹ Uvjeti za sklapanje ugovora propisani su već u općim odredbama kanonskog prava, u kann. 124-127:

- osoba koja sklapa ugovor mora biti sposobna za taj čin;
- ugovor mora sadržavati bitne formalne dijelove;
- sklapanje ugovora pod prisilom, smatra se nevaljanim;
- sklapanje ugovora u strahu ili s prijevarom, valjano je, ali se ipak može poništiti sudskom odlukom;
- sklapanje ugovora iz neznanja ili zablude koja se odnosi na bit ugovora, onda je on nevaljan.
- poštivati nužnost pristanka ili savjeta (mišljenja) od strane ekonomskog vijeća prema pravnim odredbama za valjano/dopušteno sklapanje ugovora;
- premet ugovora mora biti fizički i moralno moguć i dopušten, da pripada jednoj od stranaka, da je određen i častan;
- valjana ugovorna privola;
- opravdanost njegovog sklapanja: potreba, očita korist, djelotvornost ili drugi važni pastoralni razlog.

¹⁰ Zakonik pojam „nabožna volja“ prevodi s „nabožna odredba“. Škalabrin navodi tri neophodna elementa da bi se moglo govoriti o *nabožnoj volji*: a) pobožnost osobe koja daruje; b) nadnaravna na-kana darovatelja; c) nabožna svrha. Usp. N. ŠKALABRIN, „Nabožne volje općenito i nabožne zaklade“, BS 76 (2006.), 204.

¹¹ *Zakon o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, Službene novine FBiH* 80 (2014.) i 32 (2019.). Za valjanost darovnice i oporuke traži se da je osoba:

- sposobna (isključeni su maloljetnici i osobe s poteškoćama u razvoju ili sa psihičkim smetnjama);
- slobodna i svjesna (da nije pod prijetnjom, prisilom, u pijanom stanju ili pod djelovanjem raznim opijata u trenutku darivanja);
- da nije pod zavjetima;
- da ne postoji nekakva zapreka na temelju odredbi civilnoga ili kanonskoga prava.

Drugi način darivanja vremenitih dobara Crkvi je putem ugovora o doživotnom izdržavanju, koji je reguliran člancima 146-154 spomenutog Zakona. Ugovorom o doživotnom izdržavanju primatelj izdržavanja se obvezuje prenijeti vlasništvo određenih stvari ili prava na davatelja izdržavanja, koji se zauzvrat obvezuje da će izdržavati primatelja izdržavanja i skrbiti se o njemu do kraja njegovog života, te ga nakon smrti pokopati. Ako nije drukčije ugovoreno, obveza izdržavanja obuhvaća davanje stana i hrane u domaćinstvu izdržavatelja ili na drugom dogovorenom mjestu, kao i zadovoljavanje drugih potreba primatelja izdržavanja i pružanje potrebne njege u bolesti. Prijenos vlasništva na davatelja izdržavanja ugovorom može biti odgođen do smrti primatelja izdržavanja. Ugovorne strane mogu sporazumno raskinuti ugovor o doživotnom izdržavanju i nakon što je počelo njegovo izvršavanje.

Ukoliko se neko vremenito dobro želi prepuštiti Crkvi, bilo to za života ili nakon smrti, nužno je obdržavati građanske propise kako bi taj čin bio pravno valjan te bi omogućio crkvenoj pravnoj osobi da zakonito preuzme vlasništvo nad dotičnim dobrom.

Zakonodavac posebnu pažnju posvećuje poštivanju volje darovatelja, te se isto načelo primjenjuje i u slučajevima darovnica i oporuka imajući u vidu različite odredbe civilnog prava koje se tiču ovih materija.¹²

Redovito darovatelj ili oporučitelj ima jasnu želju i nakanu u vezi s darovanim dobrima te što se od očekuje od primatelja tih dobara. To je sveta volja darovatelja. Kada se govori o pravnim pretpostavkama za primanje darova (usp. kan. 1267), Zakonodavac naglašava da se darovi ne mogu odbiti, osim iz opravdanih razloga, i da se moraju koristiti samo u svrhu za koju su dani. „Zakonito prihvaćene odredbe (=nabožne volje) vjernika [...] treba vrlo pažljivo (=lat. diligentissime), provoditi u pogledu načina upravljanja i upotrebe“ (kan. 1300). Međutim, ako volja darovatelja ili oporučitelja uključuje ograničenja koja su u suprotnosti s odredbama mjesnog ordina-

rija, ta ograničenja se smatraju nepostojećima. Budući da je Ordinarij odgovoran za ostvarenje i ispunjenje nabožnih odredbi (usp. kan. 1301), ne može se prihvatiti uvjet darovatelja koji bi htio isključiti Ordinarija. Ako bi, međutim, darovatelj isključio ili zabranio da se o darovnici obavijesti Ordinarija, Zakonik određuje da se primatelj treba suzdržati od primanja darova. Odluke i smjernice Ordinarija u vezi darovnice moraju obdržavati i darovatelj i primatelj. Crkva s radošću prihvaća darove svojih vjernikâ, ali se ne smije dati ucjenjivati radi darova.

Crkva će uvijek poštivati želju i nakanu darovatelja, pod uvjetom da su u skladu s crkvenim naukom i poslanjem. No, radi li se o neprihvatljivim željama, Crkva će radije odbiti dar. Stoga je vrlo važno upoznati Ordinarija s slučajem prije pokretanja bilo kakvog postupka u vezi s preuzimanjem vlasništva nad nečijim dobrima.

Kada redovnik prima darove, potrebno je postupati s velikom razboritošću, u skladu s odredbom kan. 1302, §3: ako su darovi namijenjeni mjestu, biskupiji ili za nabožne svrhe, mjesni ordinarij ima nadležnost nad njima, jer su takva dobra stvarno namijenjena mjesnoj Crkvi. Ova odredba povezana je s pravnom pretpostavkom kan. 1267, §1, koji određuje: „*Smatra se da su darovi dani poglavarima ili upraviteljima bilo koje crkvene pravne osobe, i privatne, namijenjeni samoj pravnoj osobi, osim ako je određeno što drugo*“. Ako darovatelj izričito želi pomoći redovničku zajednicu, to treba jasno izraziti; idealno bi bilo u pisanom obliku, i tek tada će biti nadležan redovnički poglavar.

Budući da je riječ o ozbiljnim stvarima, nužno je da upravitelji dobara čuvaju ugovor, ili barem njegov preslik u posebnom registrotoru u župnoj kancelariji kako bi se u slučaju primopredaje župe, novi župnik lako mogao upoznati s važećim ugovorima koji su na snazi u njegovoj župi i koji, na svoj način, obvezuju i samu župu, čiji su oni pravni zastupnici.

U pojedinim župama naše Nadbiskupije sklapaju se različiti ugovori, možda ponekad i bez savjetovanja i dopuštenja mjesnog Ordina-

¹² Tek nakon što je završen sudski postupak i crkvena pravna osoba dobila pravovaljano rješenje, postaje vlasnik, odnosno tek tada može to, ako je nekretnina, uknjižiti u gruntovnici na sebe kao novog vlasnika. Ako su u pitanju novčana sredstva, tek nakon pravovaljane i predočene presude, može ih u nadležnoj banci prenijeti s računa darovatelja na račun župe..

rija. Riječ je prije svega o ugovorima s telekomunikacijskim operaterima o čijem sadržaju su upoznate samo ugovorne strane, ali ne i Ordinarij. Tako se gubi iz vida tko, što, kada i pod kojim uvjetima potpisuje i na što se obvezuje. Budući da se ne snalazimo na civilnom pravnom području, treba se (=mora) posavjetovati s mjesnim Ordinarijem i upoznati ga s mogućnostima, prijedlogom i eventualnim rizicima za crkvenu pravnu osobu u slučaju potpisivanja konkretnog ugovora. Osim spomenutih ugovora prisutno je i iznajmljivanje zemljišnih posjeda ili crkvenih (župnih) prostora trećim licima koje nije uvijek popraćeno sklapanjem ugovora nego je 'privatni dogovor' sa župnikom o čemu nema nikakvog pisanog traga, a samim tim niti definiranih obveza i prava, a postavlja se i pitanje kamo i na koji način su otišla financijska sredstva iz tih 'poslovanja'. Za nadati da se primici iz ovih pravnih poslova redovito i uredno bilježe u Knjigu računa župe, ali i o tome treba na vrijeme tražiti mišljenje mjesnog ordinarija.

4.2. Nacionalni spomenici kulture, župna groblja

Posebna tema koju, zbog ograničenog vremena, nije moguće detaljnije predstaviti i analizirati jest upravljanje župnim nekretninama koje su, s točke gledišta civilnoga prava, proglašene nacionalnim spomenicima Bosne i Hercegovine. U tom slučaju, upravitelji su dužni, osim općih i krajevnih kanonskih odredbi obdržavati i *Zakon o zaštiti dobara koja su odlukama Povjerenstva za zaštitu nacionalnih spomenika proglašena kao nacionalni spomenik Bosne i Hercegovine*¹³ koji precizno definira pitanja zaštite i konzervacije nacionalnih spomenika, zatim obvezu suradnje s Povjerenstvom za zaštitu nacionalnih spomenika te s drugim mjerodavnim institucijama. Stoga je nužno da svi oni koji upravljaju dobrima koja

su proglašena nacionalnim spomenicima kulture upoznaju ovaj Zakon, kao i njegove kasnije izmjene, kako bi u svom upravljanju djelovali u skladu i sa civilnim zakonodavstvom.¹⁴ U svakom slučaju, prije nego li se kontaktira mjerodavno *Povjerenstvo za zaštitu nacionalnih spomenika* potrebno je kontaktirati ordinarijat, i postupiti prema primljenim smjernicama.

Pitanje groblja je također jedno važno pitanje uz koje se, u posljednje vrijeme, javlja sve više poteškoća s kojim se susreću župnici u pastoralu. Prof. Pranjić sažima ove pastoralne poteškoće ističući da je češće riječ o teškoćama među župnicima, nego li među vjernicima: „Često smo imali veće selo, od kojega jedan dio pripada jednom župi, a drugi drugoj, no zajedničko im je groblje“. [...] često su osnovane nove župe, a groblje je možda ostalo u staroj župi, i ljudi se nerado odvajaju od grobova svojih predaka pa se žele i dalje tamo kopati. [...] Vremenom su i vjernici došli do vlastitih uvjerenja i želja pa sami odlučuju gdje će se pokapati i gdje će biti 'njihovo' groblje“.¹⁵

U Nadbiskupiji postoje groblja koja su u cijelosti vlasništvo župe i gdje župnik, zajedno s grobljanskim vijećem, upravlja grobljem i za njega odgovara. Međutim, postoje i sredine u kojima je lokalna (mjesna) zajednica ili grad vlasnik groblja, a župnik ima odgovornost samo za kapelu i organizaciju bogoštovlja i molitve za pokojne. I na koncu, postoje gradska groblja, u kojima nema kapele i gdje se pokapaju pokojnici različitih vjeroispovijesti pa i oni koji nisu ispovijedali neku vjeru za života. Problem nastaje tamo gdje grobljansko vijeće od suodgovornog tijela postane ono koje zapovijeda i upravlja, mimo župnika i bez dogovora s njim. Župnik tada njima služi samo one situacije u kojima treba raspravljati ili ulaziti nepotrebno u sukobe s trećim osobama. Ovo je slo-

¹³ Objavljeno 21. 1. 2002. u *Službenim novinama Federacije BiH* 2 (2002.), 36-37; 8 (2002.); 27 (2002.); 6 (2004.); 51 (2007.). Nisu mi bile dostupne eventualne novije izmjene ovog zakona nakon 2007.

¹⁴ Jedan od problema u povezanosti s ažuriranjem župnika u Nadbiskupiji jest i neažuriranost i ne kompletiranost Internet stranice BK BiH, osobito u odsjeku Dokumenti i Zakoni. U pojedinim slučajevima odredbe koje su donesene u digitalnom izdanju na Internet stranici ne odgovaraju izvornom tekstu objavljenom u službenom glasilu – *Vrhbosna*. U drugim slučajevima odredbe nisu ažurirane već dulje vrijeme, a neke su i izmijenjene (npr. *Dopunske odredbe BK BiH*; *FRANJO, m.p. Vos estis lux mundi...*). Osim toga, u najvećem dijelu odsjeka Zakoni, nalaze se odredbe našeg civilnog zakonodavstva koje ne možemo koristiti budući da nisu ažurirane prema posljednjim izmjenama. Također, i *Zakonik kanonskog prava* koji se nalazi na stranici, u odsjeku Katolička Crkva, je beskoristan budući da je izmijenjeno do sada više od 50 kanona, kao i cijela VI. knjiga.

¹⁵ P. PRANJIĆ, „Prava vjernika i prava i dužnosti župnika obzirom na groblja“, *Vrhbosna* 3 (2007.), 212.

žena i osjetljiva tema o kojoj župnici mogu sigurno puno više govoriti i iznijeti vlastita zapažanja i izazove. Isto tako, bilo bi dobro ujednačiti praksu i grobljanske takse barem na nivou dekanata, kako bi se izbjegli nepotrebni problemi i nesporazumi.

Zaključne misli

Vremenita dobra u Crkvi, bilo kao finansijska sredstva ili ono što se s njima izgradi ili obnovi moraju prvotno služiti pastoralnom i evangelizacijskom poslanju Crkve i posvećenih službenika. Stoga je pogrešno promatrati plodove svećeničkog rada kroz gradnju, obnove i

druge građevinske poduhvate na župi, iako se ne želi umanjiti njihova vrijednost ili obezvrijediti župnikov angažman.

Zaključno rečeno, ispravno upravljanje vremenitim dobrima jedan je od načina koji mogu doprinijeti pastoralnom obraćenju župne zajednice i ispunjenju njezine osnovne svrhe, a to je: „*donositi evanđelje narodu naviještanjem vjere i slavljenjem sakramenata*“ (Naputak, br. 7).

Upravljammo stoga tako vremenitim dobrima Crkve kako bi jednog dana i sami čuli Učiteljev glas: „*Valjaš, slugo dobri i vjerni! U malome si bio vjeran [...]! Uđi u radost gospodara svoga*“ (Mt 25,23).

Doc. dr. sc. vlč. Ilija Marković

+ Marko Petričević

Svećenik Vrhbosanske nadbiskupije vlč. Marko Petričević, koji je većinu svoga svećeničkog života i djelovanja proveo pastoralno djelujući na njemačkim župama preminuo je 28. prosinca 2022. u Karlsruheu.

Kako je objavljeno na mrežnoj stranici njemačke nadbiskupije Freiburg, a prenijela KTA, sveta misa zadušnica za pok. vlč. Marka bila je u crkvi Sv. Mihovila u Karlsruheu 11. siječnja u 18 sati, a ukop u krugu najuže rodbine, prijatelja i poznanika.

Vlč. Marko Petričević rođen je 7. travnja 1953. u obitelji Ivana i Katarine rođ. Bošković u mjestu Hrasnica u župi Bistrica kod Uskoplja. Osnovnu školu pohađao je u Pavić Polju, srednju u Subotici, a filozofsko-teološko studij završio je na Vrhbosanskoj visokoj teološkoj školi u Sarajevu. Za svećenika je zaređen na svetkovinu Sv. Petra i Pavla, 29. lipnja 1978.

Na spomenutoj mrežnoj stranici piše kako je vlč. Marko došao je u nadbiskupiju Freiburg 1983. i da je najprije obavljao službu župnog vikara u župi Sv. Kilijana u Osterburkenu te da je u isto vrijeme pastoralno djelovao i u: Sv. Kilijanu, Ahorn-Berolzheimu, Sv. Mariji, Ahorn-Eubigheimu i u župi Sv. Petra i Pavla u Ravenstein-Oberwittstadtu. Od studenog 1986. bio je župni upravitelj u Hornbergu i Hornberg-Niederwas-

seru. U rujnu 1990. preselio se iz Schwarzwalda u Tengen u Hegau, gdje je više od 16 godina vodio župu Sv. Lovre te bio župnik župa Sv. Mihovila i Sv. Gordijana i Epimaha u okruzima Blumenfeld i Watterdingen, a od srpnja 2005. i župe Sv. Martina u Tengen-Büßlingenu i Sv. Vere u Tengen-Wiechsu. Od veljače 2007. bio je najprije župni upravitelj u Donaueschingenu, a potom je imenovan i voditeljem pastoralne jedinice Junge Donau. Nakon što mu je 2015. povjeren vođenje pastoralne jedinice u Heitersheimu, iz zdravstvenih je razloga tu službu mogao obavljati samo kratko vrijeme, pa je u travnju 2016. kao suradnik prešao u pastoralnu jedinicu Leimen-Nußloch-Sandhausen.

Zbog trajno narušenog zdravstvenog stanja vlč. Petričević 1. srpnja 2018. je umirovljen.

Kako je objavljeno, svećenički rad vlč. Marka bio je obilježen susretljivošću, uljudnošću, skromnošću i otvorennošću za pitanja i brige ljudi. Posebna mu je karizma bila osobni razgovor i individualno dušobrižništvo. Kad god mu je to bilo moguće, rado je pomagao u liturgijskim slavljinama i nakon umirovljenja. Dušobrižništvo mu je bilo na srcu sve do smrti.

Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

(Nedjelja.ba)

+ Pero Ljubičić

Vlč. Petar Ljubičić, svećenik Vrhbosanske nadbiskupije, preminuo je 5. travnja u bolnici u Münchenu (Njemačka) u 72. godini života. Njegovi zemni ostatci ukopani su Na groblju „Lozan“ blizu Virovitice u utorak, 11. travnja.

Sprovodne obrede predvodio je riječki nadbiskup metropolita mons. Mate Uzinić, a uz pokojnikovu rodbinu došli su i vjernici iz Klenovice, gdje je pokojni vlč. Pero bio na službi, predvođeni svojim župnikom vlč. Jakovom Filipovićem, a sudjelovalo je još 12 svećenika među kojima su bili generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije mons. Slađan Ćosić te kancelar VN-a preč. Mladen Kalfić.

Upravo je mons. Ćosić na kraju obreda pročitao životopis pokojnog svećenika te je izrazio riječi sućuti u ime vrhbosanskog nadbiskupa mons. Tome Vukšića, a ujedno je zahvalio i Riječkoj nadbiskupiji gdje je vlč. Pero posljednjih godina djelovao.

Nakon ukopa zemnih ostataka u župnoj crkvi Sv. Petra apostola u Starom Gradacu služena je sv. misa zadušnica koju je predslavio mons. Uzinić u koncelebraciji s 13 svećenika. U prigodnoj propovijedi najprije je ustvrdio da se u događaju Isusova uskrsnuća treba pronaći utjeha jer kršćani ispovijedaju vjeru u Krista uskrsloga čije tijelo nije ostalo u grobu. „U tome pronalazimo bit svoga kršćanstva. Sv. Pavao će na jednom mjestu reći: ‘Ako Krist nije uskrsnuo onda je uzaludna naša vjera’, onda nema smisla biti kršćanin. Ali Krist je uskrsnuo i zato itekako ima smisla biti kršćanin“, istaknuo je riječki nadbiskup te je na osnovu sveto-pisamskih čitanja poručio kako se istina o uskr-

snuću propovijeda gotovo 2000 godine. Upozorio je, međutim, na opasnost da ta poruka postane navika, osobito svećenicima koji mogu biti profesionalni propovjednici Isusova uskrsnuća drugim. „To nam nije problem. Ali u onom trenutku kada trebamo početi propovijedati sami sebi zbog smrti naših bližnjih i svoje vlastite smrti to onda postane doista zahtjevno“, napomenuo je propovjednik te je podijelio iskustvo suočavanja svećenika sa vlastitom smrću kada se primijeti da je lakše o tome propovijedati drugima nego činjenicu vlastitog umiranja prihvatiti. Pozvao je okupljene da u svome životu pronađu čvrst oslonac u Kristovom uskrsnuću i vjeri u vlastito.

Podsjećanja radi vlč. Ljubičić umro je 5. travnja u bolnici u Münchenu (Njemačka) u 72. godini života. Rođen je 4. svibnja 1951. u Busovači. Osnovnu školu pohađao u mjestu Kaćuni kod Busovače, srednju u Subotici, a teologiju u Sarajevu. Za svećenika Vrhbosanske nadbiskupije zaređen je na Petrovo 1977. Nakon što je bio kapelan u Derventi 1979. otišao je na službu u biskupiju Osnabrück. Većinu svoga svećeničkog služenja proveo je u Njemačkoj. Do 2016. djelovao je u biskupiji Augsburg kada je umirovljen. Budući da nije bio navršio kanonsku dob od 75 godina od 2016. do smrti bio je na službama u Riječkoj nadbiskupiji te je duhovno brinuo za vjernike u: Klenovici, Krmpotu, Ledenici, Donjem i Gornjem Zagonu, Povili i Sibirju. Posljednje dvije godine bio je župnik u Ičićima.

Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

(D. K.)

+ Vlado Jagustin

U četvrtak, 4. svibnja, nakon kraće bolesti, preminuo je svećenik Vrhbosanske nadbiskupije vlč. Vlado Jagustin, župnik župe Sv. Mihovila arkanđela u mjestu Kopanice kod Orašja, u 66. godini života i 38. godini svećeništva. Njegovi zemni ostatci ukopani su u subotu, 6. svibnja na groblju Sv. Ilije u njegovoj rodnoj župi u Garevcu.

Ukopne obrede, uz sudjelovanje 40-ak svećenika, među kojima i garevački župnik vlč. Anto Stjepanović, sestre Služavke Maloga Isusa iz Čardaka, obitelj pokojnika i vjernički puk, predvodio je generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije mons. Slađan Ćosić.

Na početku sv. mise u župnoj crkvi Marije Majke Crkve okupljene je pozdravio domaći župnik vlč. Stjepanović, a mons. Ćosić je zatim u ime vrhbosanskog nadbiskupa metropolite mons. Tome Vukšića, kao i u ime Vrhbosanske nadbiskupije i u svoje osobno ime izrazio iskrenu kršćansku sućut članovima obitelji pokojnog svećenika Vlade: braći Peri i Jozi, sestrama Ani i Mariji s njihovim obiteljima, rodbini i prijateljima, te članovima župe Kopanice u kojoj je djelovao kao župnik i župe Garevac iz koje potječe.

Mons. Ćosić je zatim pročitao životopis pokojnika spominjući kako je rođen u Garevcu koji je tada pripadao župi Rođenja Blažene Djevice Marije u Modriči, 16. kolovoza 1957. Za svećenika je zaređen u sarajevskoj katedrali Srca Isusova, 29. lipnja 1985., po rukama nadbiskupa Marka Jožinovića. Kao župnik je službovao u Derventi, Kupresu, Živinicama kod Tuzle, Globarici kod Žepča te u Kopanicama pokraj Orašja.

U prigodnoj propovijedi generalni vikar govorio je o Isusovom oproštajnom govoru koji je izrekao kako bi apostole učvrstio u vjeri da je on put do Oca. "Tko je vidio mene, vidio je i Oca", (Iv 14,8) odgovor je koji i nakon toliko go-

dina hrani našu vjeru i pokazuje nam pravi i sigurni put. Ali, ne jedino ili isključivo zato što Isusove riječi zvuče blago, lijepo, smirujuće i ohrabrujuće, nego nadasve zato što otkrivaju odnos koji postoji između njega i Oca", kazao je propovjednik dodajući kako uz to Isus istodobno svojim učenicima objavljuje ono što je središte njegova poslanja, zadaće koju je primio od svog Oca. "Ako je Bog *dom* u koji Isus ide pripremiti mjesto svojim učenicima, onda je on ujedno i *vrata* kroz koja učenici trebaju proći i koja ih vode u Očev dom. Odatle slijedi da Isusov sinovski odnos s Bogom Ocem nije samo njegova povlastica već se nudi svima koji u njega vjeruju, koji u njemu vide Oca i koji vjeruju u djela što ih Bog po njemu čini", objasnio je propovjednik.

Nadalje je progovorio o Isusovim djelima koja i danas prate djelovanje njegove zajednice učenika - Crkve, pojašnjavajući kako su ona "djela ljubavi koja omogućuju da, čineći ih sami se poistovjetimo s Kristom. To jest, postanemo poput Krista: ujedinjeni s Ocem".

Na kraju je kazao kako je oproštaj od vlč. Jagustina, "koji je naviještao Riječ Božju i s nama dijelio vjeru u uskrsnuće mrtvih i život budućega vijeka, povlašteni trenutak za ispovijest naše vjere (...) koja nas tješi obećanjem da vlč. Vlado živi u uskrsnom Gospodinu; vjere koja će nas s njim povezivati sve do ponovnog susreta u domu Oca Isusova i našega".

U ime domaćih svećenika i naroda od pok. vlč. Jagustina oprostio se vlč. Anto Perić, župnik u Modriči i upravitelj župe u Srednjoj Slatini.

Usljedio je ukop zemnih ostataka pokojnika na mjesnom groblju.

Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

(D. K.)

STATISTIČKI PODACI ŽUPA PO DEKANATIMA ZA 2022. GODINU - Vrhbosanska nadbiskupija

R. br.	Župa	Broj vjernika	Domać.	K r š t e n i			Prvopri- česnici	Krizma	Crkveno vjenčani				U m r l i														
				do 1 god.	od 1 do 7 god.	iznad 7 god.			Ukupn o	izmed u dvoje	između katolika i kršt. nekatolik	između katolika i nekršten oga	Ukupno vjenčani	provid eni sv. Sakra menti	neprovid eni zbog smrti	neprovid eni zbog neznane preznanja	Ukupn o										
Kreševski dekanat																											
1	Banbrdo	1.365	581	12	0	1	13	11	28	8	0	0	8	6	12	13	31										
2	Brestovsko	1.122	454	13	2	1	16	20	0	7	0	0	7	23	6	6	35										
3	Busovača	4.652	1.925	54	5	0	59	30	31	38	0	0	38	85	10	6	101										
4	Deževica	84	45	0	2	0	2	1	0	0	0	0	0	13	0	0	13										
5	Fojnica	2.036	989	36	0	0	36	18	0	9	0	0	9	25	3	33	61										
6	Gromiljak	1.615	640	13	0	0	13	16	0	15	0	0	15	9	8	8	25										
7	Kiseljak	4.439	1.791	46	0	1	47	59	0	23	2	1	26	20	26	17	63										
8	Kreševo	2.806	1.051	28	0	1	29	25	0	16	0	0	16	23	11	13	47										
9	Visoko	186	95	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	4	3	4	11										
	Ukupno:	18.305	7.571	203	9	4	216	180	60	117	2	1	120	208	79	100	387										
Ramski dekanat																											
1	Doljani	162	72	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	10	3	3	16										
2	Gračac	799	270	19	0	0	19	7	0	7	0	0	7	12	1	4	17										
3	Obrri	27	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	2	7										
4	Prozor	3.340	987	40	0	0	40	32	0	19	0	0	19	22	6	5	33										
5	Rama - Šćit	1.918	557	35	0	0	35	12	0	23	0	0	23	27	3	6	36										
6	Rumboci	1.136	306	11	0	0	11	9	0	11	1	0	12	22	2	0	24										
7	Solak. Kula	13	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2										
8	Uzdol	254	84	5	0	0	5	0	0	4	0	0	4	8	2	0	10										
9	Podhum-Žitče	58	36	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	2	0	4										
	Ukupno:	7.707	2.337	111	0	0	111	60	0	65	1	0	66	109	20	20	149										

III.	Sarajevski dekanat													7.299	34	5	13	52	57	40	5	1	3	9	78	25	189	292		
1	Čemerno	103	59	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	4			
2	Goražde	12	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
3	Pale	71	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	RS		
4	Briješće	198	81	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	
5	Dobrinja	762	380	3	1	0	4	15	10	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	
6	Grbavica	303	174	0	0	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	
7	Marijin Dvor	702	322	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31
8	Novi Grad	953	568	3	0	0	0	3	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	42
9	Novo Sarajevo	1.677	886	6	1	0	0	7	12	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	74
10	Katedrala	735	363	11	2	11	24	8	18	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40
11	Stup	1.607	731	8	1	1	10	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50
12	Tarčin	63	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
13	Vogošća	113	38	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
	Ukupno:	7.299	3.659	34	5	13	52	57	40	5	1	3	9	78	25	189	292													

IV.	Sutješki dekanat													3.494	26	5	0	31	17	45	14	0	0	14	89	82	33	204		
1	Borovica	26	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
2	Breza	234	131	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
3	Haljinići	43	27	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
4	Ilijaš	120	70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
5	Jelaške	74	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7
6	Kakanj	498	314	1	0	0	1	5	6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	32
7	Krajeva Sutj.	801	439	8	3	0	11	4	12	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36
8	Olovo	46	22	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
9	Vareš	1.353	720	12	1	0	13	7	25	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	74
10	Vijaka	183	109	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12
11	Vukanovići	116	55	3	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	Ukupno:	3.494	1.949	26	5	0	31	17	45	14	0	0	14	89	82	33	204													

V.	Bugojanski dekanat															
	468	207	4	0	0	4	2	0	7	0	0	7	12	5	0	17
1	Bistrica/Uskopl	1.610	956	17	1	0	18	13	0	14	0	14	52	13	29	94
2	Bugojno	209	90	8	0	0	8	0	5	1	0	6	5	0	3	8
3	Dobretići	146	94	11	0	0	11	2	0	3	0	3	1	2	0	3
4	Glavice	2.619	1.055	49	0	0	49	19	39	0	0	39	38	3	4	45
5	G. Vakuf-Uskop	352	130	5	0	0	5	1	4	0	0	4	13	2	5	20
6	Kandija	1.464	512	19	1	0	20	12	14	0	0	14	6	2	0	8
7	Kupres	95	32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	5	0	7
8	Otinovci-Kupres	1.470	647	30	3	0	33	18	18	1	0	19	13	25	9	47
9	Podmilačje	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Rastičevo	427	180	11	0	0	11	7	6	0	0	6	9	2	7	18
11	Skopalj, Grač.	316	94	6	0	0	6	7	5	1	0	6	8	6	0	14
12	Suho Polje	9.179	3.999	160	5	0	165	81	24	115	3	118	159	65	57	281
	Ukupno:															

VI.	Travniki dekanat:															
	262	128	5	0	0	5	2	5	7	0	0	7	12	4	6	22
1	Brajkovići	991	386	19	0	0	19	11	10	2	0	12	15	1	2	18
2	Bučići	1.700	740	16	0	0	16	15	31	0	0	9	27	0	12	39
3	Dolac	456	220	14	0	0	14	3	6	0	1	6	22	2	4	28
4	Guča Gora	5	3	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
5	Korićani	3.311	1.203	46	2	0	48	37	85	0	0	18	37	6	16	59
6	Nova Bila	2.155	889	37	1	1	39	31	27	0	0	17	17	3	9	29
7	Novi Travnik-P.	1.410	480	13	1	0	14	6	26	0	0	7	17	2	7	26
8	Novi Travnik-U.	1.060	570	17	0	0	17	11	25	7	1	8	18	27	0	45
9	Ovčarevo	48	30	2	0	0	2	0	0	0	0	2	4	0	0	4
10	Pećine	254	122	5	0	0	5	3	7	6	0	6	16	2	0	18
11	Podkraj	1.554	508	17	0	0	17	6	10	0	0	10	13	3	0	16
12	Rankovići	27	18	0	0	0	0	0	1	0	0	1	3	0	0	3
13	Rostovo	904	417	5	1	4	10	3	18	1	0	2	14	12	12	38
14	Travnik	172	93	2	0	1	3	0	3	2	0	2	4	1	0	5
15	Turbe	9.472	3.740	110	8	1	119	110	103	64	0	64	90	43	13	146
16	Vitez	23.761	9.547	308	13	7	328	238	362	167	3	172	309	106	81	496
	Ukupno:															

VII. Žepački dekanat																			
1	Bistrica k. Ž.	783	268	10	0	0	10	10	0	5	0	0	0	5	7	5	0	12	
2	Globalica	340	130	5	0	0	5	4	10	2	0	0	2	8	0	3	11		
3	Lovnica	223	104	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	6	1	0	7		
4	Lug-Brankov.	1.366	414	12	0	0	12	14	45	8	0	0	8	5	12	1	18		
5	Maglaj	368	156	3	0	0	3	2	0	0	0	0	0	8	1	3	12		
6	Novi Šeher	2.500	870	36	0	0	36	15	51	20	0	1	21	30	2	9	41		
7	Osova	2.168	808	22	1	0	23	25	43	15	0	0	15	11	5	20	36		
8	Radunice	195	85	1	0	0	1	4	3	1	0	0	1	5	1	0	6		
9	Zavidovići	738	389	6	0	0	6	5	0	7	0	0	7	15	1	24	40		
10	ZE-Crkvica	1.080	576	8	1	1	10	5	4	2	0	1	3	31	5	12	48		
11	ZE-Čajdraš	395	177	3	1	0	4	2	2	0	0	0	0	7	6	0	13		
12	ZE-Klopče	303	129	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	6	2	0	8		
13	ZE-Sv. Ilija	1.279	651	4	1	0	5	0	3	2	0	0	2	38	4	27	69		
14	ZE-Sv. Josip	1.344	672	5	2	2	9	7	6	0	0	1	1	26	0	27	53		
15	Žepče	3.859	1.407	48	2	0	50	41	44	32	1	0	33	33	10	18	61		
	Ukupno:	16.941	6.836	165	8	3	176	136	211	94	1	3	98	236	55	144	435		

VIII. Derventski dekanat																			
1	Bijelo Brdo	26	16	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	4	6	0	10	
2	Bos. Brod	60	42	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	10	3	0	13		
3	Brusnica	24	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	5		
4	Bukovica	5	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1		
5	Cer	27	16	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	4	3	0	7		
6	Derventa	118	84	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	11	12	4	27		
7	Foča k. Derv.	72	49	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1	4	0	8	12		
8	GM-Sijekovac	12	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
9	Kolibe	6	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	1	0	6		
10	Koraće	35	34	0	0	0	0	2	0	2	0	0	2	10	1	0	11		
11	Kulina	8	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2		
12	Novo Selo-Pre.	31	22	1	3	1	5	1	0	0	0	0	0	6	1	4	11		
13	Plehan	83	55	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26	0	0	26		
14	Sočanica	6	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
15	Žeravac	45	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	2	4	11		
	Ukupno:	558	387	2	5	1	8	3	1	5	0	0	5	91	30	21	142		

IX.	Tuzlanski dekanat											458			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11				
Breške	942	4	0	2	6	0	5	2	0	1	3	5	12	18	35
Dragunja	440	5	0	0	5	0	5	3	0	0	3	1	5	9	15
Drijenča	166	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	6	1	4	11
Husino	275	0	3	0	3	3	9	0	0	0	0	5	0	19	24
Lukavac	900	6	5	0	11	6	8	3	1	1	5	11	1	14	26
Morančani	947	3	9	1	13	7	7	7	0	0	7	7	0	27	34
Par Selo	567	3	0	1	4	6	2	1	0	0	1	5	4	18	27
Šikara	960	4	5	2	11	7	10	6	0	0	6	22	0	19	41
Tuzla	2.794	8	12	3	23	7	35	8	0	0	8	18	35	49	102
Zvornik	63	1	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Živinice	920	6	0	1	7	4	4	5	0	0	5	19	5	24	48
Ukupno:	9.253	40	34	11	85	40	85	36	1	2	39	99	63	201	363

X.	Usorski dekanat											79			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11				
Bežija	127	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	5	1	0	6
Doboj	249	1	1	1	3	2	0	1	1	0	2	7	3	17	27
G. Komušina	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Jelah	783	5	0	0	5	5	0	5	0	0	5	10	3	0	13
Komušina	126	1	0	0	1	0	2	4	0	0	4	4	8	4	16
Sivša	1.610	27	0	1	28	15	0	16	4	0	20	40	2	1	43
Teslić	349	1	1	0	2	0	1	1	0	0	1	3	8	8	19
Ularice	276	2	0	0	2	3	0	3	2	0	5	3	1	4	8
Žabljak	735	13	1	1	15	4	0	3	0	1	4	5	9	1	15
Ukupno:	4.261	51	3	3	57	29	3	33	7	1	41	78	35	35	148

XI.	Brčanski dekanat											49			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11				
Bijeljina	71	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	7	7
Boče	368	4	0	0	4	3	8	3	0	0	3	16	3	0	19
Brčko	334	1	1	1	3	9	1	4	2	1	7	6	2	17	25
Dubrave	1.557	17	0	1	18	10	27	19	1	0	20	43	10	25	78
Goriče	150	2	0	0	2	0	0	2	0	0	2	4	2	3	9
Krepić	87	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	6	0	2	8

7	Poljaci	220	103	1	0	0	0	1	1	0	3	0	0	0	0	3	24	2	2	28
8	Špionica	583	285	6	0	0	0	6	4	10	9	1	0	10	10	6	7	15	28	28
9	Ulice	584	281	8	0	0	0	8	8	10	5	0	0	5	25	5	3	3	33	33
10	Zovik	498	238	9	0	0	0	9	8	10	8	0	0	8	13	11	1	1	25	25
	Ukupno:	4.452	2.419	49	1	2	2	52	44	66	53	5	1	59	143	42	75	260	260	

XII.	Doborski dekanat																				
1	Čardak	84	55	1	0	0	0	1	0	0	3	0	0	0	0	3	13	3	2	18	RS
2	D. Tramošnica	160	95	1	3	1	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	13	2	1	16	RS
3	Garevac	75	46	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	7	RS
4	G. Dubica	950	420	11	3	0	0	14	3	0	6	2	0	8	18	5	0	0	23	23	RS
5	G. Tramoš.	153	85	1	0	0	0	1	0	0	3	0	0	3	6	5	0	0	11	11	RS
6	Gradačac	169	84	0	1	0	0	1	5	0	0	0	0	0	7	1	1	1	9	9	RS
7	Modriča	38	31	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	4	4	RS
8	N.Selo-Baleg.	1.524	414	3	0	0	0	3	5	11	4	0	0	4	16	5	0	0	21	21	RS
9	Odžak	1.085	462	8	0	1	0	9	4	18	8	0	0	8	15	3	3	3	21	21	RS
10	Pećnik	67	47	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	3	0	10	10	RS
11	Pos. Mahala	276	143	5	0	0	0	5	0	0	1	0	0	1	10	3	4	4	17	17	RS
12	Potočani	613	317	9	1	0	0	10	3	11	8	0	0	8	17	7	4	4	28	28	RS
13	S. Slatina	21	17	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	RS
14	Svilaj	652	336	4	0	0	0	4	0	6	3	0	0	3	13	5	11	11	29	29	RS
15	Turić	72	54	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	4	3	0	0	7	7	RS
	Ukupno:	5.939	2.606	46	9	2	2	57	20	46	36	2	0	38	149	44	29	222	222		

XIII.	Šamački dekanat																				
1	Bos. Šamac	68	46	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	5	8	RS
2	Domaljevac	1.292	591	30	0	0	0	30	11	37	19	2	0	21	32	7	2	2	41	41	RS
3	Grebnice	566	295	10	0	0	0	10	4	10	15	0	0	15	5	4	7	7	16	16	RS
4	Kopanice	198	155	7	0	0	0	7	0	6	3	0	0	3	7	3	3	3	13	13	RS
5	O.L. Bok	1.852	774	17	1	0	0	18	9	0	21	3	1	25	25	11	10	10	46	46	RS
6	Orašje	1.114	370	6	2	0	0	8	8	24	3	1	0	4	3	4	0	0	7	7	RS
7	Prud	420	180	0	0	0	0	0	0	5	2	1	0	3	6	3	6	6	15	15	RS

	1	2	3	0	0	0	1	14	0	0	14	0	14	RS
8 Tišina	150	106	3	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	14
9 Tolisa	5.876	2.432	87	43	59	81	81	74	41	0	84	41	0	115
10 Vidovice	575	353	6	6	0	9	9	17	7	6	9	7	6	30
Ukupno:	12.111	5.302	170	81	141	154	10	186	80	39	165	80	39	305

STATISTIKA PO DEKANATIMA 2022. godine

R. br.	Dekanat	Broj vjernika	Domać.	K r š t e n i			Prvopri česnici	Krizma	Crkveno vjenčani				U m r i i			
				do 1 god.	od 1 do 7 god.	iznad 7 god.			Ukupno	između dvoje katolika	između katolika i kršt. nekatolika	između katolika i nekrštenoga	Ukupno vjenčanih	provideni sv. Sakramentima	neprovideni zbog smrti	neprovideni zbog nezvanja svećenika
1	Kreševski	18.305	7.571	203	9	4	216	60	117	2	1	120	208	79	100	387
2	Ramski	7.707	2.337	111	0	0	111	0	65	1	0	66	109	20	20	149
3	Sarajevski	7.299	3.659	34	5	13	52	40	5	1	3	9	78	25	189	292
4	Sutješki	3.494	1.949	26	5	0	31	45	14	0	0	14	89	82	33	204
5	Bugojanski	9.179	3.999	160	5	0	165	24	115	3	0	118	159	65	57	281
6	Travnički	23.781	9.547	308	13	7	328	362	167	3	2	172	309	106	81	496
7	Žepački	16.941	6.836	165	8	3	176	211	94	1	3	98	236	55	144	435
8	Derventski	558	387	2	5	1	8	3	5	0	0	5	91	30	21	142
9	Tuzlanski	9.253	4.852	40	34	11	85	40	36	1	2	39	99	63	201	363
10	Usorski	4.261	1.863	51	3	3	57	29	33	7	1	41	78	35	35	148
11	Brčanski	4.452	2.419	49	1	2	52	44	53	5	1	59	143	42	75	260
12	Doborski	5.939	2.606	46	9	2	57	20	36	2	0	38	149	44	29	222
13	Šamački	12.111	5.302	162	7	1	170	81	154	10	1	165	186	80	39	305
	Ukupno:	123.280	53.327	1.357	104	47	1.508	1.084	894	36	14	944	1.934	726	1.024	3.684

